

Oslo kommune
Bydel Sagene

Møteinnkalling

Utvalg: Bydelsutvalget
Møtedato: 18.10.2012
Møtested: Sagene samfunnshus, Kaysalen
Tidspunkt: 18:30

Bydel Sagene

Postadresse:
Postboks 4200
Ny dalen
0401 Oslo

Telefon: 02180
Telefaks:
Giro: 6004 06 04092
Org.nr.: 974 778 726

E-post:
postmottak@bsa.oslo.kommune.no
Internett:
www.bsa.oslo.kommune.no

Til behandling foreligger:

Saksnr	Tittel
1.	Åpen halvtime
2.	Godkjenning av innkalling og saksliste
3.	Godkjenning fra møte 20.09.12
4. BU 12/87	Økonomioppfølging pr 31.08.12
5. BU 12/88	Tertialmelding 2. tertial 2012
6. BU 12/89	Detaljregulering av Thorvald Meyers gate 2 A-D
7. BU 12/90	Potensialet og muligheter for grønne tak i Bydel Sagene
8. BU 12/91	Salg av tilleggstjenester til brukere med vedtak om praktisk bistand eller hjemmesykepleie
9. BU 12/92	Vikarbruk i bydelens barnehager (VB10) - utfyllende informasjon
10. BU 12/93	Kvalitet i bydelens barnehager med vekt på språkinnlæring
11. BU 12/94	Representantforslag - Elektroniske sakspapirløsninger
12. BU 12/95	Overgang til elektronisk distribusjon av saksdokumenter til Bydelsutvalget, Arbeidsutvalget og komiteene
13. BU 12/96	Mulig ufrivillig deltid
14. BU 12/97	Innstilling til valg av medlemmer og varamedlemmer til driftsstyrer i kommunalt drevne sykehjem
15.	Spørretimen
16.	Orienteringssaker
17.	Eventuelt

Bydel Sagene
Bydelsutvalget 18.10.12
Saker til behandling i komiteene og BU

Saker til behandling	KNK 10.10.12	HOS 11.10.12	BUK 11.10.12	AU 15.10.12	BU 18.10.12
BU-sak 12/87 Økonomioppfølging pr 31.08.12	X	X	X	X	X
BU-sak 12/88 Tertialmelding 2. tertial 2012	X	X	X	X	X
BU-sak 12/89 Detaljregulering av Thv. Meyers gate 2 A-D	X				X
BU-sak 12/90 Potensialet og muligheter for grønne tak i bydelen	X				X
BU-sak 12/91 Salg av tilleggstjenester til brukere med vedtak om praktisk bistand		X			X
BU-sak 12/92 Vikarbruk i bydelens barnehager (VB10) - utfyllende informasjon			X	X	X
BU-sak 12/93 Kvalitet i bydelens barnehager med vekt på språkinnlæring			X		X
BU-sak 12/94 Representantforslag - Elektroniske sakspapirløsninger				X	X
BU-sak 12/95 Overgang til elektronisk distribusjon av saksdokumenter				X	X
BU-sak 12/96 Mulig ufrivillig deltid				X	X
BU-sak 12/97 Innstilling til valg av medlemmer og varamedlemmer til driftsstyrer i kommunalt drevne sykehjem				X	X

Innhold:

Protokoll fra møte 20.09.12

1

Saksfremlegg:

1. BU 12/87	Økonomioppfølging pr 31.08.12	42
2. BU 12/88	Tertialmelding 2. tertial 2012	50/101
3. BU 12/89	Detaljregulering av Thorvald Meyers gate 2 A-D	51/144
4. BU 12/90	Potensialet og muligheter for grønne tak i Bydel Sagene	64/150
5. BU 12/91	Salg av tilleggstjenester til brukere med vedtak om praktisk bistand eller hjemmesykepleie	79
6. BU 12/92	Vikarbruk i bydelens barnehager (VB10) - utfyllende informasjon	82
7. BU 12/93	Kvalitet i bydelens barnehager med vekt på språkinnlæring	85/155
8. BU 12/94	Representantforslag - Elektroniske sakspapirløsninger	88
9. BU 12/95	Overgang til elektronisk distribusjon av saksdokumenter til Bydelsutvalget, Arbeidsutvalget og komiteene	89
10. BU 12/96	Mulig ufrivillig deltid	93
11. BU 12/97	Innstilling til valg av medlemmer og varamedlemmer til driftsstyrer i kommunalt drevne sykehjem	97

PM-sak 12/87

Saksframlegg

Saksmappe:
2011/406

Saksbeh:
Atle Hillestad, tlf. 23 47 40 06

Dato: 20.09.2012
Arkivkode:
121.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Medbestemmelsesutvalget	16.10.2012
Kultur- og nærmiljøkomiteen	10.10.2012
Helse- og sosialkomiteen	11.10.2012
Barne - og ungekomiteen	11.10.2012
Arbeidsutvalget	15.10.2012
Bydelsutvalget	18.10.2012

Økonomioppfølging pr 31.08.12

1. REGNSKAPSAVVIK OG ÅRSPROGNOSE PR. 31.08.12

Regnskapet pr 31. august viser 2,5 millioner kroner i mindreforbruk og prognosen pr 31.12. balanse i forhold til budsjettet etter at mindreforbruket på 11,7 millioner fra 2011 er tatt til inntekt. Enhetsregnskapene er i denne rapporten sammenliknet med opprinnelig budsjett. Budsjettjusteringer vedtatt av Bydelsutvalget 20. september vil bli tatt hensyn til ved neste månedsrapportering.

2. REGNSKAP OG PROGNOSE PR. FUNKSJONSOMRÅDE OG PR. ENHET

Tab.1: Budsjett og regnskap pr. funksjonsområde pr. 31.08.12. Hele tusen kroner

	Funksjonsområde	Brutto årsbudsjett	Netto årsbudsjett	Netto budsjett pr. 31.08	Netto regnskap pr. 31.08
Fo1	Helse, sosial og nærmiljø	191 249	140 539	105 327	92 467
Fo2a	Barnehager	351 092	301 234	199 088	207 690
Fo2b	Oppvekst	129 336	122 453	79 449	88 762
Fo3	Pleie og omsorg	440 172	378 596	265 966	265 667
Fo4	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet	120 394	111 394	72 371	65 143
	Totalt	1 232 244	1 054 215	722 201	719 728

Tab 2: Regnskapsavvik og årsprognose pr. funksjonsområder pr. 31.08.12. Hele tusen kroner

	Funksjonsområde	Regnskapsavvik	Regnskapsavvik pr 31.07	Prognose øremerkede midler pr. 31.07	Prognose løpende drift pr. 31.08	Prognose løpende drift pr. 31.07
		pr. 31.08				31.07
FO1	Helse, sosial og nærmiljø	12 861	11 085		9 900	9 200
Fo2a	Barnehager	-8 601	- 6 034		-6 700	-4 600

Fo2b	Oppvekst	-9 313	- 8 231		-12 200	- 12 400
Fo3	Pleie og omsorg	299	586		-100	- 1 200
Fo4	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet	7 228	5 863		9 100	6 600
	Totalt	2 473	3 219		0	0

Tabell 3: Regnskap, avvik og prognose pr. 31.08. pr. enhet. Hele tusen kroner

Tsteder	Tsteder (T)	Beløp	Justert budsjett	Avvik	Prognose august	Prognose juli
701	ØS-felles	6 317	6 074	-242		
711	Økonomi diverse	-2 429	-2 344	85	5 000	5 000
202	Personal/administrativ service	25 436	36 228	10 792	8 000	7 000
111	Direktør med stab	3 767	5 756	1 989	3 000	3 000
Sum adm. Og fellesutgifter		33 091	45 714	12 623	16 000	15 000
490	BOUsjef resultatansvar	42 865	40 259	-2 606		
412	Bjølsen resultatenehet	15 304	15 205	-99	-400	-100
411	Akerselva resultatenehet	25 841	24 554	-1 287	-2 100	-1 300
415	Margarinfabrikken resultatenehet	54 392	52 100	-2 292	-3 500	-3 200
429	Ungdom	8 251	8 761	510		
994	Kapital bhg	-08	0	08		
414	Torshov resultatenehet	28 024	27 953	-71	-300	-300
413	Sagene resultatenehet	25 559	24 791	-768	-400	300
401	BOU søknadskontor	21 116	20 617	-500	-700	
440	Barnevern	71 199	61 339	-9 860	-12 200	-12 400
431	Helsestasjonen	10 516	10 692	177		
Sum BOU-avdelingen		303 058	286 270	-16 788	-19 600	-17 000
321	Sosialtjenesten	33 993	31 663	-2 330	-2 800	-2 800
501	Søknadskontor HOS eldre og funk.h	147 431	146 069	-1 362	-3 200	-2 400
580	Eldresenter og frivillighet	2 963	3 878	915		
521	Hjemmetjenesten	49 437	47 625	-1 812	-1 900	-1 400
324	Utviklingssenteret	34 359	35 150	791	800	600
513	Møllehullet bosenter	16 454	17 004	550	700	1 000
301	HOS-sjef tjenester	2 267	2 330	64		
523	Enhet for tilrettelagte tjenester	40 144	42 766	2 622	2 000	1 000
810	Økonomisk sosialhjelp	45 450	51 974	6 524	8 300	6 000
302	Resultatenehet leger/fysio mv	2 132	2 832	700		
Sum HOS-avdelingen		374 629	381 291	6 662	3 900	2 000
611	Enhet for bærekraft	2 870	3 494	624		
601	KON-avdeling	3 949	3 568	-381		
Sum KON-avdelingen		6 818	7 062	244	0	0
311	Legesenter	2 132	1 865	-267	-300	
		719 728	722 201	2 474	0	0

711, økonomi felles og 202, personal, administrativ service

Enhetene viser et prognostisert mindreforbruk på 13 millioner etter at overførte fra 2011 midler samt forventet besparelse på avsetning til lønnsoppgjøret er tatt til inntekt. Midlene fordeles etter vedtak i bydelsutvalget 20. september med virkning fra og med regnskapet for september.

111, direktør med stab

Prognosen viser et mindreforbruk på 3 millioner. Dette skyldes at utgifter til samhandlingsreformen inntil videre er ført på denne enheten og at antall døgn det må betales for til sykehusene er lavere enn budsjettet.

411-415, barnehageenhetene

Enhetenes prognoser viser et samlet merforbruk på 6,3 millioner. Dette skyldes i hovedsak at enhetene løpende faktureres en høyere pensjonspremie enn forutsatt i budsjettet. Dette vil bli utliknet ved årsavslutningen ved bruk av avsetningen under enhet 202.

440, barnevern

Prognosen på 12,2 millioner i merforbruk er satt på grunnlag av erfaringstall med hensyn til nye institusjonsplasseringer. Årsaken til merforbruket er flere nye akutt plasseringer.

321, sosialtjenesten

Det prognostiserte merforbruket har sammenheng med tilpasning til betydelig rammekutt i inneværende års budsjett samt økte utgifter til forvaltning.

501, Søknadskontor HOS

Merforbruket skyldes i hovedsak økte utgifter til TT-kjøring samt at Oslo universitetssykehus har sagt opp en avtale med bydelen om utgiftsdeling. Saken ligger til behandling i tvistenemnda.

521, hjemmetjenesten

Prognosen viser et merforbruk på 1,9 millioner kroner. Dette må ses i sammenheng med at enheten har fått sitt budsjett vesentlig redusert inneværende år samtidig som samhandlingsreformen har medført økt press på tjenesten.

513, Møllehullet bosenter og 523, enhet for tilrettelagte tjenester

Mindreforbruket skyldes midlertidig ledighold av stillinger.

810, økonomisk sosialhjelp

Mindreforbruket skyldes uventet høye trygderefusjoner fra NAV samt blant annet at mange tidligere mottakere av sosialhjelp har gått over på arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd..

3. TJENESTEOMRÅDER MED SÆRSKILT OPPFØLGING

3.1. Sykehjemsplasser

Tabell 4: Nedtrapping av sykehjemsplasser kjøpt fra sykehjemsetaten

Dato	Antall budsjetterte plasser	Antall reelle plasser	Akkumulert netto mer/mindreforbruk
01.01	245	249	
01.02	242	244	
01.03	240	243	
01.04	237	238	
01.05	235	239	
01.06	233	234	
01.07	231	238	
01.08	229	238	971 000
01.09	227	235	533 000
01.10	225		
01.11	225		
01.12	225		
31.12	225		

Merknad

Tjenesteområdet viser netto mindreforbruk på 533.000 på tross av at antall plasser er høyere enn budsjettert. Dette skyldes høyere trygderefusjoner enn budsjettert samt en vesentlig reduksjon i antall kostbare forsterkede plasser.

3.2 Hjembasert omsorg

Del 3.2. omfatter kun innvilgede og gjennomførte vedtakstimer for "Enhet for hjemmetjenester" (hjembasert omsorg inkl. fattede vedtak omfatter i tillegg tjenester fra "Enhet for rehabilitering", "Enhet for tjenester til utviklingshemmede" samt tjenester i egen regi av brukerne (personlig assistanse)). I tillegg er omfanget av leveranser fra private leverandør av praktisk bistand oppgitt.

Modellen for oppfølging av søknadskontorets vedtaksmengde og enhetens oppfølging av vedtakene er basert på følgende forutsetninger:

- Av søknadskontorets vedtak effektueres 70 % innen hjemmesykepleie og 78 % innen praktisk bistand (avviket fra 100 % skyldes sykehus- og sykehjemsopphold, ferieopphold hos brukere m.m.)
- Direkte brukertid i hjemmesykepleien er satt til 53 % for dag og 47 % for natt og i praktisk bistand til 62 % (lik byrådetts forutsetning) av en godkjent bemanning i utøvende virksomhet på 80 årsverk (hjemmesyke -pleie) og 32,4 årsverk (praktisk bistand)

Avvik (inkl. økonomi) som oppstår kan deretter ha sin årsak i følgende:

- Søknadskontoret innvilger for mange vedtakstimer pr. mottager og/eller øker det totale vedtaksvolumet
- Det er flere / færre mottakere enn budsjettert
- Enhet for hjemmetjenester klarer ikke å holde de forutsatte brukertidsprosentene
- Dyrere timelønn i enhet for hjemmetjenester enn forutsatt p.g.a. overtid, bruk av ekstrahjelp m.v.

Tabell 5: Antall brukere pr. måned

Dato	Budsjettert antall brukere med hjemmesykepleie	Reelt antall brukere med hjemmesykepleie	Avvik	Budsjettert antall brukere med praktisk bistand	Reelt antall brukere med praktisk bistand	Avvik
15.01	455	454	-1	571	568	-3
15.02	452	458	6	569	574	5
15.03	450	461	11	566	569	3
15.04	448	469	21	564	556	-8
15.05	447	463	16	561	552	-9
15.06	445	479	34	559	552	-7
15.07	443	475	32	556	548	-8
15.08	441	463	22	554	525	-29
15.09	437			551		
15.10	436			549		
15.11	435			544		

Tallene som oppgis er antallet mottagere pr. den 15. i måneden. Idet flere brukere har både hjemmesykepleie og praktisk bistand vil siste kolonne avvike fra summen av de to tjenester, og gir uttrykk for hvor mange personer som gis bistand fra Bydelens enhet for hjemmetjenester.

Antall brukere med praktisk bistand og (hjemmesykepleie) fra private leverandører:

Jan	91 (5)	April	94 (6)	Juli	97 (6)	Okt	
Feb	91 (5)	Mai	95 (5)	Aug	101 (9)	Nov	
Mars	94 (6)	Juni	95 (5)	Sep			

Tabell 6: Vedtakstimer pr. måned for Enhet for hjemmetjenester.**Hjemmesykepleie**

Dato	Budsjetterte vedtakstimer	Innvilgede vedtakstimer	Avvik	Budsjetterte utførte timer	Reelt utførte timer	Avvik	Reelt utførte timer i % av Innvilgede vedtakstimer
15.01	7871	7696	175	5904	5315	589	69
15.02	7871	7464	407	5904	5508	396	74
15.03	7871	8298	-427	5904	5803	101	70
15.04	7871	7947	-76	5904	5341	563	67
15.05	7871	8236	-365	5904	5643	261	69
15.06	7871	7899	-28	5904	5285	619	67
15.07	7871	8140	-269	5904	5393	511	66
15.08	7871	7941	-70	5904	5458	446	69

Gjennomsnittlig innvilgede vedtakstimer pr. bruker pr. måned, hittil i år: 17,3

Tabell 7: Vedtakstimer pr. måned for Enhet for hjemmetjenester.**Praktisk bistand**

Dato	Budsjetterte vedtakstimer	Innvilgede vedtakstimer	Avvik	Budsjetterte utførte timer	Reelt utførte timer	Avvik	Reelt utførte timer i % av Innvilgede vedtakstimer
15.01	3643	3620	23	2842	2704	138	75
15.02	3643	3404	239	2842	2509	333	74
15.03	3643	3629	14	2842	2673	169	74
15.04	3643	3417	226	2842	2219	623	65
15.05	3643	3403	240	2842	2342	500	69
15.06	3643	3245	398	2842	2112	733	65
15.07	3643	3304	339	2842	2169	673	66

15.08	3643	3192	451	2842	2225	617	70
-------	------	------	-----	------	------	-----	----

Gjennomsnittlig innvilgede vedtakstimer pr. bruker pr. måned, hittil i år: 6,6

3.3 Samhandlingsreformen

Tabell 8: Betalingsdøgn til sykehus

Samhandlingsreformen har gitt kommunen ansvar for betaling for sykehusdøgn for utskrivningsklare pasienter fra dag 1. Tabell 8 viser utviklingen pr måned sammenliknet med 2011 da betalingsplikten først inntreder etter 8 døgn.

	2012			2011	
	Antall utskrivningsklare	Betalingsdøgn sykehus fra dag 1	Ekstra døgn kjøpt fra sykehjemsetaten	Antall utskrivningsklare	Betalingsdøgn sykehus fra dag 8
Januar	50	2	1	48	77
Februar	71	6	16	33	53
Mars	72	0	26	40	12
April	66	0	20	35	21
Mai	68	1	30	41	28
Juni	69	1	77	35	17
Juli	65	0	14	37	5
August	59	0	7	43	62
	520	10	191	312	275

Av de utskrivningsklare er:

274 skrevet ut til eget hjem

231 skrevet ut til korttidsopphold på sykehjem eller rehabilitering

2 skrevet ut til langtidsopphold på sykehjem

13 trukket eller skrevet ut til annet.

3.4 Barnevernet

Tabell 9: Produksjonstabell barnevernet

Tiltak	Årsbudsjett i kroner (1000)	Årsbudsjett bundet i kroner (1000)	Antall kjente denne mnd for hele året	Antall oppholdsdøgn hele året	Prognose (1000 kr)	Prognose diff (1000 kr)
Institusjoner	30 220	39 751	57	8 875	39 751	-9 530
Tot. fosterhjem	23 211	25 668	68	24 888	23 811	-600
EMA i bokollektivene, netto	1 625		14	5 124	1 878	-253
Andre tiltak	16 393				18 286	-1 894
Sum tiltak	71 448				83 726	-12 277
Totalt antall barn i tiltak hittil i år (akk.)	363	(Nyeste kilde: Terialstatistikken til rådhuset per 31.08*).				
Totalt antall barn i tiltak denne måned	301	(Nyeste kilde: Terialstatistikken til rådhuset per 31.08*).				
* Antallet går opp fra hhv 327 og 299 fra forrige rapportering.						

3.5 Økonomisk sosialhjelp

Vedtatt budsjett forutsetter et gjennomsnitt 752 mottagere pr. måned.

Netto budsjett er 77,961 mill og brutto budsjettet er på 86,961 mill.

Brutto budsjett pr. måned settes til 7,247 mill.

Tabell 10 Utgifter økonomisk sosialhjelp. Hele tusen kroner

Budsjett justert opp med kr. 253.000,-, i juli

Dato	Antall klienter pr. mnd (budsjett)	Antall klienter med utbetaling pr. mnd	Utbetaling pr. klient pr. mnd (brutto budsjett)	Justert brutto budsjett	Brutto utbetalt	Akkumulert brutto avvik i hele tusen kr. hittil i år	Justert netto budsjett	Netto regnskapsført	Månedlig netto avvik i hele tusen kr. hittil i år
Jan	752	648	9 637	7 247	6 236	1 011	6 497	5 685	812
Feb	752	728	9 637	7 247	7 166	1 092	6 497	4 860	2 449
Mars	752	769	9 637	7 247	7 907	432	6 497	6 210	2 736
April	752	681	9 637	7 247	6 908	771	6 497	6 574	2 659
Mai	752	736	9 637	7 247	6 936	1 082	6 497	5 995	3 161
Juni	752	726	9 637	7 247	7 222	1 107	6 497	6 217	3 441
Juli	752	561	9 637	7 247	5 065	3 289	6 497	4.284	5 654
Aug	752	632	9 637	7 247	6 101	4 433	6 497	5 623	6 524
				86 961			77 961		

Forslag til vedtak:

Økonomioppfølging pr 31. august 2012 tas til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

Regnskap og prognose pr kostrafunksjon

Utrykte vedlegg:

Ingen

Bydel Sagene - kostnadsregnskap for perioden januar - august 2012

Funksjon	Funksjon (T)	Beløp	Justert budsjett	Avvik	Årsprognose
385	Andre kulturaktiviteter	3 317	2 903	-415	
100	Politisk styring	1 046	938	-107	
180	Diverse fellesutgifter	0	10 494	10 494	13 000
360	Naturforvaltning og friluftsliv	16	0	-16	
010	Internhusleie (ELB)	0	0	0	
130	Administrasjonslokaler	1 780	2 020	240	
120	Administrasjon	26 354	25 706	-648	
243	Tilbud til personer med rus	4 418	5 822	1 403	
283	Bistand til etablering og oppfølging	2 048	2 561	513	
233	Forebyggende arbeid, helse	178	278	101	
242	Råd, veiledning og sosial	28 454	25 697	-2 757	
273	Kommunale sysselsetting	10 351	8 885	-1 466	-2 800
275	Introduksjonsordningen	4 424	4 401	-23	
110	Kontroll og revisjon	0	220	220	
386	Kommunale kultur- og idretts	2 578	2 692	114	
265	Kommunalt disponerte boliger	-964	1 517	2 482	
241	Diagnose, behandling, rehabilitering	7 547	8 455	908	-300
335	Rekreasjon i tettsted	921	1 639	718	
190	Interne serviceenheter	0	1 100	1 100	
Sum funksjonsområde 1: Helse		92 467	105 328	12 861	9 900
201	Førskole	163 439	151 927	-11 512	-6 700
221	Førskolelokaler	34 052	36 398	2 346	
211	Styrket tilbud til førskolebarn	10 199	10 764	565	
Sum funksjonsområde 2 A: Barne		207 690	199 088	-8 601	-6 700
244	Barneverntjeneste	15 282	14 039	-1 242	
231	Aktivitetstilbud barn og ungdom	6 606	7 521	915	
232	Forebygging, helsestasjoner	10 673	10 615	-58	
251	Barneverntiltak i familien	8 630	7 331	-1 299	
252	Barneverntiltak utenfor familien	47 571	39 942	-7 629	-12 200
Sum funksjonsområde 2B: Oppfølging		88 762	79 449	-9 313	-12 200
261	Institusjonslokaler	3 203	2 788	-414	
254	Bistand, pleie, omsorg til eldre	119 445	119 885	440	3 100
234	Aktivisering eldre og funksjonshemmede	15 585	19 907	4 322	
253	Bistand, pleie, omsorg, i institusjoner	120 284	117 164	-3 120	-3 200
733	Transport (ordninger) for funksjonshemmede	7 150	6 221	-929	
Sum funksjonsområde 3: Pleie		265 667	265 966	299	-100
281	Økonomisk sosialhjelp	45 450	51 974	6 524	8 300
276	Kvalifiseringsprogrammet	19 693	20 397	704	800
Sum funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp		65 143	72 371	7 228	9 100
		719 728	722 201	2 473	0

Bl-sak 12/88

Saksframlegg

Saksmappe:
2012/357

Saksbeh:
Atle Hillestad, tlf 23 47 40 06

Dato: 13.09.2012
Arkivkode:
101.2

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Eldrerådet	08.10.2012
Rådet for funksjonshemmede	09.10.2012
Barne- og ungdomsrådet	09.10.2012
Barne - og ungekomiteen	11.10.2012
Helse- og sosialkomiteen	11.10.2012
Kultur- og nærmiljøkomiteen	10.10.2012
Arbeidsutvalget	15.10.2012
Bydelsutvalget	18.10.2012

Tertialmelding 2. tertial 2012

Vedlagt er tertialmelding for 2. tertial 2012 utarbeidet etter kommunens obligatoriske mal.

Forslag til vedtak:

Tertialmelding for 2. tertial 2012 tas til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

Tertialmelding for 2. tertial 2012

S. 101

Utrykte vedlegg:

Ingen

BM-gate 12/89

Saksframlegg

Saksmappe:
2011/1177

Saksbeh:
Camilla Skjerve-Nielsen

Dato: 20.09.2012
Arkivkode:
512.1

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Kultur- og nærmiljøkomiteen	10.10.2012
Bydelsutvalget	18.10.2012

Detaljregulering av Thorvald Meyers gate 2 A-D

Bakgrunn for saken:

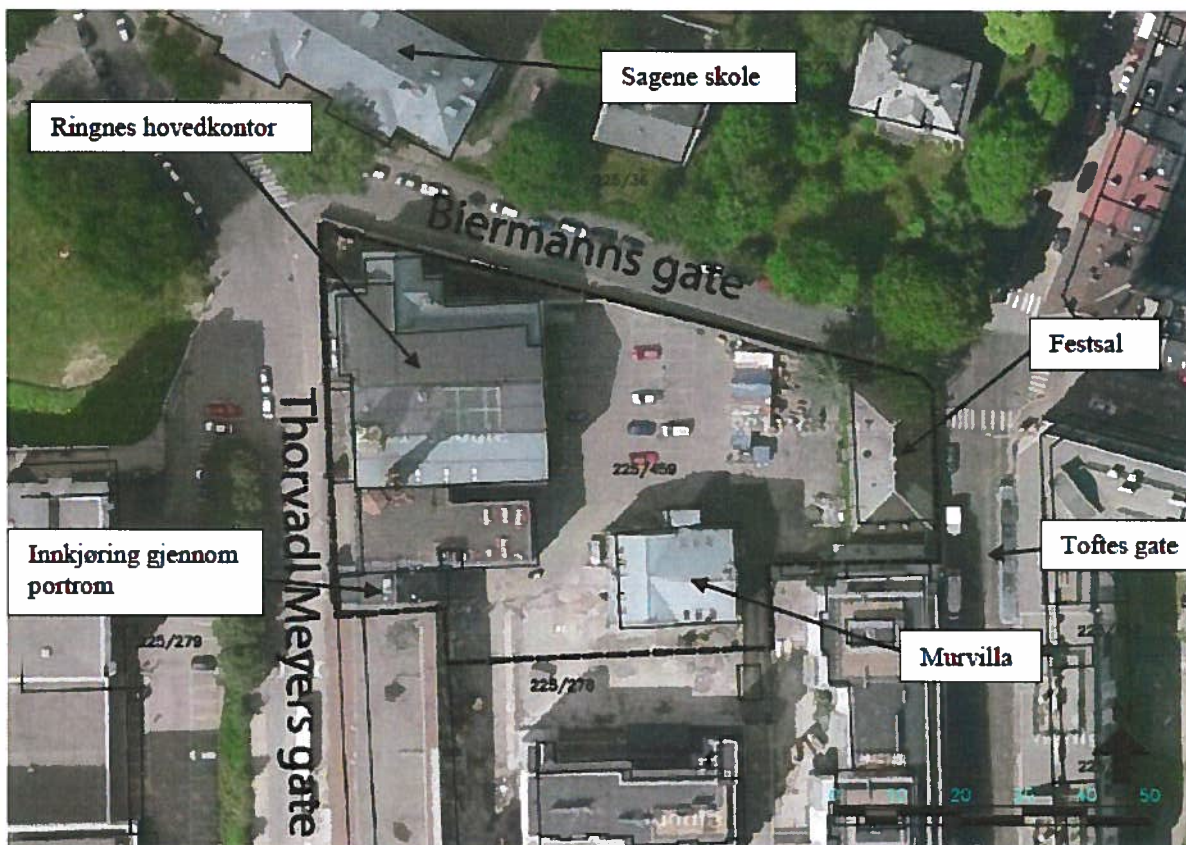
Bydel Sagene avga en administrativ uttalelse 17.10.11 ved område- og prosessavklaring for Thorvald Meyers gate 2 A-D. Hele uttalelsen kan leses i Vedlegg 1. Kort oppsummert var administrasjonen da opptatt av følgende punkter:

- Omregulering av eiendommen til boligformål er positivt, dog under visse forutsetninger.
- Nybyggets høyder var foreslått å være 4+1 etasjer. Dette er akseptabelt, men byggets volum er for stort og uteoppholdsarealene blir dermed for små.
- Det kan ikke etableres parkering på terreng og all eksisterende parkering må fjernes, for å sikre kvalitet på uteoppholdsarealene og legge til rette for trygg lek og opphold for barn.
- Uteoppholdsarealene må følge *Normer for felles leke- og uteoppholdsarealer for boligbygging i indre Oslo*.
- Det må ikke gjøres inngrep i muren mot Biermanns gate, fordi denne er regulert til bevaring.
- Norm for leilighetsfordeling må følges, og leilighetene må sikres gode lys- og solforhold, samt sikres mot støy.
- Krav til universell utforming må følges.
- Overvann må håndteres lokalt.
- Barnehagedekningen i området er akseptabel.

Saksframstilling:

Planområdet Thorvald Meyers gate 2 A-D ligger på nordre del av Ringnes park og ble i 2006 regulert til *byggeområde for kontor, kultur, barnehage, museum og bevertning*. Planområdet er på totalt 4800 m².

Innenfor planområdet ligger gamle Ringnes bryggeri, med tre bevaringsverdige bygg. Muren mot Biermanns gate er også regulert til bevaring. Bildet under viser planområdet med dagens situasjon. Nord er rett opp på bildet.

Figur 1: Eksisterende situasjon

Hovedinngangen går gjennom kontorbyggene på vestsiden, fra Thorvald Meyers gate. Midt i planområdet ligger en gammel murvilla. På eiendommen rett nedenfor murvillan, med bnr/gnr 225/278 ligger en lekeplass for barnehagen, som er åpen for allmennheten utenom barnehagens åpningstid. To internveier leder inn til planområdet fra sør; en på hver side av lekeplassen. Internveien på østsiden av lekeplassen er stengt med en grind i barnehagens åpningstid. Helt nordøst på planområdet ligger en festsal. I midten, mellom festsalen og kontorbyggene er det parkeringsplass for 44 biler. En trapp for fotgjengere leder ut til Toftes gate på østsiden av planområdet.

Thorvald Meyers gate 2 A-D foreslås regulert til *bebyggelse og anlegg - boliger, barnehage, kontor, kultur, museum, bevertning*. Eksisterende bebyggelse og mur sikres med *hensynssone* for bevaring av kulturmiljøet. Hensikten med planen er å tilføye boligformål for å hjemle nytt boligbygg og innpassing av boliger i eksisterende murvilla. Forslag til reguleringskart og reguleringsbestemmelser ligger i henholdsvis Vedlegg 2 og 3.

I 2009 ble det regulert et nybygg til kontorer på den nordlige delen av området, mot Biermanns gate. Kontorbygget har ikke blitt bygget, og foreslås nå omregulert til boliger med omtrent samme fotavtrykk og areal. Nybygget vil ha maks 3 etasjer pluss tilbaketrunket 4. etasje og ha maks tillatt BRA på 3000 m². Det vil bli etablert 18 leiligheter. Nybygget søkes tilpasset det bevaringsverdige miljøet og vil bygges i teglstein med balkonger inntrukket i fasaden. De kjørbare delene av planområdet er tenkt opparbeidet med brostein som en referanse til den gamle industribebyggelsen.

Den eksisterende murvillaen foreslås omregulert til bolig og rehabilitert. Villaen er på ca 900 m² BRA og det foreslås etablert 6 leiligheter.

Det foreslås etablert en passasje for fotgjengere til Biermanns gate gjennom den bevaringsverdige muren.

Uteareal foreslås på terreng, takterrasse og balkonger, tilsvarende ca 24 % av BRA for boliger. Uteoppholdsarealet på bakkeplan er på 345 m² til sammen. Nytt boligbygg har balkonger på ca 6 m² og en takterrasse på ca 200 m².

På eiendommen finnes også et kontorbygg på ca 6400 m² BRA og en festsal på ca 500 m² BRA, som begge ønskes opprettholdt.

Leilighetene vil følge norm for leilighetsfordeling og få 50 % leiligheter på 50–80 m² og 50 % leiligheter over 80 m².

Forslagsstiller har utarbeidet solstudier som viser at leilighetene og uteoppholdsarealene vil få forholdsvis gode sol- og lysforhold. Kontorbygget i vest vil kaste noe skygge inn over planområdet på kveldstid. De beste solforholdene for utearealet vil være på bakkeplan sør og sørøst for boligbebyggelsen.

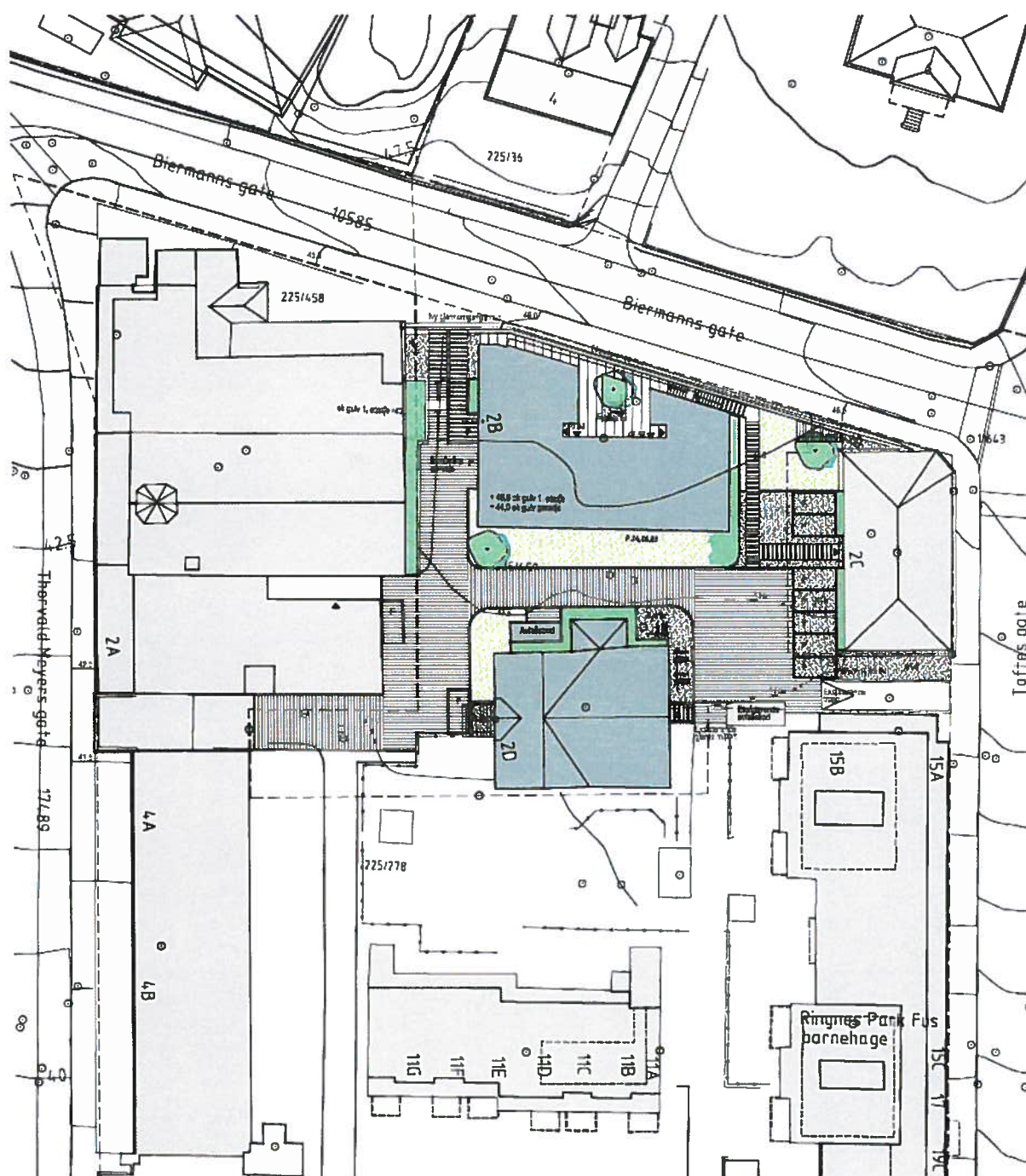
Uteområdene og leilighetene planlegges ut fra prinsipper om universell utforming/tilgjengelighet iht. teknisk forskrift. 5 % av parkeringsplassene skal tilrettelegges for bevegelseshemmede.

Det foreslås etablert 14 parkeringsplasser i parkeringskjeller, 9 parkeringsplasser på terreng og 49 sykkelparkeringsplasser på terreng. Dette er i henhold til gjeldende parkeringsnorm, som sier at nybygget må ha 13 parkeringsplasser og murvillaen 5 plasser. De øvrige 5 plassene vil være for eksisterende kontorbygg. Det vil for øvrig kjøpes p- plasser i øvrige deler av Ringens Park som erstatning for p- plassene på bakkeplan som eier av kontorbygget har avtale om.¹

Avfallsbod vil plasseres på terreng. Planområdet tilknyttes internvei for utrykning, varelevering og renholdsbil.

Plantegningen under viser ny løsning, med nybygget i mørkeblått mot nord og murvillaen i mørkeblått rett nedenfor mot sør.

¹ Utbygger har en privatrettslig avtale med Bryggeriet Holding KS som går ut på at bedriften ved kjøp av eiendommen fikk kontraktstestet at de skal ha 15 utvendige parkeringsplasser som delvis ligger på g.nr/b.nr 225/458 og 225/459.

Figur 2: Forslag til fremtidig situasjon

Det er inntegnet en inngang for fotgjengere gjennom muren, på vestsiden av nybygget med en trapp rett ned, samt en passasje rundt nord- og østsiden av nybygget. Inngangene til nybygget er på vestsiden (ved merket 2 B) og i det lille gårdsrommet mot nord. Inngangen til murvillaen vil være på østsiden av bygget og den eksisterende trappa på vestsiden vil ikke benyttes.

Syv av parkeringsplassene er plassert i tilknytning til festsalen på østsiden av planområdet, én er plassert ved kontorbygget mot vest og én ligger på vestsiden av murvillaen. Det er inntegnet sykkelparkering i det lille gårdsrommet nord for nybygget, samt øst for murvillaen.

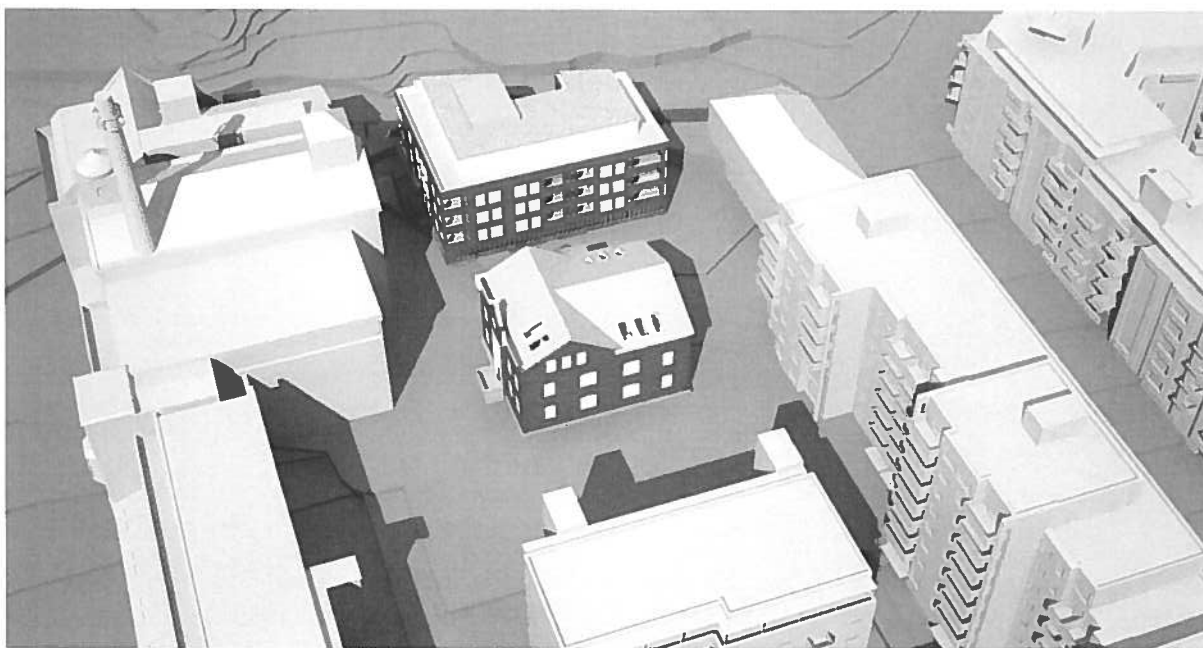
Innkjøring er via eksisterende innkjørsel fra Thorvald Meyers gate og videre inn til ny parkeringskjeller med innkjørsel på vestsiden av nybygget, rett nedenfor trappa fra/til Biermanns gate. Den ene internveien fra resten av Ringnes boligområde kommer inn fra sør på vestsiden av planområdet og går ut gjennom eksisterende innkjørsel til Thorvald Meyers gate. Den andre internveien kommer inn fra sør på østsiden og går gjennom planområdet mellom murvillaen og nybygget. Internveiene er kun for nyttekjøring og utrykningskjøring til boligene, samt for søppelkjøring. Fotgjengere kan også komme ut/inn fra området ved å bruke eksisterende trapp på østsiden, til/fra Toftes gate.

ROS-analysen viser at utkjørsel fra planområdet til Thorvald Meyers gate medfører fare for gående og syklende, men faren vil bli redusert med ny regulering fordi det da vil bli mindre parkering på eiendommen enn i dagens situasjon. Søppelbilen vil kjøre inn på området to ganger i uken, og dette kan medføre en viss fare for påkjørsel. Varelevering kan enten skje fra kantstein i Thorvald Meyers gate eller inne på selve planområdet. Et tredje alternativ er at varebiler kjører inn til planområdet og ut gjennom internvei via grind sørøst i planområdet. Denne grinden er imidlertid stengt på dagtid i barnehagens åpningstid.

Det har blitt utført trafikkberegninger som viser at den foreslåtte reguleringen vil gi en trafikkøkning på 15 kjøretøy per døgn, som anses å ha liten påvirkning på trafikksituasjonen i området. Planområdet har meget god tilgang til offentlig transport.

Deler av planområdet befinner seg i gul støvsone pga. trafikk i Toftes gate og Biermanns gate. Det vil bli etablert støyskjerming på de mest utsatte stedene.

Illustrasjonen under viser den foreslåtte situasjonen i perspektiv, med den eksisterende murvillaen og det nye boligbygget inntegnet i rødt. Bildet er hentet fra sol- og skyggestudien, og situasjonen viser planområdet 1. mai kl 15.

Figur 3: Perspektivtegning av mulig fremtidig situasjon

Plan- og bygningsetatens vurdering:

Plan- og bygningsetaten har ikke tatt stilling til planforslaget, men har avgitt en foreløpig vurdering av saken. Etaten vil ta endelig stilling til saken etter at høringsuttalelsene har kommet inn. Et sammendrag av de viktigste punktene i deres vurdering gjengis i teksten under.

PBE mener at boligformål er i tråd med overordnede føringer, men at en større del av det ubebygde arealet må sikres for uteareal til boligene. Store deler av utearealet i planen er vist til kjøring og parkering, også til ny parkeringskjeller med nedkjøring i nybyggets vestfasade. For å kunne akseptere boliger i planområdet, må en større del av den viste bilparkering etableres i eksisterende parkeringskjellere eller utgå. Iht. overordnede planer skal parkering begrenses for å tilrettelegge for kollektivbetjening slik at transportbehovet kan begrenses. Fordi det er svært god kollektivdekning i denne delen av Oslo, mener etaten at en reduksjon av parkeringsplasser til under normen kan forsvares.

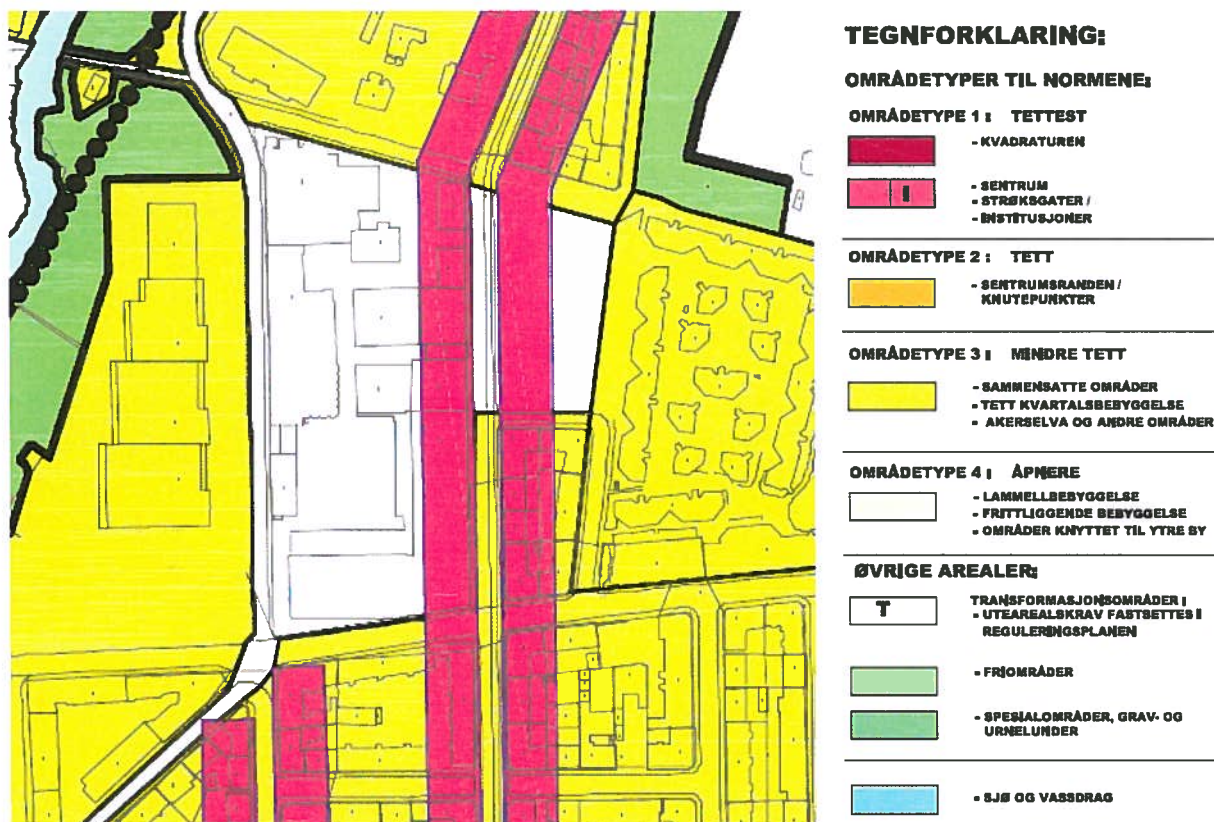
Det godkjente kontorbygget anses tilpasset det bevaringsverdige miljøet på en god måte. PBE ser at dette prosjektet kan være et godt utgangspunkt for et nybygg, og som grunnlag for videre bearbeidelse. Nytt boligbygg vil naturlig få en annen utforming enn kontorbygg, og må derfor vurderes nærmere. Det er positivt at balkonger ligger innenfor bygningens hovedform. PBE påpeker at det anses problematisk at garasjeplanet mot utearealet i sør skaper en lukket fasade slik at bygget virker avvisende. Det bør i videre prosjektering ses nærmere på hvordan denne fasaden best kan løses. Det bør bl.a. vurderes om bygget kan senkes noe mer ned i terrenget, også fordi foreslåtte løsning er 0,5 m høyere enn regulert bygg.

PBE mener at dersom det skal etableres boliger på eiendommen må bomiljøet være adskilt fra næringsdelen. Alle utearealene må tydeliggjøres med avgrensning mellom de private og de halvoffentlige arealer. Primært må det ikke være noe kjøring mellom de to boligbyggene slik at det kan etableres et sammenhengende uteareal og en tilknytning mellom boligene. Dette synes ikke å være løsbart i planen. Det anes heller ikke at utearealet er tilfredsstillende for lek og opphold for barn. De interne kjøreveiene anses som problematiske og kan være en sikkerhetsrisiko for barns lek i området. Utearealet bør forbedres, og parkering på terreng fjernes i størst mulig grad. Hoveddelen av utearealet bør være på terreng, og etableres med grøntpreg og vegetasjon.

Thorvald Meyers gate 2 A-D ligger i et etablert boligområde med god tilknytning til kollektivbetjening, handel, service, kulturtilbud, skole, barnehage og rekreasjonsområder, og anses således egnet for boligformål i tråd med overordnede planer. Imidlertid finner PBE det beklagelig at det historiske industriområdet nå svekkes med innpassing av et nytt boligbygg som legger helt andre føringer for området enn forutsatt i gjeldende regulering. Næring i tilknytning til boligutvikling vil også skape liv i området gjennom hele dagen. Tidligere intensjon om å etablere et bryggermuseum bør i stedet vurderes videreført. Etaten anser i utgangspunktet ikke det aktuelle området med et nytt boligbygg i et næringsfelt som egnet, og mener at det primært bør opprettholdes kontorer i nybygget.

PBEs foreløpige konklusjon er dermed at det er beklagelig at det historiske industri- og næringspreget forelås svekket og brutt med innpassing av boliger som gir helt andre føringer for området. Slik planen er fremstilt mener etaten den viser at det aktuelle området er dårlig

Bydel Sagene støtter forslag til *normer for felles leke- og uteoppholdsarealer for boligbygging i indre Oslo* slik de ble fremlagt på høring 2.5.11², og mener at en boligregulering i Thorvald Meyers gate 2 A-D må følge normens krav. I planens kart ligger Ringnes park (inkl. Thorvald Meyers gate 2 A-D) delvis i områdetype 1 *strøksgate* og delvis i området merket som *transformasjonsområde*. I transformasjonsområder skal utearealskravene fastsettes i reguleringsplan. Alle kvartalene rundt Ringnes park er merket som områdetype 3 *mindre tett*. Illustrasjonen under viser et utsnitt av plankartet med tegnforklaring.

I BUs behandling av utearealnormene ble det fattet et vedtak om at områder merket som transformasjonsområder ved Akerselva skal merkes som områdetype 3. Administrasjonen mener derfor at også Ringnes park bør bli regulert med samme krav som områdetype 3. Boligene i dette planforslaget grenser ikke mot strøksgaten (Toftes gate) og det er plass nok mellom byggene til å etablere gode nok uteoppholdsarealer dersom parkeringsplassene fjernes.

Iht. utearealnormenes høringsdokument skal eiendommer på områdetype 3 over 1,5 daa ha et minimum felles leke- / uteoppholdsareal på 20 % av boligens m² BRA.

I planen beskrives samlet felles uteareal som en andel av felles leke- og uteoppholdsareal som har en størrelse og form som egner seg til aktiviteter, ballspill etc. Gangvei og annet adkomstareal skal ikke medregnes i arealene, og arealet skal ha en hovedform der lengde/breddeforhold ikke overstiger 2:1.

² Normene er foreløpig ikke vedtatt, men er sendt til byrådet for behandling. Bydelsutvalget behandlet høringsforslaget i BU-sak 11/46 den 16.6.11.

egnet for boliger. Dersom det skal etableres boliger i planområdet må det sikres et sammenhengende bomiljø adskilt fra næringsdelen, og boligens utearealer må være sammenhengende. For at dette skal kunne løses, kan det ikke være noe kjøring mellom boligbyggene, noe etaten ikke ser er løsbart i planen.

Byantikvarens vurdering:

Byantikvaren kunne i forhåndsuttalelsen anbefale et nybygg på 3+1 etasjer som er tilpasset de bevaringsverdige byggene ved bruk av tegl og inntrukne balkonger. De ønsker imidlertid en ytterligere bearbeiding av fasaden for å få et roligere og mer massivt fasadeuttrykk. Byantikvaren godkjenner også inngrepet i muren mot Biermanns gate.

Bydelsdirektørens vurdering:

Bydelsdirektøren opprettholder hovedsakelig sin tidligere vurdering av planforslaget, og støtter også PBE i flere av deres synspunkter.

Reguleringsformål

Boligformål er innenfor overordnede planers føringer. Thorvald Meyers gate 2 A-D ligger i et sentralt område med god tilgang til både offentlige og private servicetilbud, inkludert kollektivtransport. Bydelsdirektøren støtter derfor reguleringsformålet isolert sett.

PBE er skeptisk til boligformål, bl.a. fordi etaten mener at det vil svekke det historisk etablerte industri- og næringsområdet. Bydelsadministrasjonens vurdering er at dette ikke er et stort problem, da det er svært lite industri igjen langs Akerselva. De fleste historiske bygningene i området rundt har endret formål, og det er nå en blanding av boliger, kontor og næring i de historiske byggene. Dette fjerner likevel ikke områdets identitet som et historisk arbeider- og industrimiljø. Det arbeides for tiden med å etablere et arbeider- og industrimuseum i denne delen av bydelen for å bringe fram denne tidsepoken i byens historie. Bydelsadministrasjonen støtter imidlertid PBEs ønske om å innpasse et bryggermuseum i området.

Planforslaget tar imidlertid ikke hensyn til de forskjellige behovene boligformål har i forhold til næring, og er ikke godt nok tilrettelagt for boliger slik det vises i planen.

Administrasjonen mener derfor at planforslaget ikke kan godkjennes slik det i dag foreligger. Dersom planen bearbeides og legges til rette for boliger iht. bydelsdirektøren og PBEs anbefalinger og forutsetninger vil en omregulering til boligformål kunne anbefales. Bydelsadministrasjonens begrunnelse og anbefalinger beskrives i teksten under.

Byggehøyder, utforming og kvalitet

Bydelsdirektøren mener byggets høyder, volum og utforming kan godkjennes. Administrasjonen støtter imidlertid PBEs vurdering om at nybygget virker noe avvisende, og med fordel kan bli bearbeidet ytterligere for myke opp fasaden mot gårdsrommet mot sør og uteoppholdsarealene. Nybyggets innganger er merkelig plassert og er lite tilgjengelige. Dette beskrives nærmere i avsnittet om universell utforming.

Leilighetsfordelingen slik den beskrives i forslagsstillers planbeskrivelse er tilfredsstillende. De fleste av leilighetene i nybygget er gjennomgående og/eller har vinduer mot to sider, og vil ha gode lysforhold.

Det virker som om plantegningene til den eksisterende murvillaen framlagt i forslagsstillers planbeskrivelse ikke er korrekt. Tegningene viser at bygget vil ha 4 leiligheter per etasje (totalt 3 etasjer), hvorav to leiligheter per etasje er under 30 m². I teksten står det imidlertid at murvillaen vil få totalt 6 leiligheter. Bydelsdirektøren antar at plantegningene ikke har blitt oppdatert, men bemerker for sikkerhets skyld at leiligheter under 40 m² ikke er innenfor normen og ikke vil bli akseptert.

Det fremkommer av ROS-analysen at noen av leilighetene vil ligge i gul støysone. Disse leilighetene må få minst ett rom mot stille side og etableres med støyskjerm.

Kulturminner

Bydelsadministrasjonen bemerket i sin tidligere uttalelse at det ikke bør gjøres inngrep i den bevaringsverdige muren mot Biermanns gate. Byantikvaren har imidlertid godkjent inngrepet, og administrasjonen støtter derfor faginstansens vurdering på dette området.

Uteoppholdsarealer, parkering og trafikk

Bydelsdirektøren mener at boligformål i Thorvald Meyers gate 2 A-D kun kan aksepteres dersom uteoppholdsarealer og parkering løses på en annen måte enn vist i planforslag.

Uteoppholdsarealene er for små, og de er heller ikke trygge for barn og unge pga. innkjøring fra Thorvald Meyers gate til parkeringsplasser og parkeringskjeller på planområdet.

Dersom forslaget skal kunne godkjennes må all parkering på eiendommen fjernes, bortsett fra evt. én parkeringsplass reservert for bevegelseshemmede. Innkjøringen til parkeringskjelleren er lite heldig plassert, da den ligger rett foran fotgjengertrappen fra Biermanns gate. Parkering må derfor løses på en annen måte for å oppfylle gjeldende parkeringsnorm. Om mulig bør eksisterende parkeringskjeller til Ringnes Park benyttes. Det er positivt at sykkelparkering legges på terreng.

Internveiene utgjør den største utfordringen for planområdet. Etter bydelsadministrasjonens vurdering bør veien som nå er inntegnet mellom nybygget opparbeides som uteoppholdsarealer og ikke som vei. Det er likevel viktig å tilrettelegge for varelevering til festlokalet, samt søppeltømming og utrykningskjøretøy. Forslagstiller oppfordres til å finne en god løsning på dette. Administrasjonen foreslår å legge til rette for at internveien på vestsiden kan benyttes, og at den kan bruke innkjørselen fra Thorvald Meyers gate. Det bør ikke være mulig å svinge mot nord fra innkjørselen fra Thorvald Meyers gate og inn på plassen mellom byggene.

Dersom det legges til rette for at internveien på vestsiden kan benyttes vil søppelbiler og utrykningskjøretøy kunne benytte denne, men ikke bevege seg inn på selve planområdet. Internveien på østsiden er stengt på dagtid. Denne veien bør ikke benyttes annet enn ved behov for utrykning. Bydelsdirektøren foreslår derfor at denne veien holdes stengt og at det ikke legges til rette for gjennomkjøring. Belegget på og utformingen av uteoppholdsarealene bør likevel utformes slik at veien kan benyttes ved nødsfall.

I områdetype 3 er kravet at tomter på over 1,5 daa skal minst 50 % av arealet på terreng/lokk, og det skal bestå av samlede felles utearealer på minst 500 m². Planen stiller også krav til solforhold, brukbarhet og vegetasjon. Bl.a. skal minst 20 % av utearealet kunne etableres med busker og trær.

Universell utforming og tilgjengelighet

I Plan- og bygningslovens § 1 *Lovens formål* står det følgende:

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

Diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 1 *Lovens formål* sier:

Lovens formål er å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Loven skal bidra til nedbygging av samfunnsskapt funksjonshemmende barrierer og hindre at nye skapes.

Lovene om universell utforming skal bidra til å gjøre samfunnet tilgjengelig for alle, og til å unngå diskriminering. Dette betyr ikke bare at man må legge til rette for rullestolbrukere, men at alle mennesker skal kunne delta i samfunnet vårt, enten man er født med nedsatte funksjoner som hørsel, syn og bevegelsesevner, man triller barnet sitt i barnevogn, har brukket foten og må gå med krykker eller er gammel og dårlig til bens.

Teknisk forskrift (TEK 10) til Plan- og bygningsloven stiller mer spesifikke krav til uteområder og leiligheter, og sier bl.a. i § 8-2 at felles uteareal for større boligområder skal være universelt utformet.

I henhold til forslagstillers planbeskrivelse skal bygg og utearealer følge krav til universell utforming, også ivaretatt av TEK 10.

Etter bydelsadministrasjonens vurdering er tilgjengeligheten ikke godt nok ivaretatt i planforslaget. Inngangen gjennom muren og ned til uteoppholdsarealene på sør og vestsiden av nybygget er forbeholdt mennesker som kan gå i trapper. De som bor i nybygget og har vanskelig for å gå i trapper, kan kun komme til uteoppholdsarealet ved å bruke innkjøringen fra Thorvald Meyers gate (som vil si at de må gå ut gjennom muren og rundt på utsiden av bygget) eller ved å ta heisen ned i parkeringskjelleren og gå ut fra denne. Dette er ikke akseptabelt og strider i mot Plan- og bygningsloven, Teknisk forskrift og Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Inngangen gjennom muren må legges til rette med en gangvei ned til uteoppholdsarealene med en stigning som ikke er større enn 1:20. Denne foreslås lagt i passasjen rundt nybygget, dersom det er vanskelig å plassere denne ved siden av trappen. Det foreslås likevel at nybyggets hovedinngang legges på sørsiden, mot uteoppholdsarealene.

I forslagsstillers beskrivelse står det også at de kjørbare delene av planområdet er tenkt opparbeidet med brostein som en referanse til den gamle industribebyggelsen. Bydelsdirektøren bemerker at dette er en godt forslag visuelt sett, men at brostein ofte er eller blir en svært dårlig løsning når det gjelder universell utforming. Det er derfor viktig at brosteinen er av en type som er jevn og rett, og som vil forbli slik også over tid.

Forslag til vedtak:

1. Bydelen støtter en omregulering til boligformål på planområdet, isolert sett. Boligformål er innenfor overordnede planers føringer og Thorvald Meyers gate 2 A-D ligger i et sentralt område med god tilgang til både offentlige og private servicetilbud, inkludert kollektivtransport.

Bydelen mener at en omregulering fra næring til boligformål ikke vil svekke det historisk etablerte industri- og næringsområdet. Det er svært lite industri igjen langs Akerselva og fleste historiske bygningene i området rundt har endret formål og består nå av en blanding av boliger, kontor og næring. Dette fjerner likevel ikke områdets identitet som et historisk arbeider- og industrimiljø. Bydelen støtter imidlertid PBEs ønske om å innpasse et bryggermuseum i området.

Planforslaget tar imidlertid ikke hensyn til de forskjellige behovene boligformål har i forhold til næring, og er ikke godt nok tilrettelagt for boliger slik det vises i planen. Bydelen mener derfor at planforslaget ikke kan godkjennes slik det i dag foreligger.

Dersom planen bearbeides og legges til rette for boliger iht. bydelen og PBEs anbefalinger og forutsetninger vil en omregulering til boligformål kunne anbefales.

2. Bydelen mener byggets høyder, volum og utforming kan godkjennes. Bydelen støtter imidlertid PBEs vurdering om at nybygget virker avvisende, og med fordel kan bli bearbeidet ytterligere for myke opp fasaden mot uteoppholdsarealene på sørsiden.
3. Leilighetsfordelingen slik den beskrives i forslagsstillers planbeskrivelse er i henhold til leilighetsnormen og derfor tilfredsstillende. De fleste av leilighetene i nybygget er gjennomgående og/eller har vinduer mot to sider, og vil ha gode lysforhold.

Bydelen bemerker imidlertid at det ser ut som at plantegningene til murvillaen ikke har blitt oppdatert iht. leilighetsnormen. Det presiseres at leiligheter under 40 m² ikke er innenfor normen og ikke vil bli akseptert.

4. Det fremkommer av ROS-analysen at noen av leilighetene vil ligge i gul støysone. Disse leilighetene må få minst ett rom mot stille side og etableres med støyskjerm.
5. Bydelen bemerket i sin tidligere uttalelse at det ikke bør gjøres inngrep i den bevaringsverdige muren mot Biermanns gate. Byantikvaren har imidlertid godkjent inngrepet, og bydelen støtter derfor faginstansens vurdering på dette området.

6. Bydelen mener at boligformål kun kan aksepteres dersom uteoppholdsarealer og parkering løses på en annen måte enn vist i planforslag. Uteoppholdsarealene er for små, og de er heller ikke trygge for barn og unge pga. innkjøring fra Thorvald Meyers gate til parkeringsplasser og parkeringskjeller på planområdet. Dersom forslaget skal kunne godkjennes må all parkering på eiendommen fjernes, bortsett fra evt. én parkeringsplass reservert for bevegelseshemmede. Innkjøringen til parkeringskjelleren er lite heldig plassert, da den ligger rett foran fotgjengertrappen fra Biermanns gate. Parkering må derfor løses på en annen måte for å oppfylle gjeldende parkeringsnorm. Om mulig bør eksisterende parkeringskjeller til Ringnes Park benyttes. Det er positivt at sykkelparkering legges på terreng.

Internveien som nå er inntegnet mellom nybygget må opparbeides som uteoppholdsarealer og ikke vei. Det er likevel viktig å tilrettelegge for varelevering til festlokalet, samt søppeltømming og utrykningskjøretøy. Forslagstiller oppfordres til å finne en god løsning på dette. Bydelen foreslår å legge til rette for at internveien på vestsiden kan benyttes, og at den kan bruke innkjørselen fra Thorvald Meyers gate. Det bør ikke være mulig å svinge mot nord fra innkjørselen fra Thorvald Meyers gate og inn på plassen mellom byggene.

Dersom det legges til rette for at internveien på vestsiden kan benyttes vil søppelbiler og utrykningskjøretøy kunne benytte denne, men ikke bevege seg inn på selve planområdet. Internveien på østsiden er stengt på dagtid og bør ikke benyttes annet enn ved behov for utrykning. Belegget på og utformingen av uteoppholdsarealene bør likevel utformes slik at veien kan benyttes ved nødsfall.

7. Bydel Sagene støtter forslag til *normer for felles leke- og uteoppholdsarealer for boligbygging i indre Oslo* slik de ble fremlagt på høring 2.5.11, og mener at en boligregulering i Thorvald Meyers gate 2 A-D må følge normens krav. I planens kart ligger Ringnes park delvis i områdetype 1 *strøksgate* og delvis i området merket som *transformasjonsområde*. Bydelen mener at Ringnes park må bli regulert med samme krav som områdetype 3. Boligene i dette planforslaget grenser ikke mot strøksgaten (Toftes gate) og det er plass nok mellom byggene til å etablere gode nok uteoppholdsarealer dersom parkeringsplassene fjernes.
8. Tilgjengeligheten er ikke godt nok ivaretatt i planforslaget. Inngangen gjennom muren og ned til uteoppholdsarealene på sør og vestsiden av nybygget er forbeholdt mennesker som kan gå i trapper. De som bor i nybygget og har vanskelig for å gå i trapper, kan kun komme til uteoppholdsarealet ved å bruke innkjøringen fra Thorvald Meyers gate (som vil si at de må gå ut gjennom muren og rundt på utsiden av bygget) eller ved å ta heisen ned i parkeringskjelleren og gå ut fra denne. Dette er ikke akseptabelt og strider i mot Plan- og bygningsloven, Teknisk forskrift og Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Inngangen gjennom muren må legges til rette med en gangvei ned til uteoppholdsarealene med en stigning som ikke er større enn 1:20. Denne foreslås lagt i passasjen rundt nybygget, dersom det er vanskelig å plassere denne ved siden av trappen. Det foreslås i tillegg at nybyggets hovedinngang legges på sørsiden, mot

uteoppholdsarealene, både for å øke tilgjengeligheten og gjøre bygget mindre avvisende.

I forslagsstillers beskrivelse står det at de kjørbare delene av planområdet er tenkt opparbeidet med brostein som en referanse til den gamle industribebyggelsen. Bydelen bemerker at dette er en godt forslag visuelt sett, men at brostein ofte er eller blir en svært dårlig løsning når det gjelder universell utforming. Det er derfor viktig at brosteinen er av en type som er jevn og rett, og som vil forbli slik også over tid.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg: 8. 144

1. Administrativ uttalelse ved område- og prosessavklaring
2. Forslag til reguleringskart
3. Forslag til reguleringsbestemmelser

Utrykte vedlegg:

Alle saksdokumenter kan lastes ned fra PBEs saksinnsyn med saksnr. 201113304.
<http://web102881.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/main.asp>.

BU-sak 12/90

Saksframlegg

Saksmappe:
2009/1100

Saksbeh:
Camilla Skjerve-Nielsen

Dato: 06.07.2012
Arkivkode:
112

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Bydelsutvalget	18.10.2012
Kultur- og nærmiljøkomiteen	10.10.2012

Potensialet og muligheter for grønne tak i Bydel Sagene

Bakgrunn for saken:

Bydelsdirektøren la i mars i år fram saken "Bolig- og byutvikling i Bydel Sagene 2011 – 2012", som tok for seg hvilke bolig- og barnehageprosjekter som er under utbygging og regulering i bydelen. Ut i fra dette ble det gjort beregninger av forventet befolkningsvekst. Videre ble det sett på hvilken innvirkning befolkningsveksten vil ha på grøntområder, kollektivtransport og skolebehov.

Saken viste at Sandaker delbydel vil få den største befolkningsveksten, og etter hvert også den høyeste befolkningstettheten, av Bydel Sagenes delbydeler. Sandaker er samtidig et mangelområde for offentlige møteplasser og grøntområder.

Bydelsutvalget fattet et enstemmig vedtak som spesielt pekte på behovet for grøntområder, samt for utbygging av kollektivtransporten. Den delen av vedtaket som omfatter grøntområder er gjengitt under:

Vedtak BU-sak 12/14 22.3.2012:

Økt befolkningsvekst og boligutbygging løfter frem viktigheten av innovative og fremtidsrettede løsninger for å sikre tilstrekkelig med grøntarealer i bydelen. I tillegg til å jobbe for offentlige parker, torg og/eller møteplasser på bakkeplan i nye boligprosjekter kan tilrettelegging for grønne tak være et positivt bidrag i denne sammenheng. Grønne tak kan gi nye rekreasjonsområder, være med på å bekjempe oppvarmingseffekten av forurensing, absorbere CO₂, redusere oversvømmelser og gi et økt dyre og plante mangfold. Grønne tak kan også gi rom for dyrking av nytte- og matvekster. Flere storbyer rundt omkring i verden har allerede innført en såkalt "grønt tak politikk" og i København skal det innen 2015 etableres 325 000 kvadratmeter med grønne tak. Bydelsutvalget ber om at administrasjonen ser nærmere på potensialet og muligheter for grønne tak i Bydel Sagene og at det legges fram en sak om dette.

Denne saken ser nærmere på potensialet og muligheter for grønne tak i bydelen. Den legger fram hva bydelen kan gjøre for å sette fokus på emnet og øke andelen grønne tak i både kommunale og private bygg. Den gir noe bakgrunnsinformasjon om hva grønne tak er, hvilke fordeler og begrensninger de har og hva Oslo kommunes og statens overordnede

planer og lovverk sier om emnet. I tillegg legges det fram noen gode eksempler på hvordan andre byer har lagt inn bestemmelser om grønne tak i sine planer og lovverk.

Saksframstilling:

Hva er grønne tak?

Det finnes to typer grønne tak, som kalles *intensive* og *ekstensive* tak. Disse har forskjellige egenskaper, bl.a. innenfor jorddybde, vegetasjonstyper og pris.

Intensive tak er tak utformet som hageanlegg og som kan bestå av de fleste plantearter, inkludert nyttevekster og trær. De er vanligvis beregnet for opphold av mennesker og, avhengig av plantetyperne, krever en god del vedlikehold. Det finnes flere grader av hvor avanserte takene er. Det kan f.eks. være relativt enkle hager med plen og prydbusker, offentlige parker med trær, vanddammer og blomsterbed, eller gårdsbruk med både produksjon av nyttevekster og animalske produkter som honning og egg.

Et intensivt grønt tak kan bli tungt, og vekten varierer normalt fra 240 til 900 kilo per m², avhengig av om det er dyrket busker og trær. Dersom det vurderes å anlegge et intensivt grønt tak på et eksisterende bygg må det derfor gjøres en faglig vurdering av om bygget kan bære den økte vekten.

To eksempler på intensive tak kan ses i Figur 2 og Figur 1 under.

Figur 1: Intensiv takhage i United Bank of Switzerland i Basel, Sveits

Figur 2: Eagle Street Farm ligger på et tak i New York

Ekstensive tak består av et tynt lag jord med sedumarter¹ på. Disse plantene har et svakt rotnett, tåler godt tørke og er tilpasset vekst i næringsfattig jord. De er billigere å anlegge og krever mindre vedlikehold enn intensive tak. De har lav vekt og kan derfor vanligvis legges på eksisterende bygg uten problemer. I følge firmaet Vital Vekst finnes det løsninger som gjør at ekstensive grønne tak kan legges på takflater som har helningsgrad på helt opp til 45°.

¹ Sedumarter er plantearter fra Bergknappfamilien. Slekten inneholder ca 400 arter. I Norge har vi 16 arter, der 7 av dem er viltvoksende. Sedum er utbredt stort sett over alt på den nordlige halvkule. De er alle sukkulente stauder med lav vekst og tykke blader. "Sukkulente" betyr at de kan lagre vann i blader eller stengler, noe som gjør at de tåler noe tørke. Mange av artene vokser gjerne på tørre steder med små krav til jordsmonn, f.eks på steingjerder og svaberg. Ofte danner de matter eller "tepper" av flatvokste planter i 5-15 cm høyde.

Når taket er vannmettet kan vekten komme opp i 50 – 130 kilo per m². Norske bygg er vanligvis egnet til å holde den økte vekten av et ekstensivt vannmettet tak, fordi de dimensjonert til å kunne tåle store mengder snø.

Figur 3 under viser et eksempel på et ekstensivt tak.

Figur 3: Ekstensivt tak på kontorbygget til Svein Boasson AS i Bergen

Fordeler med grønne tak

Grønne tak har litt ulike egenskaper avhengig av om det er et ekstensivt eller intensivt tak. Under er en liste over fordeler med grønne tak generelt, dog noen fordeler gjelder ikke eller ikke i like stor grad for ekstensive tak.

Grønne tak har følgende fordeler:

- Absorberer og fordrøyer regnvann, som gjør at belastningen på avløpsnett, og dermed forurensningen i elver og hav blir mindre. Dette er et viktig klimatilpasningstiltak, da det er framskrevet at Osloområdet vil komme til å få mer nedbør og mer intensive nedbørsepisoder i årene som kommer, og vi opplever allerede i dag at dette er en realitet vi må forholde oss til. Hvor mye regnvann som blir absorbert avhenger av jorddybden og type vegetasjon. I Tyskland har det blitt gjort undersøkelser som viser at 40-100 % av regnvannet kan bli oppbevart i grønne tak. 75 % av nedbøren som faller på ekstensive tak kan oppbevares kortsiktig, mens opptil 20 % kan oppbevares i opptil to måneder.
- Reduserer oppvarmingen av harde flater i byen, og den såkalte "heat island" effekten, som i tillegg til å gjøre byen varmere enn omkringliggende områder fører til at kaldere luftmasser trekker inn over byen og slipper (ofte forurenset) nedbør her. Dette vil vi oppleve oftere i Osloområdet med høyere temperaturer som en konsekvens av klimaendringene. I USA har det blitt gjort undersøkelser som viser at dersom halvparten av takflatene i New York Metropolitan Area blir dekket med vegetasjon, vil overflatetemperaturen i området reduseres med 0,1 – 0,8 °C. Liknende studier har blitt gjort i Toronto, Chicago og Tokyo.

- Grønne tak har lang levetid fordi UV-stråling² ikke treffer direkte på taket, samt at temperatursvingningene avtar. Dette kan fordoble levetiden til en takmembran³.
- Når taket inneholder vann til fordamping virker det avkjølede på bygningen. Dette kan spare energi fordi behovet for klimaanlegg på sommeren blir mindre. En undersøkelse utført på en varm sommerdag i Chicago i 2001, viste at temperaturen på et vanlig tak var 28 °C varmere enn på et grønt tak.
- Taket vil også til en viss grad isolere mot kulde og vil dermed også spare energi til oppvarming i kalde årstider.
- Intensive tak kan gi gode uterom og areal til rekreasjon. Ofte har de mye sol og lys, er skjermet mot støy, har fin utsikt og bedre luftkvalitet. De er trygge mot hæververk og annen kriminalitet og trafikk. Det er imidlertid viktig at de skjermes mot vind.
- Intensive tak kan produsere nyttevekster. Lokal matproduksjon er et meget viktig miljøtiltak, da det reduserer energibruk, klimagassutslipp, sprøytemidler og vannforbruk knyttet til industriell produksjon av mat.⁴ Hagearbeid har også en fysisk og psykisk helsefremmende effekt på oss mennesker.
- Vegetasjonen på intensive tak kan binde CO₂.⁵
- Grøntområder generelt bidrar til å rense luften for giftstoffer (bl.a. svevestøv⁶).
- Grøntområder generelt demper støy.
- Grøntområder generelt gir økt biomangfold.
- Grøntområder generelt har en positiv psykisk påvirkning på mennesker og bidrar bl.a. til å redusere stress, redusere rekonvalesenstiden for syke mennesker og øke barns læreevne.

Viktighetsgraden til de forskjellige fordelene avhenger av forholdene på stedet det grønne taket er etablert. F.eks. i Chicago, som har veldig varme sommere, er den viktigste egenskapen ved grønne tak at de avkjøler byggene og byen generelt, og dermed kan gi store

² UV-stråling, dvs. ultrafiolett stråling, er elektromagnetisk stråling med kortere bølgelengde enn synlig lys. UV-stråling er en belastning for taket (og andre byggematerialer) og er med på å forkorte dets holdbarhet.

³ Takmembran er dekket vanligvis brukt på flate eller tilnærmet flate tak for å forhindre at regnvann kommer inn i bygget, og er laget av syntetisk gummi, plastikk eller asfalt.

⁴ Industriell / konvensjonell produksjon av mat krever store mengder energi til maskiner, oppvarming av drivhus, vasking og pakking, transport osv. I tillegg bruker monokulturer ofte mye sprøytemidler, samt vann i områder hvor dette kan være en begrenset ressurs.

⁵ CO₂, dvs. karbondioksid, er en av klimagassene, som betyr at den bidrar til drivhuseffekten og ved økte konsentrasjoner bidrar til globale klimaforandringer. Den forekommer naturlig i atmosfæren som en del av karbonkretsløpet, og tas opp av planter som en del av fotosyntesen. Den samme mengden karbon som plantene har trukket ut av luften blir igjen ført tilbake til atmosfæren når planten dør. Dvs. at dess mer vegetasjon vi har, dess mer CO₂ blir bundet i plantene, og slik kan man dempe drivhuseffekten.

⁶ Svevestøv, f.eks. PM10, er støvpartikler med en diameter mindre enn 10 µm, som ved inhalering bidrar til en rekke sykdommer som astma, bronkitt og hjerte- og karsykdommer. Svevestøv kommer hovedsakelig av vegtrafikk og olje- og vedfyring. Eldre og personer med hjerte-karsykdom, diabetes, astma og andre lungesykdommer er særlig vare for svevestøv. Barn og unge er også en sårbar gruppe.

økonomiske besparelser pga. redusert energibruk til klimaanlegg. I Nord-Europa har vi mye regn og kan forvente mer av dette i årene fremover. Grønne tak er derfor først og fremst en fordel i et klimatilpasningsperspektiv, ved at de absorberer og fordrøyer regnvann. Dette gir både økonomiske gevinster ved at avløpsnettet ikke må bygges ut, og miljømessige fordeler ved at avløpsvannet til elver og sjøer blir mindre forurenset.

I Oslo, som i de neste 20 årene forventer en betydelig befolkningsvekst og fortetting, vil grønne tak som rekreasjonsområder bli viktig. Grønne tak til produksjon av nyttevekster kan også være aktuelt, da det er en økende interesse for hagebruk i Oslo. På Geitmyra skolehage, som er den største parsellhagen i Oslo med ca 140 private parseller, er det per d.d. 300 personer på venteliste, som vil si 4-5 års ventetid for å få privat parsell.

Grønne taks begrensninger

Selv om grønne tak har mange positive egenskaper både for naturen, bygninger og mennesker, kan de ikke erstatte alle egenskapene som offentlige parker og plasser gir. Grønne tak (og takterrasser generelt) har følgende begrensninger, sammenliknet med offentlige parker og plasser:

- Byens uterom kan deles inn i fire kategorier basert på materiell oppbygning, plassering og bruk. Balkonger er private uterom, takterrasser / takhager er halvprivate, gårdsrom er halvoftentlige og gater, parker og plasser er offentlige. Vi bruker disse områdene forskjellig fysisk sett, ved at vi utøver forskjellige aktiviteter på de ulike stedene, f.eks. soler oss på balkongen, leser en bok på takterrassen, griller i gårdsrommet og går tur i parken. De forskjellige områdenes karakter gjør også at vi forholder oss til andre mennesker på ulike måter, ved bl.a. at vi i ulik grad inviterer andre til å ta kontakt med oss. På balkongen vil vi gjerne være for oss selv, mens i bakgården inviterer vi i større grad til sosialt samvær. Sonene har i tillegg ulikt støynivå (både fra trafikk og mennesker), antall brukere, trygghetsgrad og klimatiske forhold (tilgang til sol / skygge, skjerming fra vind eller regn). Det er viktig å være oppmerksom på de forskjellige sonenes karakterer, slik at private takhager ikke blir anlagt med det formål å erstatte offentlige parker, men heller fungerer som et supplement til disse.
- Grønne tak har vanligvis et mindre areal enn parker og egner seg derfor ikke like godt til å gå tur, sykle eller jogge i. I et folkehelseperspektiv er det nødvendig å ha store, gode uteområder slik at befolkningen enkelt og kostnadsfritt kan bedrive fysisk aktivitet der de bor.
- Takhager kan være fine for små barn, men de egner seg lite som utearealer for barn i skolealder som har behov for mer plass til å sykle, klatre, ake, spille ballspill, leke sisten osv. Jo høyere alder et barn har, desto høyere aksjonsradius har det. Det er bevist at barn som leker i naturpregede områder er friskere, leker mer variert, får bedre motorikk og har bedre konsentrasjonsevne sammenliknet med barn som leker i tradisjonelle lekeapparatmiljøer. Derfor er det spesielt viktig for barn å ha offentlige parker lett tilgjengelig fra der de bor.
- Takhager og takterrasser er vanligvis ikke steder man må gå igjennom for å komme til et annet sted, på samme måte som f.eks. parker og gårdsrom er. Hvor mye de blir

brukt avhenger derfor mye av hvor godt tilgjengelig de er for beboerne, dvs. om det er heis, om man må igjennom en annen oppgang enn den man bor i for å komme dit osv.

Bård Isdahl i rapporten "På taket – i gården – i parken. Kvalitetskriterier for uterom i tett by" har laget en tabell som viser bruksmessig rollefordeling mellom de ulike sonene i byen. Denne er gjengitt under i Tabell 1. Tallene i kolonnene angir hvilke første-, andre-, og tredjevalg aldersgruppene antas å gjøre.

	Offentlig tilgjengelig areal	Gårdsrom inkl. naboeiendom	Felles takterrasser (og takhager)	Private balkonger og terrasser
Førskolebarn	3	1	2	3
Skolebarn	2	1	3	3
Ungdom	1	3	2	3
Voksne	2	3	1	1

Tabellen viser at barn, både i førskole- og skolealder, helst bruker arealer på bakkeplan. Takterrasser og –hager egner seg best for voksne brukere, og til en viss grad ungdom og barn i førskolealder. Man kan imidlertid tenke seg at dersom et grønt tak var et stort, lett tilgjengelig og trygt areal på et offentlig bygg, ville brukernes valg endres, og kanskje ville det også være mer egnet for barn i skolealder på lik linje som en offentlig park.

Kostnader knyttet til etablering av grønne tak

Administrasjonen har vært i kontakt med firmaet Vital Vekst AS, som har stått for etableringen av en rekke grønne tak i Norge. Firmaet har vært behjelpelige med å gi oss noen omtrentlige priser på ekstensive og intensive tak.

I følge Vital Vekst vil et ekstensivt tak bestående av sedumarter koste ca kr 400-420,- per m² (eks. mva), inklusivt montasje. Inkludert leie av kranbil vil prisen bli opptil kr 500,- per m². Begge forholdene avhenger imidlertid av mengde (størrelsen på taket) og etasjeantall (størrelsen på kranbil). Det vil si at dersom taket er på 500 m² vil det koste i størrelsesordenen 250 000 +mva å etablere et ekstensivt tak. Det utgjør ingen forskjell på prisen om taket etableres på et eksisterende bygg eller et nybygg.

Prisen på en intensiv takhage vil variere veldig avhengig av intensitetsgraden, av jorddybde og type vegetasjon. Vital Vekst har gitt oss et estimat på plantekasser med 1 m jorddybde, som er dypt nok til å kunne etablere små trær, busker, pryd- og nyttevekster. Dette vil koste ca 1650,- kr per m² (eks. mva). I tillegg kommer planter og eventuelt kranbil, samt selve plantingen.

Ved etablering av et intensivt tak på et eksisterende bygg er det også nødvendig å foreta en utredning om konstruksjonen vil tåle den økte vekten denne type tak vil medføre. En slik utredning må utføres av en ingeniør, og antas å koste i overkant av kr 50 000,- avhengig av byggets og prosjektets kompleksitet.

Siden graden av intensitet utgjør så mye for kostnadene for en takhage, vil et anslag basert på et hypotetisk prosjekt være veldig upresist. Administrasjonen har derfor ikke laget noen beregninger på hvor mye totalkostnaden til et intensivt tak vil være.

Grønne tak i overordnede planer og lovverk

Bydelsdirektøren har i Tabell 2 laget en oversikt over de forskjellige lovverk og planer som bydelen må følge, og om disse nevner grønne tak eller ikke.

Tabell 2: Grønne tak i overordnede planer og lovverk		
Lov / plan	Grønne tak nevnt	Grønne tak ikke nevnt
Plan og bygningsloven		X
Byggteknisk forskrift		X
Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging		X
Kommuneplan 2008		X
Byøkologisk program 2011-2026	X	
Handlingsplan for miljø og klima 2012-2015 (Handlingsplanen prioriterer tiltak innenfor ti satsingsområder som gjenspeiler hovedmålene i Byøkologisk program.)		X
Kommunedelplan for torg og møteplasser (vedtatt 2009)		X
Kommunedelplan for torg og møteplasser – verktøykasse		X
FREMTIDENS BYER for lavere klimagassutslipp og bedre bymiljø - Handlingsprogram for Oslo 2010 - 2014		X
Kommunedelplan for byutvikling og bevaring (ikke vedtatt)		X
Grøntplan for Oslo Kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone (ikke vedtatt)	X	
Utearealnormer. Normer for felles leke- og uteoppholdsarealer for boligbygging i indre Oslo (ikke vedtatt)		X

Tabellen viser at av det er kun to planer som nevner grønne tak; Byøkologisk program 2011-2026 og Grøntplan for Oslo. Grøntplanen er imidlertid ikke vedtatt av bystyret og det er derfor ikke pålagt å følge den.

Byøkologisk program nevner etablering av grønne tak som et klimatilpasningstiltak i forbindelse med overvannshåndtering. Grøntplanen nevner også grønne tak i forbindelse med lokal overvannshåndtering. I tillegg nevner Grøntplanen grønne tak som et tiltak for å bedre lokalklima og luftkvalitet, spesielt i dalbunnsener.

Det er imidlertid flere av planene som inneholder bestemmelser vedrørende overvannshåndtering i byggeprosjekter, og enkelte ganger ligger dette innunder en klimatilpasningsstrategi. I *Kommunedelplan for byutvikling og bevaring (ikke vedtatt)* og *Normer for felles leke- og uteoppholdsarealer for boligbygging i indre Oslo (ikke vedtatt)* nevnes takterrasser som mulige uteoppholdsarealer. Begge planene er imidlertid enige om at

(private) takterrasser ikke er ideelle uteoppholdsarealer for barn i skolealder, men fungerer best som et supplement til andre uteområder.

En detaljert oversikt over lovverket og planene hvor grønne tak, lokal overvannshåndtering og/eller takterrasser som en del av uteoppholdsarealer er nevnt, finnes i Vedlegg 1. Flere av lovene og planene inneholder også bestemmelser vedrørende grøntarealer, biologisk mangfold, folkehelse, luftkvalitet, klimagassutslipp, støy, energi og andre emner som indirekte kan relateres til grønne tak, fordi grønne tak har så mange og vidtfavnende fordeler. For enkelhetens skyld er disse ikke tatt med i tabellen.

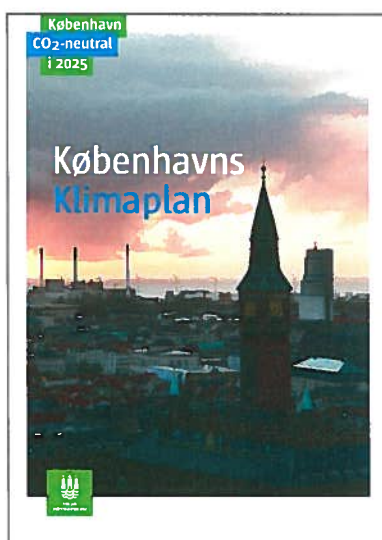
Gode eksempler fra andre land

Bestemmelser om grønne tak er integrert i en rekke byers lovverk og planer, for eksempel i Basel, Beijing, Berlin, Linz, Chicago, Seattle, Toronto og Vancouver. Flere av disse byene gir også økonomiske insentiver og støtte til utbyggere som ønsker å etablere grønne tak.

Det landet som er lengst fremme når det gjelder etablering av grønne tak er Tyskland. I tillegg til å ha en lang historie og mye kunnskap om emnet, har de publisert en egen offentlig standard/veileder for grønne tak, som har blitt brukt som mal til liknende standarder i mange andre land.

I Linz i Østerrike må alle nye bygg over 100 m² med en takhelning på opp til 20 grader, etablere vegetasjon på minst 80 % av taket. Jorddybden må være minst 12 cm dyp. Byen dekker også opp til 30 % av byggekostnadene for de grønne takene, uavhengig om de er ekstensive eller intensive.

København er kjent som den nordiske byen som er mest banebrytende når det gjelder etablering av grønne tak, og vi vil her se nærmere på de danske bestemmelsene.

Figur 4: Københavns klimaplan

Kommunen har en klimaplan (2009), som har som hovedmål at København skal bli klimanøytral innen 2025. Her nevnes grønne tak flere steder som et godt klimatilpasningstiltak for fordrøyning av regnvann, og som et viktig tiltak generelt sett i byplanleggingen pga. andre fordeler som avkjøling, isolering, rekreasjon mm. Det presiseres imidlertid at etablering av grønne tak ikke er et spesielt fornuftig tiltak for klimagassreduksjon alene, da prisen per tonn spart CO₂ blir meget høy hvis man vurderer tiltaket ut i fra en kost/nytte analyse.⁷ Klimaplanen har en egen del som omfatter klimatilpasning, hvor grønne tak og fasader har et eget avsnitt. Det er i denne delen bestemt at i alle detaljreguleringsplaner skal det fremgå at nye bygg med tak med mindre enn 30° helning skal utformes med grønne tak. Denne bestemmelsen har vært gjeldende siden 2009, og skal i følge klimaplanen også legges inn i Københavns kommuneplan 2012.

⁷ Det beskrives ikke i planen hva som er inkludert i CO₂ regnskapet. I tillegg til at vegetasjon binder CO₂ vil man ved etablering av grønne tak også kunne spare store mengder klimagassutslipp dersom takene brukes til matproduksjon, i tillegg til besparelser ved redusert kjøle- og oppvarmingsbehov i bygget.

Kommunen har utarbeidet egne ”retningslinjer for grønne tage i Københavns Kommune”. Retningslinjene er som følger:

Flade tage med en taghældning på 0-30 grader så vidt muligt skal være beplantet med grønt.

Disse grønne tage skal derudover leve op til mindst to af følgende krav:

- absorbere 50-80% af den nedbør, der falder på tagarealet
- bibringe en afkølede og isolerende effekt på bygningen og mindske refleksjonen
- bidrage til at gøre byen grønnere for at reducere den såkaldte ”varmeø-effekt” og derved modvirke øget temperaturstigning i byerne
- bidrage til en visuel og æstetisk arkitektonisk variation, der har en positiv effekt på borgernes livskvalitet
- fordoble tagets levetid, da tagmembranen er beskyttet mod UV-strålernes nedbrydende effekt.

Kravet om grønne tage kan fraviges ved særlige byggetekniske eller arkitektoniske hensyn, eller i tilfælde, hvor omkostningerne ved etableringen af et grønt tag i væsentligt omfang belaster det samlede byggeris økonomi.

De endelige retningslinjer bliver fastlagt i Kommuneplanen 2012.

København kommune har nå også en egen klimatilpasningsplan (2011), der grønne tak er nevnt som et virkemiddel for å avkjøle byen i hete perioder, håndtere regnvann, skape sammenhengende grøntområder og fine områder for befolkningen å oppholde seg i. Det er derfor et mål å etablere flere grønne tak og fasader i byen.

Figur 5: Miljø i byggeri og anlæg 2010

København har egne retningslinjer for å sikre at kommunens klima- og miljøtiltak integreres i byggesektoren, innenfor emnene energi, materialbruk, kjemikalier, vann og drenering, grøntområder, avfall, støy, inn klima og anleggsarbeider. Retningslinjene heter ”Miljø i byggeri og anlæg 2010” (MBA), og er forpliktende for nybygg, ombygginger, renoveringer og anleggsarbeider hvor kommunen står som byggherre eller kontraktmessig bruker, i tillegg til i nybygg, ombygginger, renoveringer, anleggsarbeider og byfornyelsesprosjekter som kommunen støtter finansielt.

I tillegg til de øvrige retningslinjene om grønne tak som beskrevet over, stiller MBA også krav om at det skal etableres grønne tak også ved renovering av eksisterende bygg, dersom forutsetningene er til stede.

18-21. september arrangerte København kommune ”the 2012 World Green Roof Congress”, hvor politikere, arkitekter, planleggere, ingeniører, entreprenører o.a. kom sammen for å lære av hverandre om emnet. For mer informasjon om kongressen, se <http://www.worldgreenroofcongress.com>.

Grønne tak i Norge

Til tross for Norges lange historie med grønne tak i form av torvtak på hus og hytter på landsbygda, har vi vært sene med å følge utviklingen med grønne tak i byer, sammenliknet med andre Europeiske land og USA. Det har etter hvert blitt etablert noen ekstensive tak, hvor det mest kjente på Østlandet nok er Veolias gjenvinningsanlegg på Haraldrud i Groruddalen på 28 000 m², som ble bygget i 2006.

Det er imidlertid flere takhager under planlegging og oppføring. I reguleringsbestemmelsene for høyblokkene i Bjørvika er det lagt inn krav om at minst 50 % av takene må være grønne. På flere av "Barcode-byggene" er det allerede etablert ekstensive takhager.

Dagens Næringsliv hadde 26.juli en reportasje om Alna Senter. Der anlegges nå en 2000 m² stor takhage som skal inneholde urte- og grønnsakshage, to bikuber, 12 epletrær og vinstokker. Det planlegges å involvere ungdom og innvandrerkvinner i prosjektet, til anlegging av hagen og innhøsting.

Hva kan bydelen gjøre for å legge til rette for flere grønne tak?

Reguleringssaker

Bydelen er høringsinstans ved omregulering av eiendommer i bydelen. Bydelens uttalelse er, i følge samarbeidsavtalen med PBE, rådgivende. Det vil si at PBE ikke er forpliktet til å følge våre anbefalinger, men at uttalelsen har krav på å bli vurdert og kommentert.

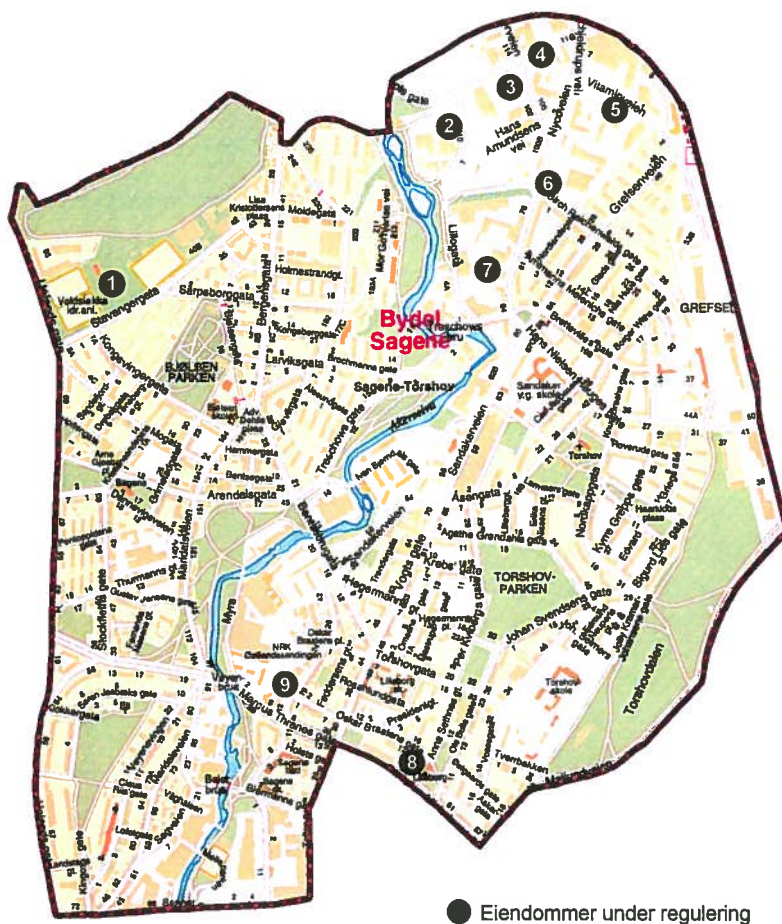
Første steg i en omreguleringsprosess er planinitiativ. Bydelen blir alltid invitert til å gi innspill til planinitiativ, men siden det vanligvis er kort frist på disse sakene gis det en administrativ uttalelse som framlegges Kultur- og nærmiljøkomiteen til informasjon i etterkant. Bydelsadministrasjonen legger imidlertid tidligere politiske vedtak samt bestemmelser i overordnede planer og lovverk til grunn for sin uttalelse, f.eks. vedrørende universell utforming, miljø, trafikk og parkering, størrelse og kvalitet på uteoppholdsarealer, leilighetsfordeling og etasjehøyder. I tillegg uttaler administrasjonen seg om eventuelle behov for barnehage og offentlig gangveier/friområder, samt om byggets formål er passende. Det er i denne fasen av planprosessen bydelen ofte har størst påvirkningskraft, fordi prosjektet er på skissestadiet.

Reguleringssaker som er til offentlig ettersyn fremlegges alltid KNK og BU til behandling, og det foreligger da mer detaljerte tegninger. I dette stadiet av reguleringsprosessen er det vanskelig for bydelen å endre noe vesentlig ved prosjektet, som f.eks. byggets formål eller plassering. Bydelsdirektøren mener imidlertid at bestemmelser vedrørende grønne tak, og spesielt ekstensive tak, fremdeles kan legges inn på dette stadiet og sikres i reguleringsbestemmelsene, hvis dette ikke allerede har blitt gjort i planinitiativet og fått gjennomslag.

Tabell 3 under er en liste over eiendommer som er under regulering i bydelen, og hvor det kun har blitt innsendt et planinitiativ. Prosjektet kan derfor forventes å bli oversendt til offentlig ettersyn i bydelen i løpet av kort tid (+/- 1 år). Kartet i Figur 6 viser hvor i bydelen eiendommen ligger.

Tabell 3: Eiendommer under regulering i Bydel Sagene		
Nr	Adresse / navn	Formål
1	Voldsløkka idrettsanlegg ⁸	Idrettsanlegg (matchbane, OBIK-hall, skatehall mm.)
2	Fernanda Nissens gate 3	Bolig og evt. barnehage
3	Sandakerveien 102	Skole og evt. kulturstasjon
4	Vitaminveien 11	Blandet (bolig, næring, hotell, barnehage, kino)
5	Vitaminveien 6	Kombinert (forretning, tjenesteyting, næring)
6	Sandakerveien 99	Studentboliger
7	Sandakerveien 72	Boliger
8	Christian Michelsens gate 65	Boliger
9	Sandakerveien 16 - Nedre Torshov torg	Boliger og evt. barnehage

Figur 6: Eiendommer under regulering i Bydel Sagene

I disse prosjektene vil det være mulig for BU å komme med innspill vedrørende etablering av grønne tak.

⁸ Detaljregulering for Voldsløkka idrettsanlegg ble behandlet i BU i september.

Overordnede planer

Bydelen er høringsinstans i enkelte kommunale og regionale planer og normer som berører oss, som f.eks. kommuneplanen og kommunedelplaner. I disse vil det være mulig å foreslå grønne tak som mulige tiltak f.eks. i forbindelse med klimatilpasning, grøntområder, uteoppholdsarealer, folkehelse, luftforurensing og biomangfold. Ved å inkludere krav i overordnede planer vil man kunne sikre at alle nybygg må etablere grønne tak.

Bydelens folkevalgte kan ta emnet opp på et høyere politisk nivå for å få sikret bestemmelser om grønne tak i overordnede planer, f.eks. i Kommuneplan 2013, Grøntplan for Oslo og Kommunedelplan for byutvikling og bevaring, og/eller foreslå å lage egne retningslinjer om grønne tak på offentlige og/eller private bygg.

Kommuneplan 2013 vil komme på offentlig ettersyn i høst/vinter.

Offentlige bygg

I bydelens egne bygg, i privateide bygg bydelen leier, samt i bygg som forvaltes av andre store kommunale aktører (Undervisningsbygg, Boligbygg, USBL, OBOS, Omsorgsbygg osv.) kan bydelen vurdere mulighetene for å etablere grønne tak.

Tabell 4 under er en oversikt over bydelens tjenestesteder, hvem som eier bygget og om det er egnet for etablering av grønt tak eller ikke. Administrasjonens vurdering av byggets egnethet for grønt tak er basert på takets helningsgrad, og det er ikke gjort beregninger på om byggets konstruksjon, drenering o.l. egner seg for vegetasjon. Dersom taket har lav helning men ingen tilgang for beboere/publikum er det anbefalt ekstensivt grønt tak, og dersom det er flatt og har tilgang er det anbefalt intensivt grønt tak.

Bruker	Adresse	Eier	Egnet for grønt tak?
Bydelsadministrasjonen	Thorvald Meyers gate 7	Thv Meyersgt 7-9-11 AS	Ja, ekstensivt
NAV	Thorvald Meyers gate 9	Thv Meyersgt 7-9-11 AS	Ja, ekstensivt
Sagene lokalmedisinske senter mm.	Sandakerveien 33 C	Torshovbygg AS	Ja, ekstensivt
Sagene samfunnshus	Kristiansands gate 2 A	Bygget: Obos foretningsbygg AS Taket: Sageneterrassen borettslag	Ja, intensivt
Trikkehallen / UngMedia	Torshovgata 33	Ikke aktuelt	Nei
Omsorg + boliger	Treschows gate 2	Treschows gate 2 AS	Ja, ekstensivt. Intensivt på deler av bygget.
Møllehjulet bosenter	Vøyensvingen 4, 6, 8	Ikke aktuelt	Nei
Akerselva sykehjem	Mor Go'hjertas vei 22	Oslo kommune, Omsorgsbygg Oslo KF	Ja, ekstensivt. Intensivt på deler av bygget.

Kingos gate bo- og rehabiliteringssenter	Kingos gate 12-14	Oslo kommune, Omsorgsbygg Oslo KF	Ja, ekstensivt.
Vøyensvingen aktivitetssenter	Vøyensvingen 22	Oslo kommune, Omsorgsbygg Oslo KF	Ja, ekstensivt på deler av bygget.
Torshovdalen aktivitetshus	Fagerheimgata 31	Ikke aktuelt	Nei
UngMetro	Bjølsengata 12	Ikke aktuelt	Nei

Tabellen viser at av de 12 tjenestestedene kan hele åtte av takene egne seg for etablering av vegetasjon. Fem av disse vil kun egne seg som ekstensive tak, mens det i tre av byggene, Sagene samfunnshus, Omsorg + bygget i Treschows gate 2 og Akerselva sykehjem, kan være hensiktsmessig å etablere mere intensive tak, da publikum allerede har tilgang til taket.

Bydelen driver også mange barnehager, og Tabell 5 viser de av barnehagene som er kommunalt drevet og frittliggende.

Tabell 5: Bydelens frittliggende barnehager, eierforhold og byggets egnethet for etablering av grønt tak

Navn	Adresse	Eier	Egnet for grønt tak?
Askeladden	Sigurd Lies gate 13	Oslo kommune, Omsorgsbygg Oslo KF	Ja, ekstensivt
Bjølsen	Bjølsengata 20	Ikke aktuelt	Nei
Bjølsenhellinga	Bjølsengata 11	Ikke aktuelt	Nei
Bjølsenparken	Bjølsengata 12	Ikke aktuelt	Nei
Dronning Louises	Arendalsgata 4	Ikke aktuelt	Nei
Kongsberggata	Kongsberggata 19-21	Oslo kommune, Omsorgsbygg Oslo KF	Ja, ekstensivt
Lilleborg	Åsengata 22	Ikke aktuelt	Nei
Margarinfabrikken (gammelt bygg)	Stavangergata 40-42	Ikke aktuelt	Nei
Margarinfabrikken (nytt bygg)	Stavangergata 40-42	Oslo kommune, Omsorgsbygg Oslo KF	Ja, ekstensivt
Maridalsveien	Maridalsveien 145	Ikke aktuelt	Nei
Mor Go'hjertas	Maridalsveien 227 E	Ikke aktuelt	Nei
Oskar Braatens	Anna Sethnes gate 5	Ikke aktuelt	Nei
Pontoppidan	Pontoppidans gate 8	Ikke aktuelt	Nei
Riflegata	Riflegata 11	Ikke aktuelt	Nei
Sagene	Oskar Braatens gate 6	Ikke aktuelt	Nei
Thor Olsens	Sandakerveien 63	Ikke aktuelt	Nei
Torshovgata	Vossegata 35	Ikke aktuelt	Nei
Torshovtoppen	Johan Selmers gate 3	Ikke aktuelt	Nei

Vannvokterboligen	Riflegata 13	Ikke aktuelt	Nei
Åsenhagen	Åsengata 21	Ikke aktuelt	Nei

Av de tjue byggene er det kun tre som egner seg til grønt tak. Mange av byggene er gamle villaer eller småhus med skråtak. Det er likevel mulig at det vil være teknisk mulig å etablere ekstensivt sedumtak på enkelte av disse. Administrasjonen har ikke vært rundt og målt helningsgraden til alle byggene, kun brukt elektroniske kart, flybilder og fotografier til å vurdere byggenes egnethet.

Bydelens helhetlige potensial for grønne tak

Det vil være mulig å beregne omtrent hvor mange kvadratmeter takflater i bydelen som teoretisk sett kan etablere grønne tak, og f.eks. lage en visuell oversikt over hvilke tak det gjelder. Dette vil imidlertid være svært tidkrevende for administrasjonen. I tillegg vil det ha begrenset hensikt, da bydelen i liten grad kan pålegge private aktører å etablere grønne tak på sine eksisterende bygg. Bydelen har heller ingen forutsetninger for å kunne beregne om byggenes konstruksjon vil kunne tåle den økte vekten et grønt tak medfører. Dersom ikke de folkevalgte spesielt ber om en slik fremstilling vil administrasjonen derfor ikke prioritere dette.

Forslag til vedtak:

1. Bydelsutvalget tar saken "Potensialet og muligheter for grønne tak i Bydel Sagene" til orientering.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

1. Grønne tak i lovverk og planer 3, 150

Utrykte vedlegg:

Kilder:

Bjerknessenteret. *Klimaendringenes konsekvenser forkommunal og fylkeskommunal infrastruktur. Delrapport 2: Klimaanalyse.* KS, 2012.

Brasfield, D. *Grønne tak. Klimapasningstiltak.* Oslo kommune, Bymiljøetaten. Presentasjon, 2010.

Framtidens byer. *Oslo blir grønn i toppen*.

<http://www.regjeringen.no/nb/sub/framtidensbyer/aktuelt-2/nyhetsarkiv/nyheter-2011/oslo-blir-gronn-i-toppen.html?id=666199> (hentet 5.9.12).

Greater London Authority. *Living Roofs and Walls. Technical report: Supporting London Plan Policy*. Greater London Authority, 2008.

Isdahl, B. *På taket – i gården – i parken*. Kvalitetskriterier for uterom i tett by. Norsk Form og Husbanken, 2007.

Kommunesektorens organisasjon (KS). *Lokal tilpasning til et klima i endring*. KS, 2012.

København kommune. *Københavns klimaplan*. København kommune, 2009.

København kommune. *Miljø i byggeri og anlæg 2010*. København kommune, 2010.

København kommune. *Københavns klimatilpasningsplan*. København kommune, 2011.

Miljøverndepartementet. *Grønne tak er effektiv klimatilpasning*.

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/kampanjer/klimatilpasning-norge-2/bibliotek/erfaringer/Gronne-tak-er-effektiv-klimatilpasning.html?id=592197> (hentet 6.7.12).

O'Brien, K. m.fl. *Klimatilpasning – Hva betyr det for meg?* PLAN prosjektet, Universitetet i Oslo, 2012.

Rømøs, D. *Grønne tage København*. København kommune. Presentasjon, 2011.

Vital Vekst AS. <http://www.vitalvekst.no> (hentet 30.7.12).

Saksframlegg

Saksmappe:
2012/10

Saksbeh:
Jorunn Hauland / Kristin Opsahl

Dato: 16.08.2012
Arkivkode:
200

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Medbestemmelsesutvalget	16.10.2012
Eldrerådet	08.10.2012
Rådet for funksjonshemmede	09.10.2012
Helse- og sosialkomiteen	11.10.2012
Bydelsutvalget	18.10.2012

Salg av tilleggstenester til brukere med vedtak om praktisk bistand eller hjemmesykepleie

Bakgrunn for saken:

VH5: Salg av hjemmetjenester

"Bydelsutvalget ber direktøren om snarest å sørge for at også bydelens hjemmetjenester kan selge tilleggstenester på samme måte som private leverandører. Bydelsutvalget understreker at dette ikke må medføre en mer markedsrettet eldreomsorg. Vedtakene må fremdeles fattes ut fra hvilket behov hver enkelt har, slik at ekstra brukerbetaling ikke skal oppleves som en nødvendighet. Bydelsutvalget ber direktøren komme tilbake med en sak om hvordan dette kan organiseres, hvilke tjenester som skal leveres og hva prisen skal være.

Tilhørende budsjettendring: TA20: Bu har innarbeidet en inntektsforutsetning på 200 000."

Saksframstilling:

Bydelen har så langt ikke gitt brukerne mulighet til å kjøpe tilleggstenester fra den kommunale hjemmetjenesten. Dette har vært en ordning som kun private leverandører har informert brukerne om i sine brosjyrer om tjenestetilbudet de kan levere.

Bydelen har nå orientert seg om hva andre bydeler tilbyr sine innbyggere av tilleggstenester. Det viser seg at det gjøres forskjellig i de ulike bydelene. Noen har ingen tilbud i det hele tatt, mens andre kun selger hjemmetjenester til rusomsorgens institusjoner som ligger innenfor deres bydelsgrenser. Det er noen bydeler som på sine nettsider informerer om at bydelens innbyggere kan kjøpe tilleggstenester, men det sies at dette tilbudet blir lite benyttet.

Dette vil være en tjeneste som ikke er lovhjemlet, og det vil derfor ikke fattes enkeltvedtak ved tildeling. Det vil inngås en skriftlig avtale mellom hjemmetjenesten og den det gjelder. Det utarbeides eget skjema som benyttes til denne avtalen.

Bydelens hjemmetjenester er villig til å tilby tilleggstjenester til innbyggerne, og det fremmes følgende forslag til etablering og gjennomføring:

På bydel Sagenes hjemmesider vedr. hjemmetjenester legges det ut egne linker:

- Brukervalg – hva er det?
- Oversikt over leverandører
- Tilleggstjenester

Under link "tilleggstjenester" foreslås følgende tekst:

I tillegg til de tjenester du er innvilget i vedtaket fra Søknadskontoret, kan du kjøpe tilleggstjenester til en fast pris pr. time. Tilleggstjeneste kan også tilbys deg som har privat leverandør.

Bydel Sagene hjemmetjeneste tilbyr følgende tjenester i 2013:

- Rengjøring utover det du har fått vedtak på, for eksempel vindusvask (ikke storrengjøring)
- Besøktjeneste
- Følgeoppdrag til lege, tannlege, frisør m.m.
- Sosiale aktiviteter for eksempel følge på turer/teater/kino
- Stelle i stand til høytider
- Stell av tekstiler
- Innkjøp av klær, sko m.m.
- Tilsyn og avlastning for pårørende

Tilleggstjenester kan leveres i tidsrommet mandag – fredag kl. 0800 – 2100.

Tjenesten må bestilles 1 (en) uke i forkant, og det må avtales antall timer som skal utføres.

Pris i 2012 kr. 546,- pr. time.

Ta kontakt for bestilling og/eller informasjon på telefon xxxxxx eller send e-post til hjemmetjenesten xxxxx.

Økonomiske, organisatoriske og miljørelaterte konsekvenser:

Det forutsettes at tilleggstjenesten organiseres fra bydelens ordinære hjemmetjenester, og at det etableres et fast telefonnummer som håndteres av fast ansatt ved tjenesten til å ta imot bestillinger. I tillegg lages det en enkelt brosjyre som kan sendes brukere som ønsker mer informasjon. Det er beregnet en snittpris 546 kroner pr. time inkluderer moms. Prisen på 546,- kroner pr. time er tilsvarende det private leverandører tar.

Bydelsutvalget har i budsjett 2012 innarbeidet en inntektsforutsetning på kr. 200 000 for budsjettåret 2012. Sannsynligvis er inntektsanslaget således får høyt. Inntektsforutsetningen bydelsutvalget legger opp til innebærer at man må ha 15 oppdrag pr måned gitt at hvert oppdrag varer i 2 timer.

Forslag til vedtak:

- Det innføres tilbud om kjøp av tilleggstjenester for brukere med vedtak om hjemmebaserte tjenester.
- Prisen for 2012 settes til 546, - kr pr. time. Prisen pr. time f.o.m. 2013 vedtas i forbindelse med den årlige budsjettbehandling.

BYDEL SAGENE

Knut Egger

Bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

PM - sak 14/92

Saksframlegg

Saksmappe:
2012/37

Saksbeh:
Hilde Graff,

Dato: 16.09.2012
Arkivkode:
323.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Bydelsutvalget	18.10.2012
Arbeidsutvalget	15.10.2012
Barne - og ungekomiteen	11.10.2012
Medbestemmelsesutvalget	16.10.2012

Vikarbruk i bydelens barnehager (VB10) - utfyllende informasjon Sammendrag

Bydelsdirektør redegjør for bruken av vikarer i bydelens barnehager.

Bakgrunn

Bydelsutvalget vedtok i møte 14. juni d.å. følgende:

1. Bydelsutvalget tar saken om kostnader ved vikarer fra 1. sykefraværdsdag i barnehagene til etterretning.
2. Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren komme tilbake med en sak om hvordan statistikken for vikarbruk fordeler seg utover arbeidsgiverperioden.
3. Bydelsutvalget ber om at i samme sak som i punkt 2 også opplyses om kostnadene i forbindelse med innleie av vikarer i bydelens barnehager samt antall timer disse har jobber i barnehagene for 2011 og første halvår 2012.

Saksframstilling

Bydelen har ikke data som viser direkte hvordan vikarbruken er fordelt i forhold til varigheten av arbeidstakers sykmelding. For 2011 har vi imidlertid data som viser hvordan antall sykefraværdsdager fordelte seg på etter lengde på sykefraværet:

1-3 dager	29 %
4-16 dager	13 %
17-56 dager	14 %
Over 56 dager	44 %

Fordeling mellom de to korteste intervallene er noe usikker.

Arbeidsgiver får refundert sykepenger fra og med dag 17. Bydelens hovedprinsipp er derfor at det settes inn vikar fra dette tidspunkt med mindre driftsmessige forhold tilsier noe annet. Slike driftsmessige forhold kan være øvrig fravær blant barn og ansatte.

Samlede kostnader for vikarutgifter for å dekke sykefravær i barnehager var i 2011 på 8 millioner kroner. 6 millioner ble bokført på konto for refusjonsberettiget sykefravær mens 2 millioner er ført på konto for ikke refusjonsberettiget fravær. Det må tas forbehold om det kan være unøyaktigheter i denne føringen. Trolig er den reelle andelen som gjelder refusjonsberettiget fravær noe høyere enn hva regnskapstallene viser. Det er også slik at jo lengre fraværet er jo større er tilbøyeligheten til å sette inn vikar. Ettersom 44 % av alle fraværsdager gjelder fravær med varighet over 56 dager, synes det åpenbart at over halvparten av all vikarbruk dekker slikt langtidsfravær.

Som nevnt var samlede vikarutgifter eksklusive sosiale utgifter i bydelens barnehager om lag 8 millioner kroner i 2011. Antall årsverk vikarene utførte var om lag 29 mens samlet timeantall var i overkant av 50.000. Langtidsfraværet utgjorde i overkant av 21 årsverk. Vikarene som settes inn har i snitt 20 % lavere lønn enn snittet på fast ansatte. Dette fører til at refusjonene holder til noe vikarbruk i arbeidsgiverperioden. I tillegg til dette ble i 2011 brukt i overkant av 1 mill utover sykelønnsrefusjon til nødvendig korttidsvikarbruk. Der er spesielt i perioder i vinterhalvåret med mye korttidsfravær blant annet. Ansatte at det til tider er nødvendig å sette inn vikar for å opprettholde forsvarlig drift. Før vikarer settes inn vurderes mulig omfordeling av ressurser (bemanning) i barnehagen / enheten. I underkant av 8 årsverk ble satt inn som kompensasjon for korttidsfravær

Bydelens barnehager mottok i 2011 6,6 millioner kroner i refundert sykelønn.

Første halvår 2012 er det utgiftsført 3,3 millioner kroner i vikarutgifter i forbindelse med sykefravær i barnehagene. Dette er fordelt med 0,3 millioner på ikke refusjonsberettiget fravær og 3 millioner på refusjonsberettiget fravær. Dette tilsvarer i overkant av 20.000 timer.

Grunnet overgang til nytt lønns- og personalsystem, mangler foreløpig data om fravær og refusjoner for 2012.

Opprettelse av vikarpool:

Vikarpool har tidligere vært prøvd ut. Erfaringer fra denne ordningen er at poolen fort tømmes fordi godt kvalifiserte vikarer, raskt får tilbud om lengre vikariater. Dette førte til at forsøket med en pool ikke medførte økt stabilitet blant vikarer og førte med seg økt administrativt arbeid.

I tillegg rapporteres det fra våre ledere at det ikke er vanskelig å rekruttere gode vikarer ved sykdom. Det er bl.a. mange studenter som ønsker slike vikaroppdrag. Dette er i tillegg den rimeligste ordningen i og med at disse er unge og har liten ansiennitet. Pr. dags dato er det kun økonomiske rammer som begrenser tilgangen.

Ledere ved våre barnehager melder også tilbake at de av og til finner det mer hensiktsmessig å unngå vikarbruk ved sykdom og heller forta en helhetlig ressursfordeling som ivaretar en større kontinuitet for barna. Dette er i de tilfellene der det er begrenset sykefravær og dette anses å være en forsvarlig løsning.

Forslag til vedtak

Orientering om bruk av vikarer i bydelens barnehager til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Saksframlegg

Saksmappe:
2012/37

Saksbeh:
Sissel Dahl Løw (enhetsleder), Line Brandt (enhetsleder)

Dato: 19.09.2012
Arkivkode:
323.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Bydelsutvalget	18.10.2012
Barne- og ungekomiteen	11.10.2012
Barne- og ungdomsrådet	09.10.2012

Kvalitet i bydelens barnehager med vekt på språkinnlæring

Sammendrag:

Saken omhandler bydelens tiltak for å sikre et godt miljø for språkinnlæring i alle bydelens kommunale barnehager.

Bakgrunn for saken:

Bydelsutvalget fattet følgende verbalvedtak under behandling av budsjett 2012:

"VB2: Barnehager – kvalitet

Bydelsutvalget er opptatt av høy kvalitet i barnehagene. Dette gjelder ikke bare for barnehagebygningene og uteområdene, men også for de ansatte. Det skal være nok ansatte, og de skal være kvalifiserte til den jobben de skal gjøre. Dette gjelder også språklig - mye av språkinnlæringen skjer i barnehagen, og de ansatte i barnehagene er en viktig del av dette. Bydelsutvalget ber direktøren komme tilbake med en sak om standarden i den enkelte barnehage i bydelen, og ber om at språkinnlæring tillegges ekstra vekt".

Saken ble lagt frem for bydelsutvalget 14. juni d.å..

Bydelsutvalget tok saken til etterretning, men ba om følgende ny sak:

Bu ber bydelsdirektør komme tilbake med en sak om hvordan barnehagene i bydelen som oppnår lavest resultat i brukerundersøkelsen, kan oppnå bedre resultater ved neste brukerundersøkelse

Saksframstilling:

Plan for språkstimulering og språkmiljø

Styringsgruppa for kompetanseheving i barnehagene satte i januar 2012 ned en arbeidsgruppe som skulle kartlegge barnehagenes bevissthet, kompetanse, fysiske miljø og behov i forhold til gode språkmiljøer i barnehagen. Arbeidet skulle resultere i en forpliktende plan for det videre arbeidet med språkstimulering og språkmiljø i våre barnehager.

Bakgrunn for at arbeidet er satt i gang er tro på betydning av å utvikle praksis der praksis skjer, behov for å dokumentere det faglige og pedagogiske innholdet, betydningen av språk for barns deltakelse i samfunnet og føringer fra departementet, rådhuset og egne politikere. Arbeidsgruppen har bestått av enhetsledere, fagledere og spesialpedagog/logoped.

Arbeidsgruppens mål er: Sikre at bydel Sagene sine barnehager har et godt språkmiljø og

arbeider med systematisk språkstimulering slik at alle barn starter på skolen med best mulig utgangspunkt.

I september 2012 leverte arbeidsgruppa et ferdig dokument som har som mål;
”Barnehagene i bydel Sagene skal ha et godt språkmiljø og arbeide systematisk med språkstimulering, slik at alle barn starter på skolen med et best mulig utgangspunkt for videre læring og danning.” Planen er forpliktende og det er lagt klare føringer for implementering og gjennomføring av kravene i planen. Planen følger som vedlegg til saken.

Hovedelementene i planen er:

1. bakgrunn
2. Minstestandard for barns språkmiljø
3. kartlegging av språk og språkmiljø
4. flerspråklighet
5. samarbeid med foreldrene
6. de ansattes kompetanse
7. samarbeidspartnere

Gjennom å ta planen i bruk vil barnehagene raskt finne ut hvor de må styrke sin kompetanse, endre praksis eller utbedre det fysiske miljøet

Resultatet på kartlegging som ble gjort i oppstart av arbeidet, viste et stort engasjement og høy bevissthet rundt dette språk (vedlegg 2 i planen). Det gjøres mye bra arbeid i våre barnehager, og det er mye kunnskap om betydningen av den voksnes rolle i språkinnlæringen hos barna. Resultatet viste imidlertid at bevisstheten rundt å tilrettelegge det fysiske miljøet barnehagen var noe mindre tilstede.

Norskkurs for ansatte i barnehagene

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning har satt av midler til norskkurs for noen ansatte i bydelens barnehager.

Byrådsavdelingen ba bydelene gi et anslag over hvor mange ansatte i barnehagene som pr 20.01.2012 hadde behov for norsk kurs.

Rapportering fra bydelene viste at det var et samlet behov for norskkurs for om lag 230 barnehageansatte.

Bydel Sagene har mottatt kr 100 000. Midlene skal gi norskopplæring for minimum 10 ansatte i barnehagene.

Barne- og ungdomsavdelingen i bydel Sagene har valgt å engasjere voksenopplæringen på Skullerud. Kontaktperson og koordinator er Veronica Øyre.

Norskkurset er for de fast ansatte som prater dårligst norsk. Tema på kurset er arbeidsnorsk med fokus på barnehagespråket.

Følgende kursdager:

Kurs i arbeidsnorsk for barnehager i bydel Sagene

Kartlegging: 29.08.2012

Gruppe:	Antall timer:	Antall uker:	Oppstart:	Slutt:	Dag:	Tid:
Arbeidsnorsk	52	13	03.09.2012	03.12. 2012	Mandag	09:00-12:00

Deltagere

	Barnehage	Enhet
1	Torshovgata barnehage	Bjølsen barnehageenhet
2	Torshovgata barnehage	Bjølsen barnehageenhet
3	Bjølsenhellinga barnehage	Bjølsen barnehageenhet
4	Vøyensvingen	Sagene barnehageenhet
5	Vøyensvingen	Sagene barnehageenhet
6	Pontoppidan	Sagene barnehageenhet
7	Bjølsendumpa	Akerselva barnehageenhet
8	Riflegata barnehage	Akerselva barnehageenhet
9		Torshov enhet
10	Margarinfabrikken bhg	Margarinfabrikken barnehageenhet
11	Margarinfabrikken bhg	Margarinfabrikken barnehageenhet
12	Margarinfabrikken bhg	Margarinfabrikken barnehageenhet
13	Lilleborg barnehage	Torshov enhet
14	Åsenhagen barnehage	Torshov enhet

Utvelgelsen av ansatte er avklart med bydelens hovedtillitsvalgte.

Rapportering til byrådsavdelingen

Når kurset er gjennomført skal det sendes en oversikt over antall kursdeltagere, antall timer, organisering av kurset og hvem som har hatt ansvar for norskopplæringen, til byrådsavdelingen. Vi skal også si noe om effekten av opplæringen.

Barnehageansattes kompetanse og tilnærming er viktig for barns språkutvikling. Norskferdighetene til de barnehageansatte er vesentlig for utviklingen av barns norskferdigheter.

Barne- og ungdomsavdelingen har stort fokus på utvikling. De ansatte er vår viktigste ressurs. Vi sikrer kvalitet i barnehagene gjennom kompetanseutvikling hos alle ansatte.

Bydeler skal ved nyansettelse i barnehage stille krav om at kandidaten behersker norsk skriftlig og muntlig tilsvarende norskprøve 3.

Det bør, i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene, gås opp retningslinjer for hvordan kravet til norskprøve 3 skal gjennomføres ved ansettelser. Det har foreløpig ikke kommet sentrale føringer på dette.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar saken om kvalitet i bydelens barnehager med vekt på språkarbeid til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg: 8. 155

- Vedlegg 1: Plan for språkstimulering og språkmiljø
- Vedlegg 2: Skjema for kartlegging av språkmiljø i barnehagen
- Vedlegg 3: Oppsummering av språkarbeid i barnehagen
- Vedlegg 4: Anbefalt litteratur

Utrykte vedlegg:

Saksframlegg

Saksmappe:

2011/1217

Saksbeh:

Sten J. McNeil Ånnerud, Tarik Ogbamichael,
Jan Christian Kielland

Dato: 26.09.2012

Arkivkode:

026.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Arbeidsutvalget	15.10.2012
Bydelsutvalget	18.10.2012

Representantforslag - Elektroniske sakspapirløsninger

Saksframstilling:

Etter bydelsreglementet § 3-3, punkt 4 kan leder, nestleder eller et mindretall på tre forlange enhver sak under bydelsutvalgets virkeområde fremlagt for avgjørelse.

De undertegnede viser til vedtak i forbindelse med BU-sak 12/15, der et enstemmig bydelsutvalg ba om en vurdering av elektroniske løsninger for dokumentutsending.

Elektroniske løsninger for dokumentutsending er en effektiv og miljøvennlig måte å arbeide på forutsatt at dokumentene teknisk er av en slik kvalitet at de kan brukes av de folkevalgte i sitt arbeid. Noen dokumenter sendes ut elektronisk, slik som møteboken i forkant av hvert møte, men likevel blir alt trykket opp og delt ut i papirformat. Det blir i tillegg sendt ut en rekke fysiske dokumenter per post som de undertegnede mener primært burde vært sendt elektronisk, alternativt til dem som aktivt har takket ja til å motta disse i papirformat.

Vi er kjent med at det i flere andre bydeler foreligger elektroniske sakspapirløsninger som fungerer godt for representantene og komitémedlemmene, og vi ser ingen grunn til at bydel Sagene bør ligge etter på dette punktet. Det finnes ulike løsninger i ulike bydeler, og vi ønsker oss forelagt en sak der det gis en oversikt over de mest aktuelle tiltakene.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget ber om en gjennomgang av de økonomiske, administrative og miljømessige kostnadene ved å ha alle sakspapirer fysisk. Bydelsutvalget ønsker også at den nåværende løsningen sammenlignes med et utvalg elektroniske løsninger slik de praktiseres av andre bydeler i Oslo. Da en eventuell endring av ordningen vil kunne ha budsjettmessige konsekvenser, ber bydelsutvalget om at saken kommer i så god tid at den kan tas med i budsjettarbeidet.

Forslagsstillere:

Sten J. McNeil Ånnerud

Venstre

Tarik Ogbamichael

Venstre

Jan Christian Kielland

Miljøpartiet De Grønne

Saksframlegg

Saksmappe:
2011/1217

Saksbeh:
Ingvild Baadsvik

Dato: 26.09.2012
Arkivkode:
026.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Arbeidsutvalget	15.10.2012
Bydelsutvalget	18.10.2012

Overgang til elektronisk distribusjon av saksdokumenter til Bydelsutvalget, Arbeidsutvalget og komiteene

1. Bakgrunn for saken:

Stadig flere kommuner har gått over til elektronisk distribusjon av saksdokumenter til lokalpolitikere. Kommunal Rapport meldte i januar i år at i løpet av 2012 vil over halvparten av kommunestyrene i Norge ha gått over til bruk av nettbrett i forbindelse med møtevirksomhet.¹ I Oslo kommune har Bystyret, Gamle Oslo bydelsutvalg og Nordstrand bydelsutvalg innført elektroniske løsninger for sine folkevalgte. Bydelsdirektøren foreslår en tilsvarende ordning for folkevalgte i Sagene bydelsutvalg og dets komiteer.

Bystyrets sekretariat har lagt til rette for at Bystyrets organer kan avholde papirløse møter. Bystyrets sekretariat kjøper inn nytt utstyr ved inngangen av hver valgperiode. Folkevalgte som ønsker det kan låne nødvendig utstyr (for tiden en tablet-PC med flerberøringsskjerm og trådløs skriver). Utstyret blir avskrevet ved periodens avslutning. Politikerne får også dekket utgifter til bredbånd. Skulle en folkevalgt få permisjon med varighet over seks måneder eller tre ut av vervet i løpet av valgperioden, leveres utstyret tilbake. Ordningen omfatter alle medlemmene av bystyret og første varamedlem innen hver partigruppe.

Bydel Gamle Oslo har innkjøpt nettbrett til faste medlemmer i Bydelsutvalget og komiteene. For disse organene er det fra 01.09.2012 innført papirløse møter.

Nordstrand bydelsutvalg behandlet i desember 2011 en sak om elektronisk tilgang til saksdokumenter for politikere, og vedtok at faste medlemmer og første varamedlem til Bydelsutvalget og komiteer kan velge mellom følgende alternativer etter behov:

1. Lån av lesebrett (iPad) med mobilt bredbånd, alt. uten bredbånd med kompensasjon på kr. 120,- pr. mnd. I tillegg engangsutbetaling på kr. 150,- til kjøp av applikasjoner, uavhengig av mobilt bredbånd eller ikke.
2. Bærbar PC med mobilt bredbånd, alt. uten bredbånd med kompensasjon på kr. 120,- pr. mnd.
3. Kompensasjonsordning for bruk av eget utstyr på kr. 225,- pr. mnd.

¹ Kommunal rapport, 26.01.2012.

Utlån av utstyr og utbetaling av fast godtgjørelse som kompensasjon for bruk av eget utstyr, slår skattemessig ulikt ut for den enkelte folkevalgte. Spørsmålet har vært forelagt Skattedirektoratet som uttaler at økonomisk godtgjørelse for bruk av eget utstyr ansees som skattepliktig inntekt, mens lån av arbeidsgiverfinansiert utstyr er skattefritt såfremt utlånet er begrunnet i tjenestelige behov. I denne sammenheng er kommunen folkevalgtes ”arbeidsgiver”.

2. Saksframstilling:

Som et sparetiltak vedtok Bydelsutvalget 16.12. 2004 at kunngjøringer av Bydelsutvalgets møter kun skal skje gjennom internett og lokalavisen Østkantavisa (nåværende Ditt Oslo). Innkallinger til komiteer, råd og uvalg skal kun skje gjennom e-post til de medlemmer som har dette, mens møtebøker og egne komitésaker skal sendes med vanlig postgang.

På bakgrunn av en henvendelse fra Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester, foretok Bydelsutvalget i februar 2005 en vurdering av BU-medlemmenes tilgang til datautstyr:

Bydelsutvalget anser at tiltakene vedtatt av Bydelsutvalget i møte 16.12.2004 utgjør et skritt i riktig retning av mer systematisk og hensiktsmessig utnyttning av dataverktøy. Full effekt vil en imidlertid oppnå først når det er etablert grunnlag for obligatorisk bruk av datautstyr ved løsning av en del oppgaver knyttet til gjennomføringen av den politiske virksomhet i bydelen. Det innebærer utstyrsmessig at hvert bydelsutvalgsmedlem tilbys egen bærbar PC med tilbehør og linjetilknytning. Reglene for ordningen bør være felles for alle bydelene, med sentral budsjettering. Mer omfattende og konsekvent bruk av datautstyr i forbindelse med gjennomføring av den politiske prosess i bydelen gir grunnlag for reduserte kostnader, men kostnadsspørsmålet bør ikke være avgjørende for beslutningen om etablering av ovennevnte ordning. Beslutningen bør først og fremst begrunnes i at ordningen vil gi Bydelsutvalgets medlemmer bedre muligheter til å ivareta sin oppgave.²

I 2006 inviterte Finanskomiteen bydelsutvalgene til å uttale seg om byrådets endelige forslag i saken. 28. august samme år avga Bydelsutvalget en uttalelse hvor konklusjonen i forhold til datautstyr var at det burde etableres en hjemlånsordning for datautstyr etter mønster (eventuelt en utvidelse) av ordningen som på det tidspunktet var gjeldende for bystyremedlemmer.³

2.1. Etablering av en ordning med elektronisk distribusjon av saksdokumenter til Bydelsutvalget, Arbeidsutvalget og komiteene

Bydelsdirektøren tenker seg en ordning som beskrevet nedenfor:

De som omfattes av ordningen, vil ikke lenger motta BU-heftet i posten, men få et varsel på e-post om at saksdokumentene kan lastes ned fra bydelens nettsider. Bydelsadministrasjonen arbeider nå med å endre disse nettsidene slik at innkallinger, protokoller og saksframlegg presenteres på en oversiktlig måte. Kultur- og nærmiljøkomiteen vil ikke lenger få tilsendt egne komitésaker i papirutgave, men kan laste dem ned fra bydelens nettsider.

Bydelsdirektøren tar sikte på at ordningen i første omgang skal gjelde Bydelsutvalget, Arbeidsutvalget og komiteene. Ut fra erfaringer kan ordningen senere utvides til å gjelde øvrige folkevalgte organer. I tillegg til faste medlemmer bør ordningen gjelde for første

² Vedtak i Bydelsutvalget 08.02.2005, BU-sak 05/3 – Kartlegging av bydelsutvalgenes arbeidsbetingelser.

³ BU-sak 06/61 – Kartlegging og vurdering av Bydelsutvalgets arbeidsbetingelser.

varamedlem innen hver partigruppe slik at de enkelt kan stille forberedt til møter på kort varsel.

2.2. Krav til datautstyr

Når BU-heftet erstattes med en elektronisk løsning, er det viktig at det fortsatt er mulig å lese saksdokumentene under møtene. Egnede datautstyr som erstatning for BU-heftet vil for eksempel kunne være et nettbrett med mobilt bredbånd. De fleste nettbrett tillater også noe tekstbehandling, slik at folkevalgte kan formulere merknader og forslag til vedtak skriftlig under møtene. Tilgang til internett er en selvfølge ettersom alle møteinnkallinger sendes ut på e-post, og saksdokumenter blir lagt ut på Bydelens nettsider.

Saksdokumentene må være lett tilgjengelig for nedlastning under møtene. Det betyr at datautstyret bør kunne startes raskt og på enkelt vis koples på Internett slik at dokumentene umiddelbart er tilgjengelige. Dokumenter som skal benyttes under møtene bør imidlertid lastes ned på forhånd for å unngå for stor trafikk mot det trådløse nettet i møtelokalene. Batterikapasiteten på maskinene bør være god da det kan by på utfordringer dersom alle møtedeltakerne skal ha tilgang på strøm samtidig. Det bør videre være enkelt å orientere seg i de ulike dokumentene. Dette fordrer at datautstyret håndterer relativt store datafiler. På bakgrunn av disse kravene til datautstyr, anser Bydelsdirektøren nettbrett som mest egnet.

2.3. Innkjøp av nettbrett

Det foreslås at bydelen går til innkjøp av datautstyr og oppretter en utlånsordning for folkevalgte. Ved endt periode skal utstyret leveres tilbake, likeledes hvis en folkevalgt fratrer sitt verv. En må imidlertid regne med at utstyret er utdatert etter avslutningen av hver valgperiode. Det innebærer at det vil være behov for å kjøpe inn nytt utstyr ved inngangen til neste valgperiode.

Den valgte løsning har følgende skattemessige konsekvenser: For folkevalgte er det skattefritt å låne datautstyr til tjenestelig formål. For dekning av mobilt bredbånd gjelder regler om arbeidsgiverfinansiert elektronisk kommunikasjon. Skatteplikt inntreer når utgiftsdekning overstiger 1000 kr. Innberetning til skattemyndighetene skjer i henhold til de til enhver tid gjeldende bestemmelser.

3. Økonomiske konsekvenser

Prisnivået ligger på opptil 5000 kr. ekskl. mva pr. nettbrett, avhengig av spesifikasjoner. Faktisk pris vil være resultat av en innkjøpsprosess i henhold til regelverket om offentlige anskaffelser. Faste medlemmer/første varamedlemmer i Bydelsutvalget/Arbeidsutvalget og komiteene, utgjør totalt 43 personer. Innkjøp av 43 nettbrett til opptil 5 000 kr. pr. stykk gir en anslagsvis kostnad på opptil 215 000 kr.

Mobilt bredbånd dekkes av gjeldende samkjøpsavtale med Telenor. Avtalen dekker fri bruk inntil 15 gb pr. måned. Nettbrettene vil bli sperret for bruk under opphold i utlandet, da samkjøpsavtalen ikke dekker dette. Gjennom samkjøpsavtalen koster et abonnement ca 130 kr. pr. mnd. Det vil over en fireårsperiode utgjøre totalt ca 270 000 kr. for de folkevalgte som omfattes av ordningen.

Totalutgifter for en fireårsperiode blir da anslagsvis:

Innkjøp av nettbrett	Ca 215 000 kr
Mobilt bredbånd	Ca 270 000 kr
Totalt	Ca 485 000 kr

I 2011 kostet trykking og distribusjon av BU-heftet ca 130 000 kr. I løpet av en fireårsperiode vil dette utgjøre ca 520 000 kr. Disse beløpene er omtrentlig angitt ettersom utgiftene varierer etter hvor mange sider BU-heftene inneholder. Denne kostnaden vil for det meste forsvinne dersom Bydelsutvalget vedtar at saksdokumentene skal distribueres elektronisk til Bydelsutvalget, Arbeidsutvalget og komiteene. Noen papireksemplarer må imidlertid fortsatt produseres da rådene fortsatt skal motta saksdokumentene i papirutgave. Det bør også være noen eksemplarer tilgjengelig for publikum. Det totale antall eksemplarer reduseres imidlertid såpass at det lar seg gjøre for administrasjonen å produsere heftene selv i motsetning til dagens ordning hvor trykkeriet i Rådhuset står for trykk og utsending.

Sammenligner vi anslaget for den totale kostnaden for elektronisk distribusjon av saksdokumenter (ca 485 000 kr) med kostnader til trykking og distribusjon av BU-heftet over en fireårsperiode (ca 520 000), er det kostnadmessig liten forskjell på alternativene. Kostnader ved elektronisk distribusjon av saksdokumenter fordeler seg imidlertid ujevnt over fireårsperioden ved at kostnadene til anskaffelse av nettbrett i sin helhet faller på det første året.

Utgiftene vil bli innarbeidet i budsjettet for 2013.

Forslag til vedtak:

1. Trykking og distribusjon av BU-heftet i sin nåværende form opphører.
2. Det etableres en ordning for utlån av nettbrett med mobilt bredbånd for lesing av saksdokumenter til faste medlemmer og første varamedlem til hver partigruppe i Bydelsutvalget/Arbeidsutvalget og komiteene. Øvrige folkevalgte får tilsendt innkallinger og saksdokumenter etter nåværende ordning.
3. Ordningen trer i kraft 01.01.2013.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Ingen

Saksframlegg

Saksmappe:
2012/82

Saksbeh:
Siri Berg,

Dato: 26.09.2012
Arkivkode:
101.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Bydelsutvalget	18.10.2012
Medbestemmelsesutvalget	16.10.2012
Arbeidsutvalget	15.10.2012

MULIG UFRIVILLIG DELTID

Bakgrunn.

I denne sak søkes å besvare spørsmål som er tatt opp i verbalvedtak fra budsjettbehandlingen i 2012, VA1 – Ufrivillig deltid med følgende ordlyd:

”BU ber bydelsdirektøren leggje fram ei kartlegging av omfanget av ufrivillig deltid hjå dei tilsette i bydelen, saman med framlegg til å betre situasjonen”.

Oversikt over deltidsstillinger i bydelen.

Deltidsstillinger defineres i denne sammenheng å gjelde stillinger som arbeidsgiver har opprettet som stillinger mindre enn 100 %. Det vil da utelukke for eksempel noen stillinger der en ansatt selv har ønsket en reduksjon til for eksempel 80 %.

Deltidsstillingene finnes i hovedsak ved Hjemmetjenesten og i Enhet for tilrettelagte tjenester, samt noen ved Ungdomstiltakene. Det er noen få deltidsstillinger som assistent i barnehage, men disse anses uproblematiske av den grunn at det fortløpende er ledig 100 % - stillinger som det vil være mulig å søke dersom det er ønskelig. Tabellen nedenfor viser hvor mange stillinger som inngår i de enkelte kategorier.

	Stillingsstørrelse <20 %	Stillingsstørrelse 20-49 %	Stillingsstørrelse 50 % -100 %
Hjemmetjenesten	4	9	20
Enhet for tilrettelagte tjenester	17	21	52
Ungdomstiltakene	8	4	2

Kartlegging av ønske om større stillingsprosent

Det har vært foretatt en undersøkelse der ansatte i deltidsstillinger har fått utdelt et spørreskjema der man kunne angi eventuelt ønske om større stillingsprosent, eventuelt 100 % stilling. I spørreskjemaet som følger vedlagt, ble man også bedt om å angi om man, dersom man ønsket større stillingsprosent, var villig til mer kvelds-/helgearbeid.

Hovedtrekk i besvarelser:

Hjemmetjenesten og Enhet for tilrettelagte tjenester.

Vi mottok totalt 34 svar fra ansatte i disse tjenestene.

I alt 22 ansatte svarte at de kunne tenke seg større stilling. Av disse 22 svarte 17 at de var villige til mer kvelds- og helgearbeid i forbindelse med en eventuell økning av stillingsprosenten. 5 hadde ikke mulighet, eller var ikke villig til mer kvelds- og helgearbeid.

Av samme gruppe på 22, ønsket 12 ansatte 100 % stilling, mens 9 ønsket en større stillingsprosent, men under 100 %. En kunne tenke seg større stilling på et senere tidspunkt når studier ble avsluttet.

12 ansatte anga at de ikke ønsker større stillingsprosent enn den de allerede har.

Ungdomstiltakene.

5 ansatte har besvart spørreskjemaet. 2 av disse ønsker ikke større stilling. 1 ønsker å øke fra 20 % til ca 60-80%, 1 ønsker større stilling nærmere der han bor (annen bydel), og en ønsker større stilling som kan tilpasses studier. De 3 som ønsker større stilling er alle villige til kvelds- og helgearbeid.

Om muligheter for større stilling.

Noen deltidsansatte studerer ved siden av arbeidet i bydelen, og noen arbeider som ekstravakt i tillegg til deltidsstillingen. Ekstravaktordningen gir mulighet for vakter som er ledig p.g.a. sykdom ferier, men også mulighet til å takke nei. Hovedspørsmålet som er reist i verbalvedtaket oppfattes å gjelde muligheter for fast ansettelse for de som ønsker å øke sin stillingsprosent. Det anses 3 hovedmuligheter til slik økning:

1. Den ansatte kan søke/ tilbys annen deltidsstilling som lar seg kombinere med den stillingen vedkommende allerede har.
2. Vedkommende kan søke/ tilbys, stillingshjemmel som er større når slik blir ledig.
3. Ved omlegging av turnus på tjenestestedene kan det være mulig å tilby større stillingsprosent.

Bydelen har et Omstillingsutvalg som vurderer alle ledige stillinger før utlysning. Utvalgsmedlemmer er avdelingsdirektørene for Barn og unge og Helse og sosial, avdelingsdirektør Personal og administrasjonsservice og Hovedtillitsvalgt. Utvalget har ukentlige møter. Med denne ordningen er det mulig å fange opp behov for utvidelse av stillinger der dette er ønskelig for den ansatte, og praktisk gjennomførbart. Hovedregelen er at alle ledige stillinger skal utlyses, men ønske om større stilling for en deltidsansatt vil i de fleste tilfeller bli imøtekommet.

Forslag til vedtak:

Sak om *Mulig uønsket deltid* tas til orientering.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:
Spørre undersøkelse juni 2012.

**Spørreundersøkelse blant fast ansatte i utøvende tjenester
i Bydel Sagene med stillingsstørrelse mindre enn 100%.
pr. 1. juni 2012**

Navn:.....

Enhet og tjenestested.....

- 1) Angi din stillingsstørrelse

- 2) Har du andre stillinger i bydelen, hvis ja (angi størrelse og enhet)
 - a) fast:
 - b) midlertidig

- 3) Har du andre arbeidsforhold, fast eller midlertidig, utenfor bydelen (angi størrelse)
 - a) I Oslo kommune
 - b) Utenfor Oslo kommune

- 4) Ønsker du større stillingsprosent i bydelen dersom det var mulig?
Hvis ja, hvor stor stilling?

- 5) Dersom du har svart ja på spørsmål 4:

Vil du være villig til å gå inn i en turnus med mer ubekvem arbeidstid i forhold til helge- og kveldsarbeid dersom det var nødvendig for å få en større stilling?

- 6) Dersom du har svart nei på spørsmål 4, kan du angi en begrunnelse?

Saksframlegg

Saksmappe:
2012/144

Saksbeh:
Yanina Shestakova

Dato: 26.09.2012
Arkivkode:
420.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Arbeidsutvalget	15.10.2012
Bydelsutvalget	18.10.2012

Innstilling til valg av medlemmer og varamedlemmer til driftsstyrer i kommunalt drevne sykehjem

Saken foreligger noe omarbeidet til behandling på nytt, etter at den ble utsatt to ganger i BU-møte 24.11.11 og 26.04.12.

Bakgrunn for saken:

Byrådet vedtok i møte 25.11.10 reglement for driftsstyrer i kommunalt drevne sykehjem – Byråds sak 1117/10.

Driftsstyrene skal ha representanter for ansatte, beboere, pårørende og to eksterne representanter. I henhold til § 1-5 oppnevning av styremedlemmer og varamedlemmer, skal bydelsutvalgene innstille til eksterne medlemmer. Styremedlemmene oppnevnes for to år om gangen.

Saksframstilling:

Bydelsutvalget innstilte i møte 17.02.11 følgende eksterne representanter og vararepresentanter til driftsstyrene ved Akerselva sykehjem og Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter:

Akerselva sykehjem:

Jon Gjønnnes (AP), og Aud Krook (V) som representanter.
Terje Husa (AP) og Hege Lofthus (AP) som vararepresentanter.

Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter:

Kari Gjestebø (AP) og Odd Andreas Østtveit (FRP) som representanter.
Reidun Stålesen (AP) og Robert Bauck Hamar (H) som vararepresentanter.

Ved valg til bydelsutvalget 2011 ble: Aud Krook (V), Hege Lofthus (AP), Odd Andreas Østtveit (FRP) og Robert Bauck Hamar (H) valgt som varamedlemmer til Bydelsutvalget. I

følge reglementet § 1-5 kan ikke medlemmer i bystyret, bydelsutvalg eller tilsynsutvalg velges til driftsstyrene.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester har i brev av 27.09.12 til bydelene fastsatt at reglementet for driftsstyrene i kommunalt drevne sykehjem må forstås slik at varamedlem til bydelsutvalget eller tilsynsutvalg ikke kan velges til driftsstyret for kommunalt sykehjem, og at det samme gjelder for varamedlem til bystyret. Byrådsavdelingen opplyser at tolkningen er juridisk kvalitetssikret hos kommuneadvokaten. Byrådsavdelingens brev vedlegges.

Reglementet for driftsstyrene i kommunalt drevne sykehjem tolket som gjengitt ovenfor, nødvendiggjør suppleringsvalg av nye representanter/vararepresentanter til driftsstyrene.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget innstiller følgende 1 ekstern representant og 1 vararepresentant til driftsstyrene ved Akerselva sykehjem og Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter:

Akerselva Sykehjem: Representant.....
Vararepresentant.....

Kingosgt. Representant.....
Vararepresentant.....

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

Byrådsavdelingens brev av 27.09.12

Bydel 1 - 15

Dato: 27.09.2012

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200804040-49

Saksbeh:
Eli Filseth, 23 46 15 56

Arkivkode:
027

OPPNEVNING AV STYREMEDLEMMER TIL DRIFTSSTYRENE I KOMMUNALT DREVNE SYKEHJEM - TOLKNING AV REGLEMENT

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester og Sykehjemsetaten har mottatt henvendelser vedrørende fortolkningen av hvem som kan sitte i driftsstyret.

Reglement for driftsstyrene i kommunalt drevne sykehjem i Oslo, vedtatt 25.11.2010, § 1.5 siste avsnitt lyder: *Medlemmer i bystyret, bydelsutvalg eller tilsynsutvalg kan ikke velges til driftsstyrene.*

Bestemmelsen sier således ikke noe om varamedlemmer. En bokstavfortolkning av reglementet tilsier at varamedlemmer kan velges, siden de ikke er uttrykkelig unntatt. Det er imidlertid habilitets/uavhengighetsbetraktninger som er bakgrunnen for at en ikke vil åpne for at medlemmer av bystyret, bydelsutvalg eller tilsynsutvalg kan velges til driftsstyrene. Disse hensynene gjør seg gjeldende også i forhold til varamedlemmer.

Sykehjemsreglementet bygger på reglementet for driftsstyrene i Oslo-skolen. Reglementet for driftsstyrene i Oslo-skolen, vedtatt 11.11.2009, har ikke en bestemmelse som er identisk med det siterte avsnitt i § 1.5. Men det er inntatt en bestemmelse med visse likheter i skolereglementet punkt 1-4 siste avsnitt: *Bystyrets medlemmer og varamedlemmer kan ikke velges til driftsstyrene (jfr. Reglement for bystyret § 43).*

Med andre ord inneholder skolereglement ikke forbud mot at medlemmer av bydelsutvalg eller tilsynsutvalg kan være medlem av driftsstyret for en skole. Derimot gjelder det et forbud både for medlemmer og varamedlemmer av bystyret.

I skolereglementet vises det til reglement for bystyret § 43. Første og annet ledd lyder:

Bystyrets medlemmer og varamedlemmer kan ikke velges til:

- driftsstyre, jfr. kommuneloven §§ 11 og 20 nr 4
- foretaksstyre, jfr. kommuneloven § 64
- styre for interkommunal og interfilkeskommunal virksomhet, jfr. kommuneloven § 27.

Bystyrets medlemmer og varamedlemmer kan heller ikke velges til styre for selskap og sammenslutning utenfor kommunens rettssubjekt der kommunen er deltaker.

99

Både i skolereglementet og reglementet for bystyret har en sidestilt medlemmer og varamedlemmer fra bystyret. Dette har antagelig bakgrunn i en betraktning om at de hensyn som tilsier at medlemmer av bystyret ikke skal sitte i nærmere angitte styrer, også gjør seg gjeldende for varamedlemmer. Den samme betraktning er relevant også for sykehjemsreglementet. Enkelte varamedlemmer i bydelsutvalg eller tilsynsutvalg kan etter omstendighetene måtte møte hyppig i bydelsutvalget eller tilsynsutvalget. Dette tilsier at de bør sidestilles med permanente medlemmer.

Vi forstår sykehjemsreglementet § 1-5 slik at reguleringen er ment å være den samme, enten det dreier seg om medlemmer til bystyret, bydelsutvalget eller tilsynsutvalgene, og at det samme også gjelder for varamedlemmer. Selv om sykehjemsreglementet ikke er helt klart, taler formålsbetraktninger og hensynet til sammenhengen med skolereglementet og reglementet for bystyret for at en må lese punkt § 1-5 siste avsnitt som om det står medlemmer og *varamedlemmer*.

Byrådsavdelingen legger til grunn at reglementet for driftsstyrene i kommunalt drevne sykehjem må forstås slik at varamedlem til bydelsutvalg eller tilsynsutvalg ikke kan velges til driftsstyret for kommunalt sykehjem, og at det samme gjelder for varamedlem til bystyret.

Denne tolkningen er juridisk kvalitetssikret.

Med vennlig hilsen

Björg Månum Andersson
kommunaldirektør

Eva Waaler
pleie- og omsorgssjef

100

Oslo kommune
Bydel Sagene
Bydelsadministrasjonen

Vedlegg til M-sak
12/88

Oslo kommune
Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester
Olav V's gt. 4

Dato : 13.09.2012

Deres ref

Var ref (saksnr)

Saksbeh: Erling Baardsen, 23 47 40 46

Arkivkode: 101 2

erling.baardsen@bsa.oslo.kommune.no

BYDELSRAPPORTERING PR. 2. TERTIAL 2012

Vedlagt er bydelsrapportering pr. 2. tertial fra Bydel Sagene.

Med vennlig hilsen

for Knut Egger
bydelsdirektør

101

Bydel Sagene
Bydelsadministrasjonen

Besøksadresse:
Thorvald Meyers gate 7
Postadresse:
Postboks 4200 Nydalen
0401 Oslo

Telefon: 02 180
Telefaks: 23 47 40 01
Giro: 1315 01 00253
Org.nr.: 974 778 726

Internett:
www.bydel-sagene.oslo.kommune.no
E-post:
postmottak@bsa.oslo.kommune.no

Oslo kommune Bydel Sagene

Tertialmelding 2. tertial 2012

1. Kort konklusjon/oppsummering av virksomhetens økonomiske situasjon

Regnskapet pr 30.04.2012 viser et samlet mindreforbruk i forhold til periodens budsjett på 5 millioner kroner.

Prognose for resultat 2012 er balanse etter overføring av 11,7 mill i frie midler og 4,9 mill i øremerkede midler fra 2011.

2. Avvik mellom budsjett hittil i år og regnskap hittil i år for netto driftsutgifter.

Tabell 1: bokførte og reelle avvik 1. tertial per funksjonsområde, hele mill kr, (+ = ramme, - = forbruk) Tall i mill. kr

Funk.- område	Netto budsjett 2. tertial	Bokført forbruk 2. tertial	Avvik (- = merforb)
FO-1	105	92	13
FO-2A	199	207	-8
FO-2B	80	89	-9
FO-3	266	264	2
<i>Sum drift</i>	<i>650</i>	<i>652</i>	<i>-2</i>
FO-4	72	65	7
Total	722	717	5

Mindreforbruket på funksjonsområde 1 skyldes i hovedsak at overførte midler fra 2011 er plassert her. Bydelsutvalget vil i møte 20. september behandle forslag om fordeling av disse midlene på områder med merforbruk.

3. Avvik mellom justert budsjett og opprinnelig budsjett

Årsbudsjett inkludert mer/mindreforbruk avviker fra opprinnelig budsjett. Avvikene skyldes i hovedsak følgende:

- Overføring av 11,7 mill i frie midler fra 2011
- Overføring av 4,9 mill i øremerkede midler fra 2011
- 41,9 mill i kompensasjon for barnehageplasser etablert i 2011 og 2012

4. Avvik mellom regulert årsbudsjett og regnskapsprognose for året.

Tabell 2: Mill kr.

Funk.-område	Brutto årsbudsjett	Netto årsbudsjett	Prognose årsforbruk	Prognose avvik
FO-1	191	141	131	10
FO-2A	351	301	308	-7
FO-2B	129	122	134	-12
FO-3	440	379	379	0
<i>Sum drift</i>	<i>1111</i>	<i>943</i>	<i>952</i>	<i>-9</i>
FO4	120	111	102	9
Øk.sos.				
Total	1231	1 054	1 054	0

Årsakene til avvikene ligger hovedsakelig i følgende forhold:

FO1

Mindreforbruket fra 2011 er foreløpig budsjettert på dette funksjonsområdet. Bydelsutvalget vil i møte 20. september behandle forslag om fordeling av midlene på områder med forventet merforbruk.

Barnehager FO 2A

Merforbruket på barnehagene skyldes blant annet at enhetene i henhold til sentrale retningslinjer er budsjettert med lavere avsetning til pensjon enn hva som løpende belastes. Dette vil bli utliknet ved årsavslutningen ved bruk av avsetningen under funksjonsområde 1. På grunn av overgang til nytt lønns- og personalsystem, har bydelen begrenset oversikt over refusjon av syke- og fødselspenger. Tallene på dette funksjonsområdet er derfor beheftet med betydelig usikkerhet

Barnevernet FO 2 B

Kostbare institusjonsplasseringer og akuttiltak fører til betydelig merforbruk.

FO 4

Mindreforbruket skyldes både høyere trygderefusjoner enn forventet og lavere utbetaling av sosialstønad. Det siste har blant annet sammenheng med overgang til arbeidsavklaringspenger og uføretrygd for mange tidligere sosialklienter.

4. Korrektive tiltak ved negativt avvik

Overforbruk på enkelte områder forventes dekket inn ved besparelser på andre. Bydelen er pilot for innføringen av nytt HR-system og bydelen hadde lagt opp til at selvbetjeningsmoduler skulle vært på plass og ført til mindre ressursbruk ved lønnsadministrasjonen fra andre halvår. Disse modulene er forsinket og fører sammen med andre problemer i forbindelse med innføringen, til at bydelen vil få betydelige ekstra kostnader som følge av pilotvirksomheten. Manglende registrering av fravær og refusjon fører også til større usikkerhet enn normalt ved både regnskap og prognose. Av samme grunn kan bydelen heller ikke presentere tall for sykefravær.

Kapittel	Kapittel(T)	Budsjett hittil i år (1000)	Regnskap hittil i år (1000)	Årsbudsjett - Opprinnelig (1000)	Årsbudsjett - Regulert (1000)	Årsprognose (1000)	Avvik årsprognose (1000)
0	0 Lønn og sosiale utgifter	373 922,00	412 336,00	593 223,00	597 549,00	601 273,00	0,00
1	1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	219 706,00	207 068,00	305 720,00	322 112,00	318 389,00	0,00
3	3 Kjøp av tj. som erstatter egenprod	139 333,00	141 230,00	212 789,00	212 005,00	212 005,00	0,00
4	4 Overføringsutgifter	9 171,00	69 618,00	13 616,00	13 869,00	13 869,00	0,00
5	5 Finansutgifter og finanstransaksjoner	57 805,00	753,00	86 708,00	86 708,00	86 708,00	0,00
U	UTGIFT	799 936,00	831 004,00	1 212 057,00	1 232 244,00	1 232 244,00	0,00
6	6 Salgsinntekter	-57 053,00	-63 645,00	-96 658,00	-93 458,00	-93 458,00	0,00
7	7 Refusjoner	-11 084,00	-39 817,00	-103 500,00	-61 584,00	-61 584,00	0,00
8	8 Overføringsinntekter	-9 598,00	-10 456,00	-22 988,00	-22 988,00	-22 988,00	0,00
9	9 Finansinntekter og finanstransaksjoner	0,00	-464,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I	INNTEKT	-77 735,00	-114 381,00	223 145,00	-178 029,00	-178 029,00	0,00
003	003 Bydel Sagene (3) (B)	722 201,00	716 623,00	988 912,00	1 054 215,00	1 054 215,00	0,00
7	7 Refusjoner	0,00	-8,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I	INNTEKT	0,00	-8,00	0,00	0,00	0,00	0,00
271	271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU)	0,00	-8,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1	1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	3 Kjøp av tj. som erstatter egenprod	0,00	145,00	0,00	0,00	0,00	0,00
U	UTGIFT	0,00	145,00	0,00	0,00	0,00	0,00
INT	Internhandel	0,00	145,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		722 201,00	716 760,00	988 912,00	1 054 215,00	1 054 215,00	0,00

Kapittel	Kapittel(T)	Årsbudsjett Opprinnelig (1000)	Årsbudsjett Regulert (1000)	Regnskap hittil i år (1000)	Årsprognose (1000)	Avvik årsprognose (1000)
20032001	Valg mm	0,00	0,00	265,00	0,00	0,00
20033010	Fattigdomsbekjemp. Drøbakgt. bomiljø	514,00	808,00	386,00	808,00	0,00
20033012	Kvalifiseringsprogram VST 89-2007	31 019,00	31 019,00	22 668,00	31 019,00	0,00
20033015	Omsorg+ Vøyensvingen 4-8 Sandakerveien	0,00	700,00	0,00	700,00	0,00
20033017	Norskopplæring i hjemmebaserte tjenester	0,00	215,00	0,00	215,00	0,00
20033018	Yrkesrettede Norskopplæringstiltak - kvalifisering	0,00	925,00	0,00	925,00	0,00
20033019	Dagaktivitetstilbud til demente	0,00	269,00	0,00	269,00	0,00
20034000	Oppgradering av lekeapp.og uteareal i bhg	0,00	195,00	223,00	195,00	0,00
20034013	Sene lørdagskvelder	0,00	60,00	5,00	60,00	0,00
20034014	Sammen for fysisk aktivitet	25,00	25,00	0,00	25,00	0,00
20034015	Ildrett og Utfordring	41,00	41,00	8,00	41,00	0,00
20034016	Vedlikehold komm. bhg. 2008	0,00	41,00	55,00	41,00	0,00
20034020	SALTO krimforebygg.	0,00	0,00	34,00	0,00	0,00
20034021	"Språk 4"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20034022	Arb.plass basert utd.førskolelærere	0,00	1 335,00	0,00	1 335,00	0,00
20034024	SALTO Mentor	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
20034716	FFU 2009	1 484,00	1 484,00	285,00	1 484,00	0,00
20036001	Elvelangs - Kunst- og kulturtiltak	300,00	300,00	-28,00	300,00	0,00
20036002	Internasjonale midler- Prosjektledelse	0,00	0,00	19,00	0,00	0,00
30033001	Øremerket rest	813,00	813,00	170,00	813,00	0,00
30033004	Midl. sysselsetting m. egeandel	601,00	601,00	0,00	601,00	0,00
30033008	Friskliv v/ Louisenberg s.hus	0,00	1 000,00	0,00	1 000,00	0,00
30033012	Kantine	334,00	334,00	299,00	334,00	0,00
30033017	Servicegruppen	313,00	313,00	159,00	313,00	0,00
30033024	Familieprosjektet	0,00	0,00	402,00	0,00	0,00
30033026	Ny sjanse	582,00	686,00	1 604,00	686,00	0,00
30033027	Ny sjanse med overgangsstønad	0,00	0,00	436,00	0,00	0,00
30033032	Partnerskapsmidler	0,00	61,00	0,00	61,00	0,00
30033035	Styrk	1 199,00	1 199,00	1 001,00	1 199,00	0,00
30033036	Boligsosialt arbeid	521,00	521,00	311,00	521,00	0,00
30033037	Legemiddelassistert Rehab.(LAR)	471,00	554,00	273,00	554,00	0,00
30033038	Kompetanseheving	0,00	33,00	0,00	33,00	0,00
30033039	Kartlegging av langtidsmotakere av sos.hjelp	513,00	561,00	336,00	561,00	0,00
30033041	Ferietilbud til fam med dårlig økonomi	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00
30033042	Psykolog i kommunen	916,00	1 285,00	665,00	1 285,00	0,00
30033043	Ferietilbud for familier i HOS	0,00	62,00	0,00	62,00	0,00
30033044	Husbanken Boligsosial	0,00	100,00	0,00	100,00	0,00
30033045	Samarbeidsprosj.ROP	0,00	0,00	11,00	0,00	0,00
30033046	Eldre og rus	0,00	0,00	175,00	0,00	0,00
30034012	Sommerklubb Drøbakgata	117,00	117,00	167,00	117,00	0,00
30034013	Sammen for fysisk aktivitet-Partnerskapstiltak	0,00	55,00	0,00	55,00	0,00
30034016	4 5år uten bhg-plass	1 158,00	1 113,00	790,00	1 113,00	0,00
30034019	Jenter, gjeng og vold	388,00	736,00	265,00	736,00	0,00
30034021	Nettverk Sentrum	0,00	157,00	85,00	157,00	0,00
30034027	Ung ressurs	0,00	0,00	101,00	0,00	0,00
30034028	Creatures of the night	102,00	102,00	60,00	102,00	0,00
30034030	Kompetansemidler Barnevern	0,00	804,00	0,00	804,00	0,00
30034031	Styrking av skolehelsetjenesten	359,00	608,00	243,00	608,00	0,00
30034032	Ferietilbud for familier	0,00	0,00	24,00	0,00	0,00
30034033	Forebygging av uønsket svangerskap og abort	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00
30034034	Leonardoprosjektet CHAIN	0,00	127,00	22,00	127,00	0,00
30034036	Kompetansemidler Fylkesmannen	0,00	0,00	22,00	0,00	0,00
30034701	Tilretteleggertjenesten	609,00	609,00	431,00	609,00	0,00
30034704	Helgegruppen	627,00	627,00	354,00	627,00	0,00
30034705	Ridetiltak Knegg	44,00	44,00	0,00	44,00	0,00
30034706	Musikktiltak Ungmedia	528,00	528,00	327,00	528,00	0,00
30034707	Motortiltak trial	709,00	709,00	473,00	709,00	0,00
30034708	Aktivitetsgruppe	0,00	0,00	5,00	0,00	0,00
30034710	Storby trial	0,00	0,00	5,00	0,00	0,00
30034712	Storby jentegruppe	596,00	596,00	411,00	596,00	0,00
30034713	Storby opplevelsestur kollektivet	81,00	150,00	71,00	150,00	0,00
30034715	Storby tur fritid hele året	981,00	981,00	754,00	981,00	0,00
30034717	Storby ung puls	102,00	102,00	0,00	102,00	0,00
30036001	Bjølsenbanen	0,00	600,00	0,00	600,00	0,00
U	UTGIFT	46 048,00	54 306,00	34 379,00	54 306,00	0,00
20032001	Valg mm	0,00	0,00	-5,00	0,00	0,00
20033010	Fattigdomsbekjemp. Drøbakgt. bomiljø	0,00	0,00	-7,00	0,00	0,00
20033012	Kvalifiseringsprogram VST 89-2007	0,00	0,00	-2 818,00	0,00	0,00
20034000	Oppgradering av lekeapp.og uteareal i bhg	0,00	0,00	-45,00	0,00	0,00
20034013	Sene lørdagskvelder	0,00	0,00	-1,00	0,00	0,00

1175

20034015	Idrett og Utfordring	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20034016	Vedlikehold komm. bhg. 2008	0,00	0,00	-11,00	0,00	0,00
20034020	SALTO krimforebygg.	0,00	0,00	-27,00	0,00	0,00
20034024	SALTO Mentor	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00
20034716	FFU 2009	0,00	0,00	-9,00	0,00	0,00
20036001	Elvelangs - Kunst- og kulturtiltak	-300,00	-300,00	-248,00	-300,00	0,00
20036002	Internasjonale midler- Prosjektledelse	0,00	0,00	-2,00	0,00	0,00
30033001	Øremerket rest	-1 357,00	-1 357,00	-31,00	-1 357,00	0,00
30033012	Kantine	-334,00	-334,00	-236,00	-334,00	0,00
30033017	Servicegruppen	-276,00	-276,00	-35,00	-276,00	0,00
30033026	Ny sjanse	0,00	-582,00	-951,00	-582,00	0,00
30033027	Ny sjanse med overgangsstønad	0,00	0,00	-500,00	0,00	0,00
30033035	Styrk	0,00	-1 199,00	-1 608,00	-1 199,00	0,00
30033036	Boligsosialt arbeid	0,00	-521,00	0,00	-521,00	0,00
30033037	Legemiddelassistert Rehab.(LAR)	-500,00	-500,00	-467,00	-500,00	0,00
30033039	Kartlegging av langtidsmotakere av sos.hjelp	-500,00	-500,00	-503,00	500,00	0,00
30033042	Psykolog i kommunen	-704,00	-704,00	-450,00	-704,00	0,00
30033045	Samarbeidsprosj.ROP	0,00	0,00	-2,00	0,00	0,00
30033046	Eldre og rus	0,00	0,00	-139,00	0,00	0,00
30034012	Sommerklubb Drøbakgata	0,00	0,00	-256,00	0,00	0,00
30034016	4'sår uten bhg-plass	-1 117,00	17,00	-2,00	17,00	0,00
30034017	Forskning jentevold. DEP	0,00	0,00	-70,00	0,00	0,00
30034019	Jenter, gjeng og vold	0,00	0,00	-605,00	0,00	0,00
30034021	Nettverk Sentrum	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30034028	Creatures of the night	0,00	0,00	-2,00	0,00	0,00
30034031	Styrking av skolehelsetjenesten	250,00	-250,00	-17,00	-250,00	0,00
30034032	Ferietilbud for familier	0,00	0,00	-3,00	0,00	0,00
30034034	Leonardoprosjektet CHAIN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30034035	UCC -Empowerment- Forebygging mot barnefatigdom	0,00	0,00	-500,00	0,00	0,00
30034036	Kompctansmidler Fylkesmannen	0,00	0,00	-235,00	0,00	0,00
30034701	Tilretteleggertjenesten	0,00	0,00	-700,00	0,00	0,00
30034704	Helgegruppen	0,00	0,00	-210,00	0,00	0,00
30034707	Motortiltak trial	0,00	0,00	-255,00	0,00	0,00
30034708	Aktivitetsgruppe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30034710	Storby trial	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30034712	Storby jentegruppe	0,00	0,00	-1,00	0,00	0,00
30034715	Storby tur fritid hele året	0,00	0,00	-529,00	0,00	0,00
I	INNTEKT	-5 338,00	-6 507,00	-11 582,00	-6 507,00	0,00
003	003 Bydel Sagene (3) (B)	40 710,00	47 799,00	22 797,00	47 799,00	0,00
20033012	Kvalifiseringsprogram VST 89-2007	0,00	0,00	145,00	0,00	0,00
U	UTGIFT	0,00	0,00	145,00	0,00	0,00
INT	Internhandel	0,00	0,00	145,00	0,00	0,00
		40 710,00	47 799,00	22 942,00	47 799,00	0,00

Kapittel	Kapittel(T)	Bruk av avsetning (y-disp) (1000)	Årsbudsjett - Opprinnelig (1000)	Årsbudsjett - Regulert (1000)	Regnskap hittil i år (1000)	Årsprognose (1000)	Avvik årsprognose (1000)
1	1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	300,00	0,00	300,00	0,00	300,00	0,00
U	UTGIFT	300,00	0,00	300,00	0,00	300,00	0,00
110024	110024	300,00	0,00	300,00	0,00	300,00	0,00
003	003 Bydel Sagene (3) (B)	300,00	0,00	300,00	0,00	300,00	0,00
1	1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	1 169,00	0,00	1 169,00	33,00	1 169,00	0,00
4	4 Overføringsutgifter	195,00	0,00	195,00	8,00	195,00	0,00
U	UTGIFT	1 364,00	0,00	1 364,00	41,00	1 364,00	0,00
105069	105069	1 364,00	0,00	1 364,00	41,00	1 364,00	0,00
271	271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU)	1 364,00	0,00	1 364,00	41,00	1 364,00	0,00
		1 664,00	0,00	1 664,00	41,00	1 664,00	0,00

Kapitte	Kapittel (T)	Årsbudsjett - Opprinnelig (1000)	Regnskap hittil i år (1000)	Årsbudsjett - Regulert (1000)	Årsprognose (1000)	Avvik årsprognose (1000)
F04	Økonomisk sosialhjelp	110 216,00	65 143,00	111 394,00	102 294,00	9 100,00
003	003 Bydel Sagene (3) (B)	110 216,00	65 143,00	111 394,00	102 294,00	9 100,00
F04	Økonomisk sosialhjelp	0,00	145,00	0,00	0,00	0,00
INT	Internhandel	0,00	145,00	0,00	0,00	0,00
		110 216,00	65 288,00	111 394,00	102 294,00	9 100,00

Kapittel	Kapittel (T)	Årsbudsjett - Opprinnelig (1000)	Regnskap hittil i år (1000)	Årsbudsjett - Regulert (1000)	Årsprognose (1000)	Avvik årsprognose (1000)
F01	Helse, sosial og nærmiljø	126 196,00	91 852,00	140 539,00	125 962,00	9 900,00
F02A	Barnhager	254 763,00	207 278,00	301 234,00	309 521,00	-6 700,00
F02B	Oppvekst	120 989,00	88 501,00	122 453,00	135 400,00	-12 200,00
F03	Pleie og omsorg	376 748,00	263 849,00	378 596,00	381 038,00	-100,00
003	003 Bydel Sagene (3) (B)	878 696,00	651 480,00	942 821,00	951 921,00	-9 100,00
F02A	Barnhager	0,00	-8,00	0,00	0,00	0,00
271	271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU)	0,00	-8,00	0,00	0,00	0,00
F01	Helse, sosial og nærmiljø	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
INT	Internhandel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		878 696,00	651 472,00	942 821,00	951 921,00	-9 100,00

Årsprognose for momsrefusjon

	Regnskap hittil**	Regulert budsjett 2012 *	Årsprognose (forventet overføring- inntekt i 2012**)	Avvik (Reg. budsj. 2012 – årsprognose)
Art 15701 Overf. av investeringsmoms til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Art 17280 Investeringsmoms	8	0	10	0

Status for sykefravær

Status sykefravær for kapittel 003 – Bydel Sagene

Sykefravær i %	% gjennomsnitt 01.04.- 31.07.2011	% gjennomsnitt 01.04.- 31.07.2012
Menn	7,39 %	
Kvinner	8,34 %	
Totalt	8,14 %	

Status for sykefravær: Fristen er endret til 24. september 2012.

HMS

1. Bydel Sagene abonnerer på å jour (HMS-regelverk fra Tiden Norsk Forlag). Bydelen får tilsendt revisjon av lovverk, og eventuelle endringer som har betydning for våre rutiner. Bydelens HMS-håndbok, som ligger i Kvalitetslosen, blir oppdatert og ajourført når det kommer melding om endringer. Bydel Sagene har nedfelt i sine rutiner at obligatoriske arbeidsmiljøkurs for ledere og verneombud blir arrangert jevnlig, på kursene blir også nye og endrede krav gjennomgått.

2. Bydel Sagenes HMS-håndbok ligger i kvalitetssystemet Kvalitetslosen. Dette er et system som inneholder alle bydelens rutiner, inklusive HMS-systemet. HMS-systemet i Kvalitetslosen blir oppjustert jf. punkt 1.

Arbeidstid

Overtid - aml § 10-6	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstiden ved overtidarbeid overstiger 13 timer i løpet av 24 timer?	X			Enhet for tilrettelagte tjenester (ETT) har innført GAT som gir denne internkontrollen. Hjemmetjenesten holder på med innføring av GAT. Møllehjulet Bosenter har godkjente turnuser og kontroll av vaktlister timelister.
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2011?		X		
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				
Arbeidsfri periode - aml. § 10-8	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstaker har hatt mindre enn 11 timer sammenhengende arbeidsfri i løpet av 24 timer?	X	X		Enhet for tilrettelagte tjenester (ETT) har innført GAT som gir denne internkontrollen. Hjemmetjenesten holder på med innføring av GAT. Møllehjulet Bosenter har godkjente turnuser og kontroll av vaktlister timelister.
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2011?	X			ETT - dekkes av godkjent protokoll med fagorganisasjonene.
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.	X			ETT - Dekkes av godkjent protokoll med fagorganisasjonene.
Søndagsarbeid - aml § 10-8 og § 10-10	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstaker har arbeidet 2 eller flere søn- og helgedager etter hverandre?	X	X		Enhet for tilrettelagte tjenester (ETT) har innført GAT som gir denne internkontrollen. Hjemmetjenesten holder på med innføring av GAT. Møllehjulet Bosenter har godkjente turnuser og kontroll av vaktlister timelister.
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2011?	X			ETT – godkjent dispensasjon som åpner for å jobbe 2 søndager på rad.
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.	X			ETT – godkjent dispensasjon som åpner for å jobbe 2 søndager på rad.

PPA

TABELL 1 Rapportering om driftsutgifter

Obligatoriske sentrale måltall	I	II	III	IV	V	VI
	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Status 2. tertial 2012	Ars-prognose 2012	Avvik (III V)
Kapnr 003 Bydel Sagene						
Brutto driftsutgifter til adm, styring og fellesutgifter i % av totale brutto driftsutgifter.	3,4 %	3,2 %	3,6 %	3,5 %	3,5 %	0,1pp

For alle måltall der det forventes større avvik i 2012, skal dette forklares. Ved negative avvik skal det redegjøres for korrektive tiltak for å nå måltallene.

TABELL 1 Rapportering om måltall for sosialtjeneste m.m

Obligatoriske sentrale måltall	I	II	III	IV	V	VI
	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Status 2. tertial 2012	Ars-prognose 2012	Avvik (III V)
Kapnr 003 Bydel Sagene						
Finansiering til kjøp av boliger - andel søknader behandlet innen 1 mnd	84 %	93 %	80 %	81 %	84 %	-4 pp
Søknad om kommunal bolig - andel søknader behandlet innen 3 mnd'er	92,00 %	95,30 %	95 %	95 %	95 %	0
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektuert innen 6 mnd'er	90 %	83 %	80 %	93 %	89 %	-9 pp
Antall personer i døgnovernatningssteder uten kvalitetsavtale	3	0	0	1	0	0
Antall personer med opphold over 3 måneder i døgnovernatting	10	7	0	1	1	-1
Økonomisk sosialhjelp - andel søknader behandlet innen to uker	75 %	76 %	95 %	71 %	75 %	20pp

For alle måltall der det forventes større avvik i 2012, skal dette forklares. Ved negative avvik skal det redegjøres for korrektive tiltak for å nå måltallene.

* Det arbeides aktivt med å få ned saksbehandlingstiden for søknader.

TABELL 2a Rapportering om måltall for barnehage

Obligatoriske sentrale måltall	I	II	III	IV	V	VI
	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Status 2. tertial 2012	Ars-prognose 2012	Avvik (III V)
Kapnr 003 Bydel Sagene						
Innhold						
Foreldreundersøkelse: Foreldres generelle tilfredshet *	4,7	-	4,9	5,1	5,1	0,2 pp
Utbygging						
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (%)	84,1	88,9	90,1	93,3	93,3	3,2 pp

*På en skala fra 1-6 der 6 er best, Ny brukerundersøkelse for Oslo i 2012 med samme spørsmål som i undersøkelsen fra 2010.

For alle måltall der det forventes større avvik i 2012, skal dette forklares. Ved negative avvik skal det redegjøres for korrektive tiltak for å nå måltallene.

Handwritten signature

TABELL 2b Rapportering om måltall for barnevern

Obligatoriske sentrale måltall	I	II	III	IV	V	VI
	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Status 2. tertial 2012	Ars-prognose 2012	Avvik (III V)
Kapnr 003 Bydel Sagene						
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd'er	97,00 %	95,80 %	100 %	99,00 %	100 %	0
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har plasseringsansvaret	3,2	3,2	4	3,15	4	0
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn	3,5	3,7	4	3,25	4	0
Andel barn i hjelpetiltak med gyldig tiltaksplan	99,60 %	99,60 %	100 %	100,00 %	100 %	0

For alle måltall der det forventes større avvik i 2012, skal dette forklares. Ved negative avvik skal det redegjøres for korrektive tiltak for å nå måltallene.

TABELL 3 Rapportering om måltall Pleie og omsorg

Obligatoriske sentrale måltall	I	II	III	IV	V	VI
	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Status 2. tertial 2012	Ars-prognose 2012	Avvik (III V)
Kapnr 003 Bydel Sagene						
Andel av bydelenes årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning 1), 2)	65 %	64 %	65 %	68 %	68 %	-3 pp
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere	87 %	85 %	82 %	*	82 %	0

For alle måltall der det forventes større avvik i 2012, skal dette forklares. Ved negative avvik skal det redegjøres for korrektive tiltak for å nå måltallene.

1) Kilde: NLP (UKE - Datavarehuset, kostrafunksjonene 234, 253, 254)

2) Måltall 2011 og 2012, samt resultat 2010 omfatter fast ansatte og fastlønnete vikarer (ikke timelønnede vikarer)

* Brukerundersøkelse gjennomføres høst 2012

**TERTIALSTATISTIKK FOR BYDELENE
PR. 31.08.2012
2012**

BYDEL SAGENE

BYDEL: Sagene

BYDELSNR: 03

Utfylling av data er utført av: Erling Baardsen, controller Telefon: 23474046

(navn og stillingsbetegnelse)

E-postadresse: erling.baardsen@bsa.oslo.kommune.no

114

VIKTIG!

**Gule felt inneholder formler eller kobling til andre celler. IKKE skriv inn tall her.
Kontroller likevel tallene for å sikre at formler ikke er blitt endret.**

Felt markert med "xxxxx" skal ikke fylles ut eller endres. Tallene registreres i fargeløse celler merket med 0.

**Det skal ikke settes inn nye rader eller enkeltceller.
En kan ikke slette rader eller enkeltceller.**

Tabeller med lysegrønt navnefelt inneholder spørsmål om data som er relatert til obligatoriske måltall vedtatt av bystyret. Jf. også måltalltabeller i "Grønt hefte".

FUNKSJONSOMRÅDE 1 - HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ

Tabell 1 - 1 Bydelens endringer i tildelt ¹⁾ sosialhjelpsramme	I hele 1000 kroner
Overføring fra FO4 Økonomisk sosialhjelp til driftsrammen:	
1.-Overføring til Introduksjonsordningen (Kostra F275)	0
2. Overføring til Kvalifiseringsprogrammet (Kostra F276)	0
3. Overføring til aktive tiltak overfor klienter og styrkingstiltak i sosialtjenesten	0
4. Overføring til kjøp av plasser for <u>rusmisbrukere</u> i rehab.-omsorgsinstitusjoner	0
5. Overføring til andre driftsformål i bydelen	0
Sum overføringer fra økonomisk sosialhjelp til driftsrammen	0
Overføringer fra driftsrammen til økonomisk sosialhjelp	0
Netto omdisponert sosialhjelpsmidler	0

1) Med tildelt sosialhjelpsramme forstås det beløpet bydelen ble tildelt over **FO4 Økonomisk sosialhjelp** gjennom Bystyrets budsjettvedtak for 2012 (jf **DOK3 2012**) og eventuelle seinere sentrale budsjettjusteringer foretatt gjennom Kommunaldirektorens sak.

BYDELENES KOMMENTARER OG SAMLEDE VURDERINGER**Spesielt skal kommenteres :**

1. Avvik mellom helårsforbruk og disponibel budsjetttramme for både ordinær drift og sosialhjelp (merinntekter merutgifter og mindreinntekter mindreutgifter)
2. Har revisjoner av 2012-budsjettet medført vesentlige endringer i aktivitetnivået siden førstegangsbehandling og vedtak av budsjettet i BU, og med de aktivitetsendringer som ble beskrevet der (jf. obligatorisk budsjettspesifikasjon)?

Kommentér ressursbruken sett i forhold til årets budsjett ut fra overnevnte punkter:

Se rapporten for 2.tertial.

Tabell 1 - 3 - A - Bistand til kjøp/utbedring av bolig	Antall hittil i år
Antall husstander gitt finansiering til <u>kjøp</u> av bolig gjennom Husbanken - <u>faktisk utbetalte lån*</u>	48
Antall husstander gitt finansiering til <u>utbedring</u> av bolig gjennom Husbanken- <u>faktisk utbetalte lån*</u>	1

*Faktiske utbetalte lån - ikke forhåndstilsagn (innvilgede lån)

Tabell 1-3 - B1 - Saksbehandlingstid - bistand til bolig	Antall 2. tertial	Antall hittil i år
Finansiering til kjøp av bolig gjennom Husbanken		
1. Antall mottatte søknader	92	172
2. Antall behandlede søknader	63	124
3. Herav antall behandlet innen 1 mnd. 1)	51	104
4. Andel behandlet innen 1 mnd.	81,0%	83,9%
5. Antall innvilgede søknader (tilsagn)	21	62
6. Antall avslåtte søknader	42	62
Tildeling av kommunal bolig		
7. Antall mottatte søknader	183	404
8. Antall behandlede søknader...	151	342
9. Herav antall behandlet innen 3 mnd. 1)	136	329
10. Andel behandlet innen 3 mnd.	90,1%	96,2%
11. Antall innvilgelser av kommunal bolig 2) 3)	89	245
12. Antall søknader som ble avslått 3)	45	87
13. Antall effektuerte boligtildelinger 4)	88	283
14. - herav effektuert innen 6 md.	83	260
15. Andel effektuert innen 6 mnd.	94,3%	91,9%

1) Saksbehandlingstid skal regnes fra komplett søknad er mottatt til vedtak er fattet.

2) Med innvilgelse forstås her tilsagn positivt vedtak

3) Inkluderer også innvilgelser/avslag på fornyelse

4) Fornyetelser telles ikke med i effektuerte tildelinger

Tabell 1 - 4-A Perioden 01.01.-31.08.: Bruk av private døgnovernattingstilbud (som hospits, hotell og pensjonat)	Antall personer hittil i år - etter oppholdslengde ¹⁾ Gjelder opphold både MED og UTEN kvalitetsavtale				
	Oppholds- lengde inntil 1 mnd	Oppholds- lengde fra 1 og inntil 3 mnd	Oppholds- lengde fra 3 og inntil 6 mnd	Oppholds- lengde 6 mnd eller lengre	Totalt
Antall barn under 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	1	0	0	0	1
Antall voksne over 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	24	5	0	1	30
Sum antall personer	25	5	0	1	31

1) Registrering av oppholdslengde skal ikke begrenses av årsskiftet.

Eksempelvis skal et opphold som startet 05.12.2012 regnes fra dette tidspunktet.

Ved opphold på ulike overnattingssteder, men i en sammenhengende periode, registreres hele perioden.

Ved opphold i flere ikke sammenhengende perioder, registreres perioden av lengst varighet.

Tabell 1 - 4-B Perioden 01.01.-31.08.: Antall personer som har vært i døgnovernattingstilbud UTEN kvalitetsavtale hittil i år	Antall personer
Antall barn under 18 år	1
Antall voksne over 18 år	18
Sum antall personer	19

Kontrollformel: Husk å kommentere nedenfor

Tabell 1 - 5 Status pr. 31.08.: Bruk av private døgnovernattingstilbud - antall som er i tilbudet pr. 31.08. (som hospits, hotell og pensjonat)	I steder med kvalitetsavtale	I steder uten kvalitetsavtale	Antall personer
Antall barn under 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	0	0	0
Antall voksne over 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	2	1	3
Sum antall personer	2	1	3

Kontrollformel: Husk å kommentere nedenfor

Antall personer i tilbudet (både med og uten kval.avtale) pr. 31.08. med opphold på 3 mnd eller me	1
---	----------

Til tabell 1-4/1-5: Kommenter årsaken til at bydelen benytter steder uten kvalitetsavtale:

Døgnovernattingsted uten kval avtale benyttes kun i de tilfeller hvor det ikke er ledige plasser i døgnovernattingsted med med kvalitetsavtale

Tabell 1 - 6 Bydelens oppfølging av personer i private døgnovernattingstilbud ¹⁾ Antall personer som er i tilbudet pr. 31.08.	Antall personer besøkt innen 14 d etter innflytting m/avtale	Antall personer besøkt innen 14 d etter innflytting u/avtale	Personer i steder besøkt hvert kvartal m/avtale	Personer i steder besøkt hver måned u/avtale	Antall personer ikke besøkt m/avtale	Antall personer ikke besøkt u/avtale	Antall med alternative planer ²⁾
Antall barn under 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	0	0	0	0	0	0	0
Antall voksne over 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	0	0	1	0	1	1	3
Totalt	0	0	1	0	1	1	3

1) Jfr. Fellesskriv 7 2004 Sosialtjenestens formidling og betaling av døgnovernatting

2) Jfr. Fellesskriv 7 2004, pkt 3.2

Tabell 1 - 7 Saksbehandlingstid ved sosialtjenesten i perioden 01.01. - 31.08. 1) (Bystyrets krav er 2 uker)	< 2 uker	2 uker-2 md.	2-4 md.	4- 6 md.	6-12 md.	> 12 md.	Sum saker	Andel < 2 uker
Antall saker beh. administrativt	6 145	2 103	201	201	5	1	8 656	71%

1) Saksbehandlingstiden er å regne tiden fra dato søknad er levert til dato vedtak er fattet

817

70,99 % 24,30 % 2,32 % 2,32 % 0,06 % 0,01 % 100,00 %

Tabell 1 - 8 Behandlingstid for klagesaker til Fylkesmannen i perioden 01.01. - 31.08. 1)									
	< 2 uker	2 uker-2 md.	2-4 md.	4- 6 md.	6-12 md.	> 12 md.	Sum saker	Andel < 2 uker	
Antall saker	4	15	11	9	7	1	47	9%	

1) Med behandlingstid menes tiden fra klagen sendes fra klienten til bydelen og til bydelen sender

klagen videre til Fylkesmannen.

8,51 % 31,91 % 23,40 % 19,15 % 14,89 % 2,13 % 100,00 %

Merknad til tabellene 1-7 og 1-8

Tabellene tilsvarer bydelenes tilbakemelding til Fylkesmannen.

Tabell 1 - 9 - Tilgjengelighet ved sosialtjenesten pr. 31.08.	
Ventetid: (angitt i antall dager)	
- for ordinær timeavtale:	5
- for timeavtale v/akutte behov:	0
- for nysøkere (mottak):	2

Ventetid oppgis i dager (en uke = 5 dager). Oppgi kun ett tall. Dersom f.eks. 1 - 3 dager, oppgi gjennomsnittet (2 dager).

Skriv kun tallet, ikke "d" eller "dager" bak.

Tabell 1-10-A Antall deltakere i Introduksjonsprogrammet 1) pr 31.08.	37
---	----

1) Personer som mottar introduksjonsstønad ved deltakelse i introduksjonsprogram som er ført på KOSTRA-funksjon 275. art 10890 (KOSTRA-art 089)

Tabell 1-10-B Antall deltakere i Ny Sjanse 1) pr. 31.08.	29
--	----

1) Ikke alle bydeler har Ny Sjanse

Tabell 1-11-C Tiltaksbruk i sosialtjenesten: Antall deltakere som er i tiltak pr 31.08. 1)	Deltakere i INTRO	Deltakere i Ny Sjanse	Mottakere av økonomisk sosialhjelp som ikke er deltakere i KVP, Intro eller Ny Sjanse men som er i aktivisering
Antall som kun har arbeidsmarkedstiltak i statlig regi 2)	0	2	67
Antall som kun har tiltak aktiviteter i kommunal regi	37	27	68
Antall som har tiltak/aktiviteter både i statlig og kommunal regi (kombinasjon)	0	0	5
SUM	37	29	140

1) Inkluderer også de som er i permisjon

2) Med "regi" menes her den instans som betaler tiltakskostnaden. Med "statlig regi" menes tilfeller der det er Nav stat som over det statlige tiltaksbudsjettet betaler tiltakskostnaden og eventuell livsoppholdsytelse knyttet til tiltaket, f eks i form av kjøp av tiltaksplass, tilskudd til ordinær arbeidsgiver og/eller individstønad - jf forskrift om arbeidsmarkedstiltak.

Tabell 1-11-D	
Aktivering i KOMMUNALE tiltak av mottakere av økonomisk sosialhjelp som ikke er deltakere i KVP, Intro eller Ny Sjanse. Antall mottakere som pr 31.08. er aktivisert. 1)	Antall
Aktivering som omfatter arbeid ²⁾ - eventuelt samtidig med språkopplæring.	47
Aktivering som ikke omfatter arbeid, men som omfatter språkopplæring.	20
Aktivering gjennom andre kommunale kurs eller tiltak som verken omfatter arbeid eller språkopplæring.	1
Sum	68

1) En mottaker kan kun plasseres i en aktiviseringskategori

2) Med *aktivisering som omfatter arbeid* menes her: tiltak som arbeidspraksis i ordinær virksomhet (uten individstønad), arbeidspraksis i kommunal arbeidstreningsgruppe og språkopplæring med arbeidspraksis, samt jobbklubb jobbsøking

Tabell 1-11-F	
Resultat for deltakere som avsluttet Introduksjonsprogram i perioden 01.01.-31.08. 1)	Antall
Ordinært arbeid med og uten lønnstilskudd	3
Utdanning	1
Over til kvalifiseringsprogrammet	1
Andre arbeidsmarkedstiltak i statlig regi 2)	0
Midlertidig inntektssikring 3)	0
Varig inntektssikring (uførepensjon)	0
Sosialhjelp som hovedinntektskilde	0
Annet (inkludert ukjent og forsvunnet)	0
Sum	5
Flyttet til annen bydel	0
Flyttet ut av kommunen	0
Sum	0

1) Dersom flere kategorier er aktuelle for en deltaker (f eks arbeid og utdanning), registreres den kategorien som utgjør hovedtyngden.

2) Jf forskrift om arbeidsmarkedstiltak

3) F eks arbeidsavklaringspenger(AAP) og overgangsstønad

Tabell 1-11-G	
Resultat for deltakere som avsluttet Ny Sjanse i perioden 01.01.-31.08. 1)	Antall
Ordinært arbeid med og uten lønnstilskudd	2
Utdanning	0
Over til kvalifiseringsprogrammet	0
Andre arbeidsmarkedstiltak i statlig regi 2)	0
Midlertidig inntektssikring 3)	0
Varig inntektssikring (uførepensjon)	0
Sosialhjelp som hovedinntektskilde	0
Annet (inkludert ukjent og forsvunnet)	2
Sum	4
Flyttet til annen bydel	0
Flyttet ut av kommunen	0
Sum	0

1) Dersom flere kategorier er aktuelle for en deltaker (f eks arbeid og utdanning), registreres den kategorien som utgjør hovedtyngden

2) Jf forskrift om arbeidsmarkedstiltak

3) F eks arbeidsavklaringspenger(AAP) og overgangsstønad

119

Tabell 1-11-H Resultat for mottakere av sosialhjelp (ikke deltakere i KVP, Intro og Ny Sjanse) som avsluttet kommunale tiltak i perioden 01.01.-31.08. 1)	Antall
Ordinært arbeid med og uten lønnstilskudd	55
Utdanning	18
Over til kvalifiseringsprogrammet	0
Andre arbeidsmarkedstiltak i statlig regi 2)	0
Midlertidig inntektssikring 3)	51
Varig inntektssikring (uførepensjon)	36
Sosialhjelp som hovedinntektskilde	11
Annet (inkludert ukjent og forsvunnet)	35
Sum	206
Flyttet til annen bydel	12
Flyttet ut av kommunen	12
Sum	24

- 1) Dersom flere kategorier er aktuelle for en deltaker (f eks arbeid og utdanning), registreres den kategorien som utgjør hovedtyngden.
 2) Jf forskrift om arbeidsmarkedstiltak
 3) F eks arbeidsavklaringspenger(AAP) og overgangsstonad

Tabell 1 - 11 - I Antall personer som har eller har hatt et institusjonstilbud innen russektoren i 2012 1)	Antall hittil i år
I rehabiliterings- og omsorgsinstitusjon 3)	155
I statlig behandlingssinstitusjon	23
Antall personer som har fått ett eller flere tilbud 4)	178

Antall pr. 31.08. 2)
78
11
Sum 89

Kontrollformel $\frac{155}{178}$
 Kontrollformel $\frac{11}{89}$

- 1) Her skal det føres opp antall personer som har fått behandlingsplass og/eller rehabiliterings- og omsorgstilbud gjennom bydelen i 2012. Dersom en person har hatt mer enn ett opphold i den enkelte kategori, skal vedkommende kun telles en gang i denne kategorien. Dersom en person har benyttet et institusjonstilbud i mer enn en av kategoriene i løpet av perioden, skal vedkommende tas med på hver av de aktuelle linjene.
 2) Antall personer som har et tilbud den 31.08. En person kan bare ha ett tilbud på en gitt dato. Tallet må være likt eller lavere enn tilsvarende tall for 31.08.
 3) Gjelder kommunale og private institusjoner som er administrert av Velferdsetaten (jf. etatens "Tiltakskatalog").
 4) Det er ikke summen av tiltakene den enkelte klient har fått som skal føres opp her, men antall personer som har benyttet ett eller flere tilbud. Må være lik eller mindre enn summen av antall personer i de to kategoriene.

Tabell 1-15-A Bruk av Individuell Plan (IP) pr. 31.08. - For klienter med behov for langvarige og koordinerte tjenester 1)	Antall klienter pr. 31.08.
1. Antall klienter/brukere som har fått utarbeidet IP (sum av A og B- fylles ut automatisk)	538
A) - herav barn (0 -18 år)	22
B) - herav voksne ((B: = sum av pkt. a-d nedenfor- fylles ut automatisk):	516
- a) - herav med overvekt av rusproblemer	47
- b) - herav med LAR-behandling (legemiddelassistert rehabilitering)	76
- c) - herav med overvekt av psykiske lidelser	95
- d) - herav med utviklingshemming	11
- e) - annet	287
2. Antall klienter/brukere over 67 år som har fått utarbeidet individuell plan	9
3. Antall klienter/brukere der IP ikke er ferdig utarbeidet	24
4. Antall klienter/brukere som har takket nei til å få IP	80

1) Retten til å få utarbeidet/plikten til å utarbeide en individuell plan er hjemlet i sosialtjenesteloven § 4-3a, lov om sosiale tjenester i NAV § 28 og 33, pasientrettighetsloven § 2-5, arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 15, kommunehelsetjenesteloven § 6-2A, spesialisthelsetjenesteloven § 2-5 og psykisk helsevernloven § 4-1.

Tilleggsspørsmål:

Antall klienter/brukere som har søkt om å få utarbeidet IP, men har fått avslag. 1)	0
---	---

1) Som er definert til ikke å ha behov for langvarige og koordinerte tiltak

Tabell 1-15-B Antall deltakere i KVP pr 31.08. med individuell plan iht. til lov om sosiale tjenester i NAV § 33	140
--	-----

Kommenter eventuelt tabell 1-15 nedenfor:

FUNKSJONSOMRÅDE 2 A - BARNEHAGER

Tabell 2A - 1 - C - Direkte spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn etter opplæringsloven § 5-7	Sum
Antall barn fra bydelen med vedtak om direkte hjelp pr. 31.08.	30
Antall timer hjelp pr. uke totalt blant bydelens barn pr. 31.08.	358
Gjennomsnittlig størrelse på vedtak i timer pr. uke	11,93

122

FUNKSJONSOMRÅDE 2 B - OPPVEKST

BARNEVERN

Rapporter tas direkte ut fra datavarchus.

FUNKSJONSOMRÅDE 3 - PLEIE OG OMSORG

Om institusjoner og boliger knyttet til pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede

Lovhjemlede boliger (*institusjoner*)

Sykehjem eller boform for heldøgns omsorg og pleie (hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven).

Helseinstitusjon som skal gi beboeren nødvendig behandling og pleie ved opphold av lengre varighet og/eller korttidsopphold, innrettet på en eller flere av følgende oppgaver:

- a) medisinsk rehabilitering med sikte på tilbakeføring til hjemmet
- b) avlastning
- c) permanent opphold
- d) spesielt tilrettelagt opphold for funksjonshemmede
- e) skjermet boenhet for senil demente
- f) selvstendig boenhet for barn / ungdom
- g) dagopphold
- h) nattopphold
- i) terminalpleie

I tilknytning til oppholdet skal det være organisert legetjenesteste, fysioterapitjeneste og sykepleiertjeneste i samarbeid med andre deler av den kommunale helse- og sosialtjenesten. Helsetilsynet i Oslo fører tilsyn.

Bolig med heldøgns omsorgstjeneste, hjemlet i sosialtjenesteloven:

- > Aldershjem
- > Bolig for barn og unge under 18 år som bor utenfor foreldrehjemmet som følge av behov for særlig omsorg
- > Privat forpleining (brukes i begrenset grad)

Tilbudet omfatter både bolig og omsorgstjenester. Omsorgstjenesten skal være tilgjengelig hele døgnet. Ut over dette er det ingen definerte oppgaver og heller ikke spesifiserte krav til personell, utstyr eller bygningsmessig utforming. Fylkesmannen fører tilsyn.

Definisjoner på ulike botilbud for eldre og funksjonshemmede:

Uhjemlede boliger er boliger som ikke hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven.

Omsorgsboliger: Boliger som fyller Husbankens krav til utforming for å få tilskudd til denne typen bolig.

(Enkeltleiligheter kan i enkelte tilfeller hjemles i lov om sosiale tjenester eller lov om helsetjenester i kommunene, og vil da bli karakterisert som sykehjem eller bolig med heldøgns omsorg og pleie).

Tilrettelagte boliger: Omsorgsboliger og andre boliger som er fysisk tilpasset orienterings- og bevegelsehemmede. Den er tilrettelagt slik at beboerne skal kunne motta heldøgns omsorg og pleie ved behov.

Trygdeboliger/serviceboliger: Boliger som tilbys trygdede personer som har dårlig bostandard. Boligene er ofte ikke spesielt tilrettelagte for funksjonshemmede, annet enn at de har heis. De fleste trygdeboligene i Oslo er små (ett- eller toroms). Dette er et botilbud som er på vei ut.

125

Tabell 3 - 1 - B Antall beboere i institusjon som bydelen betaler for 1) pr 31.08. - etter kjønn og alder	0-17 år	18-49 år	50-66 år	67-74 år	75-79 år	80-84 år	85-89 år	90 år +	SUM
Menn	3	8	19	12	7	12	10	9	80
Kvinner	3	5	12	12	10	28	47	72	189
Sum egne beboere	6	13	31	24	17	40	57	81	269
Herav:									
- i sykehjem	0	3	23	22	14	38	57	81	238
- i aldershjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- i boform m/ heldogs oms. og pleie	0	10	8	2	3	2	0	0	25
- i barneboliger/avlastningsboliger	6	0	0	0	0	0	0	0	6
Kontrollsum	6	13	31	24	17	40	57	81	269
Herav:									
- med vedtak om korttidsopphold 2)	0	1	5	4	0	7	11	10	38
- i skjermet plass for demente	0	0	3	2	6	6	9	14	40
Sum	0	1	8	6	6	13	20	24	78

1) Beboere i plasser som forvaltes av Sykehjemsetaten (SYE) innenbys og utenbys samt plasser utenbys som bydeler kjøper direkte.

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Gerica. Oppdatert 15.08.2012.

Gjelder institusjoner som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven.

2) Alle typer korttidsopphold

Kontrollformel

Andel beboere i korttidsplasser i sykehjem som bydelen betaler for, i forhold til samlet antall beboere i sykehjem

16,0%

Regnes ut automatisk når tab. 3-1-B er fylt ut.

Andel beboere i skjermede enheter som bydelen betaler for, i forhold til samlet antall beboere i sykehjem

16,8%

Regnes ut automatisk når tab. 3-1-B er fylt ut.

Tabell 3 - 1 - D1 Beboere i utenbys sykehjem pr. 31.08. 1) 2) Skriv inn sykehjemets navn (én rad pr. sykehjem):	Komm. nr.	Antall pasienter		Sum beboere
		Langtidsopphold	Korttidsopphold	
Plasser kjøpt utenbys i regi av SYE:				
Villa Skaar		1		1
Søster Ninas		1		1
				0
				0
				0
Sum beboere i utenbys plasser i regi av SYE:		2	0	2
Plasser kjøpt utenbys i regi av bydelen selv:				
Nøstret		7		7
Høyenhall		1		1
Mosserød		1		1
				0
				0
				0
Sum beboere i utenbys plasser i regi av bydelen selv:		9	0	9
Sum beboere i utenbys sykehjem 3)		11	0	11

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Gerica. Oppdatert 15.08.2012.

1) Kun plasser med sykehjemsstandard skal registreres i denne tabellen. Sett inn flere rader ved behov. Sjekk sumformel!

2) Hvis for eksempel plasser i utlandet er kjøpt via en annen kommune i Norge, redegjør under kommentarer nedenfor.

3) Beboere i disse plassene skal være inkludert i tabell 3-1-B

Kommentarer:

126

Tabell 3 - 1 - D2 Beboere i øvrige plasser som bydelen kjøper - pr. 31.08. 1)	Komm.-/ bydelsnr.	Sum beboere
Skriv inn institusjonens navn (én rad pr. inst.): 2)		
Delekant		1
Grøstad, Tranby		1
Hauen Gård		3
Nøkkelbo Andebu		2
Omsorgspartner		3
Røed- BO		1
Storåsveien		0
Stovner Barnebolig		1
Tamburhaugen		2
Torsrud		1
Torstad		1
Fløvik		1
Alleris		1
Sum beboere i plasser som bydelen kjøper direkte		18

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Gerica Oppdatert 15.08.2012

1) Gjelder institusjonsplasser som ikke har sykehjemsstandard. Både plasser utenbys og eventuelt plasser innenbys.

2) Institusjoner hvor det kan kreves vederlag for opphold i institusjon etter vederlagsforskriften

Kommentarer:

Tabell 3 - 2 - A Antall personer som venter på fast plass i sykehjem pr. 31.08. 1)	Tidsintervall							Sum personer
Angi hvor lenge personene har ventet på fast plass i sykehjem	< 1 md. (1-30d)	1-2 md. (31-60d)	2-3md. (61-90d)	3-4md. (91-120d)	4-6 md. (121-180d)	6-12 md. (181-365d)	>12 md. (> 366 d)	
Antall personer som venter på sykehjemsplass:								
a) I eget hjem 2)	0	0	0	0	0	0	0	0
b) I andre typer institusjoner (aldershjem, sykehus med mer)	0	0	0	0	0	0	0	0
c) Korttidsplasser 3)	2	0	0					2
Sum ant. personer som venter på plass	2	0	0	0	0	0	0	2
Antall personer som bor i sykehjem, men som iht. til fritt sykehjemsvalg venter på plass i et annet bestemt sykehjem	3	1	0	1	0	2	0	7

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Gerica. Oppdatert 15.08.2012.

Gjennomsnittlig ventetid i dager for fast plass i sykehjem (alle kategorier ventestatus). 4)

15

1) Sykehjem som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

2) Også personer som etter eget ønske venter hjemme på plass ved et bestemt sykehjem medregnes her.

3) KOSTRA-def.: "Innleggelse i institusjon med formål rehabilitering/avlastning Tidsbegrenset opphold der vedtak og innskriving tilsier at oppholdet har begrenset varighet (inntil 3 måneder). Samme person kan ha mer enn ett korttidsopphold"

4) Beregnes som gjennomsnitt i de enkelte grupper, dvs. < 1 md.=15 dager, 1-2 md.= 45 dager osv.. > 12 md. 365 dager

Tabell 3-2-B Saksbehandlingstider i pleie- og omsorgstjenesten - hittil i år - Institusjonstjenester 1)	Antall dager
Saksbehandlingstid for søknad om institusjonsplass 2)	11,6
- Herav saksbehandlingstid for søknad om langtidsopphold i sykehjem	56,9
- Herav saksbehandlingstid for søknad om tidsbegrenset opphold i sykehjem	5,8 *
- Herav saksbehandlingstid for søknad om plass i aldershjem	49,0
- Herav saksbehandlingstid for søknad om plass i andre hoform med heldøgns omsorg og pleie	0,0

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Gerica. Oppdatert 23.04.2012.

1) Gjennomsnittlig saksbehandlingstid hittil i år.

2) Gjelder institusjoner som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven.

* Det er 2 brukere med saksbehandlingstid over 6mnd, begge har søkt korttidsplass.

127

128

3) Hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 annet ledd nr. 3)

Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor benevnelsen psykisk helsearbeid.

* For en av brukerne ble saken liggende noe lenge da saksbehandler sluttet, og at det har vært problem med ledige plasser.

Nr 2 lang tid grunnet mangel på korttidsplass.

Tabell 3 - 3 - B Gjennomsnittlig antall liggedøgn i sykehjem for beboere som har avsluttet sitt opphold hittil i år	Langtids-opphold	Korttids-opphold
Antall beboere som har avsluttet opphold i sykehjem hittil i år	52	193
Antall avsluttede opphold (korttids) hittil i år 1)		342
Antall liggedøgn totalt for alle beboere som har avsluttet sitt opphold i 2012 2)	44 171	8 660
Gjennomsnittlig antall liggedøgn per beboer 2)	849	25
Gjennomsnittlig antall liggedøgn per opphold (korttid) 1) 2)		45

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Geric. Oppdatert 15.08.2012.

1) Gjelder kun for korttidsopphold

2) Rapporten teller bakover til førstegangsinleggelsesdatoen på opphold som er påbegynt også for perioden. Dvs at rapporten viser gjennomsnittlig lengde for sykehjemsopphold som er avsluttet hittil i år.

Merk: Det er bare opphold som er avsluttet i perioden 01.01.2012 - 31.08.2012 som kommer med i rapporten. Hvis sak/tjeneste revurderes, eller hvis brukeren har flyttet mellom ulike institusjoner (har flere tjester knyttet til samme sak), og tjenestene er sammenhengende, regnes det som et opphold.

Tabell 3 - 3 - C Antall liggedøgn totalt i syke- og aldershjem i 2012 fordelt på type opphold (Kostrafunksjon 253 - institusjonstjenester)	Kjøp fra andre SYE	Kjøp fra andre innenbys/utenbys	Drevet av bydelen selv	
	Antall liggedøgn	Antall liggedøgn	Antall liggedøgn	SUM
a) Tidsbegrenset opphold i sykehjem				
Korttidsopphold (eksklusive korttidsopphold for rehabilitering)	4 914	0	1 140	6 054
Korttidsopphold for rehabilitering	2 862	0	0	2 862
Opphold i plass for lindrende behandling	76	0	0	76
b) Opphold i sykehjem				
Langtidsopphold - ordinært	36 842	46	0	36 888
Langtidsopphold - skjermet enhet for demens	9 920	0	0	9 920
Langtidsopphold - forsterket (psykiatri, rus)	1 797	0	0	1 797
Langtidsopphold forsterket - annet	488	0	0	488
Langtidsopphold - spesial (særskilt inngåtte kontrakter om enkeltkjøp)	0	244	0	244
Opphold i MRSA avdeling	0	0	0	0
langtidsopphold -rus	668	0	0	668
c) Opphold i aldershjem og andre boformer med heldøgns pleie				
Opphold i andre boformer med heldøgns omsorg (og evt. pleie)	243	5 935	0	6 178
Langtidsopphold i aldershjem	0	0	6 068	6 068
Opphold i barne og avlastningsbolig	0	1 500	0	1 500
Sum	57 810	7 725	7 208	72 743

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Geric. Oppdatert 15.08.2012.

1) Opphold i sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg (og evt pleie) som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

Opphold i barneboliger og avlastningsboliger skal med.

Internkontroll i sosial- og helsetjenesten

Forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenestene med ikrafttredelse 1. juli 2003, jf. Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene, pålegger kommunene å ha skriftlige og dokumenterte rutiner for å sikre kvalitet i tjenesten.

Har bydelen etablert et skriftlig og dokumenterbart system for internkontroll i sosial- og helsetjenesten?

Ja/Nei Ja

Når ble bydelens internkontrollsystem for sosial- og helsetjenesten sist revidert?

Mnd år 12 2008

Kommentar:

Kommentar:

HJEMMETJENESTER OG BOLIGER

Tabell 3 - 5A - Antall personer som mottar hjemmetjenester pr. 31.08. 1)	Mottakere av BARE hjemme-syke-pleie	Mottakere av BARE praktisk bistand	Mottakere av BEGGE tjenester	SUM mottakere	Herav antall mottakere med private tjenesteytere
Antall mottakere 0-49 år	85	45	72	202	35
Antall mottakere 50-66 år	81	61	96	238	17
Antall mottakere 67-79 år	34	83	80	197	19
Antall mottakere 80-84 år	13	44	50	107	14
Antall mottakere 85-89 år	18	46	65	129	21
Antall mottakere ≥ 90 år	15	41	48	104	12
SUM - alle aldersgrupper	246	320	411	977	118
Sum mottakere ≥ 80 år	46	131	163	340	47

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Geric. Oppdatert 15.08.2012.

1. Inkl. mottakere som bor i trygde- serviceboliger, tilrettelagt boliger og bofellesskap

I henhold til loven er praktisk bistand definert som hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent m.v.

Tabell 3 - 5B - Antall vedtakstimer og antall utførte timer i hjemmetjenesten	Antall vedtakstimer hittil i år	Antall utførte vedtakstimer hittil i år	Herav antall utført av private leverandører
Antall timer praktisk bistand	121 986	61 279	3 328
- herav antall timer praktisk bistand til daglige gjøremål, egenomsorg og personlig stell 1)	33 922	22 277	0
- herav antall timer praktisk bistand - opplæring i daglige gjøremål 2)	68 879	39 002	0
- herav antall timer praktisk bistand - BPA 3)	19 185	0	0
Antall timer hjemmesykepleie 4)	82 487	57 469	1 522
- herav antall timer hjemmesykepleie innenfor kategorien psykisk helsearbeid utført av psykiatriske sykepleiere eller andre	2 623	1 992	0
SUM antall timer hittil i år for hjemmetjenesten 5) ved utgangen av måneden fordelt på:	204 473	118 748	4 850

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Gerica. Oppdatert 15.08.2012.

1) Praktisk bistand - vedtak fattet etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2, 6b

2) Praktisk bistand - opplæring: daglige gjøremål. (Formålet

med praktisk bistand - opplæring er å gjøre den enkelte mest mulig selvstendig i dagliglivet, dvs. opplæring i husarbeid og matstell, personlig hygiene, påkledning og i forbindelse med måltider) Omfatter også boveiledning.

3) Brukerstyrt personlig assistent. Vedtak fattet etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2, 6a. Skal registreres uavhengig av hvem som har arbeidsgiveransvaret (kommunen, tjenestemottager eller andelslag for BPA (brukerstyrt personlig assistent) dvs. Uloba).

4) Hjemmesykepleie (jfr. lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a. Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor benevnelsen psykisk helsearbeid.

Tabell 3 - 6 Antall innbyggere 1), og andel mottakere av hjemmetjenester < 67 år, 67-79 år, 80 år-89 år, ≥ 90 år, pr. 31.08.	< 67 år	67-79 år	80-89 år	≥ 90 år	SUM 80 år +
Antall innbyggere i bydelen 1)	33 726	1 424	638	242	880
Andel mottakere av hjemmetjenester 2)	1%	14%	37%	43%	38,6%

1) Antall innbyggere i bydelen basert på befolkningsstatistikk pr. 1.1.2012. For aldersgruppen 67-79 år og 80-89 år, og 90 år +, er det korrigert for sykehjemsbeboere (grunnlagsdata benyttes i kriteriesystemet). For aldersgruppen < 67 år er slik korreksjon ikke foretatt. (Inngår ikke i kriteriesystemet. Antall beboere i andre bydelers sykehjem i denne aldersgruppen er lavt) Benytt tall fra tabellen som er lagt ved på egen arkfane: "Bef. 1.1.12 - korr.s.lj beb.-marka" (fargede kolonner)

2) Tallet regnes ut automatisk, og viser forholdet mellom antall mottakere av hjemmetjenester < 67 år, 67-79 år og 80 - 89 år, og ≥ 90 år og antall innbyggere i bydelen i samme aldersgruppe.

Tabell 3-7 - Saksbehandlingstider i pleie- og omsorgstjenesten - hittil i år - Hjemmetjenester 1)	Antall dager
Saksbehandlingstid for søknad om praktisk bistand	25,2
Saksbehandlingstid for søknad om hjemmesykepleie	4,9
Iverksettningstid for vedtak om praktisk bistand 2)	7,7
Iverksettningstid for vedtak om hjemmesykepleie	4,0

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Gerica. Oppdatert 15.08.2012.

1) Gjennomsnittlig saksbehandlingstid hittil i år (Fra søknad er mottatt til vedtak er fattet)

2) Med fritt brukervalg for leverandør av hjemmetjenester vil også private leverandører ha ansvar for iverksettningstid for vedtak om hjemmetjenester. Bydelene vil likevel ha et oppfølgingsansvar for iverksettelse av vedtakene, i tillegg til å ha ansvaret for iverksettningstid der kommunen ved bydelen er leverandør.

* 1 søker PB har brukt søknad fra 2009, tjenesten er gitt og revurdert 1-2 ganger pr år siden 2009. Siste gang lagt inn ny søknad i stedet for revurdering. 1 søker BPA, tjenesten innvilget, men ikke effektivert

Kvalitetsmåling i hjemmetjenesten

Brukerundersøkelse

Andel fornøyde *) brukere i %
Mnd år

Angi tidspunkt for når måling ble gjennomført (skriv slik: 11/00):

*)Angi verdien som representerer brukernes svar på spørsmål om helhetlige vurdering av hjemmetjenesten

Kommentarer til "Brukertilfredshet i hjemmetjenesten":

* Ny brukerundersøkelse foretas høsten 2012

Kvalitetsrevisjon i hjemmetjenesten

Er det gjennomført kvalitetsrevisjon i hjemmetjenesten i løpet av året?

Ja/Nei
Ja/Nei

Har kvalitetsrevisjonen avdekket større avvik?

Kommentarer:

131

Tabell 3 - 8 - A Antall personer som har hatt dagsenter/dagopphold/dagtilbud og totalt antall vedtakstimer i 2012, fordelt på type tjeneste	Antall personer	Antall vedtakstimer
Dagopphold - gericatjenesten dagrehabilitering 1)	0	0
Dagsenter/dagtilbud 2)	97	53 357
Herav gericatjeneste Dagsenter	71	30 081
Herav gericatjeneste Dagsenter for fysisk funksjonshemmede	6	2 625
Herav gericatjeneste Dagtilbud for psykisk utviklingshemmede	20	20 651

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Gericatjenesten. Oppdatert 15.08.2012.

1) Opphold med pleie og rehabilitering (vedtak etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester)

2) Dagsenter dagtilbud (vedtak etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester eller uhjemlet vedtak)

Lavterskeltilbud åpne kommunale tilbud der personer kan komme og gå uten avtale skal ikke registreres.

Kommentarer:

BOLIGER FOR ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE

Tabell 3 - 9 - Beboere med vedtak om bolig til pleie- og omsorgsformål - etter kjønn og alder, pr. 31.08. 1)	Antall beboere 0-17 år	Antall beboere 18-49 år	Antall beboere 50-66 år	Antall beboere 67-74 år	Antall beboere 75-79 år	Antall beboere 80-84 år	Antall beboere 85-89 år	Antall beboere 90 år +	SUM antall beboere
Menn									
Eldre	0	0	3	16	28	20	14	8	89
Fysisk funksjonshemmede	0	3	10	7	1	0	0	0	21
Utviklingshemmede	0	8	3	1	0	0	0	0	12
Personer med psykiske lidelser	0	27	21	3	1	0	0	0	52
SUM menn	0	38	37	27	30	20	14	8	174
Kvinner									
Eldre	0	0	3	21	21	26	25	28	124
Fysisk funksjonshemmede	0	1	17	5	1	0	0	0	24
Utviklingshemmede	0	10	1	1	0	0	0	0	12
Personer med psykiske lidelser	0	22	24	3	3	0	0	0	52
SUM kvinner	0	33	45	30	25	26	25	28	212
SUM menn + kvinner	0	71	82	57	55	46	39	36	386
- herav beboere med omsorg+ bolig 2)			3	14	12	12	11	13	65

Benytt obligatorisk veileder for uttak av tall til tertialstatistikk 2012 fra Gericatjenesten. Oppdatert 15.08.2012.

1) Med bolig til bolig- og omsorgsformål menes kommunalt eide eller disponerte boliger (boenheter) for eldre, funksjonshemmede, utviklingshemmede og personer med psykiske lidelser

2) Boliger innenfor omsorg+ konseptet, dvs. minimum 50 samlokaliserte boliger med heldøgns vaktjeneste, aktivitetssenter og middagsserverting syv dager i uken. (Byrådssak 243 09 Omsorgs + organisering og innhold, byrådssak 174 10 Forskrift om tildeling av bolig i omsorg- i Oslo kommune)

NB ! Boform i institusjon som er hjemlet (som det kan kreves vederlag for) etter helse- og omsorgstjenesteloven skal ikke registreres her, men i tabell 3-1-B

FUNKSJONSOMRÅDE 4 - ØKONOMISK SOSIALHJELP

Tabell 4 -2 Aktive klienter med utbetalt økonomisk sosialhjelp (bidrag og lån) 1)	Gj.snitt antall med utbet. pr måned i 2. tert. 2)	Gj.snitt antall med utbet. pr måned hittil i år 3)	Akkumulert antall klienter med utbet. hittil i år 4)
Antall klienter med økonomisk sosialhjelp som fordeler seg slik:	664	685	1 514
- herav klienter 18-24 år, flyktninger	0	0	1
- herav klienter 18-24 år, øvrige	63	58	149
- herav klienter 25 år og eldre, flyktninger	2	3	4
- herav klienter 25 år og eldre, øvrige	599	624	1 360
Kontrollsum (alle herav)	664	685	1 514

Kontrollformel:

- 1) Aktive klienter = det antallet som i løpet av en måned har fått anvist økonomisk sosialhjelp i OSKAR - tilsvarende månedsrapporteringen til EST.
 2) Alle tall skal regnes pr. mnd. Månedstallene summeres og deles på 4.
 3) Sumtallet for hittil i år deles med: 4
 4) Akkumulert antall klienter = antallet individer med anvist økonomisk sosialhjelp en eller flere ganger hittil i år.

Tabell 4 - 3A - Brutto utbetaling ¹⁾ pr. klient pr. måned (bidrag og lån)	Gj.snitt pr måned i 2. tert. 2)	Gj.snitt hittil i år 3)
Brutto utbetalt pr. klient m/øk. støtte - pr. md.	9 376	9 329

- 1) Brutto utbetaling pr klient = anvist økonomisk sosialhjelp i OSKAR - tilsvarende månedsrapporteringen til EST.
 2) Alle tall skal regnes pr. mnd. Månedstallene summeres og deles på 4.
 3) Summen for hittil i år deles med: 4
 Ref. OSKAR-melding

MÅLTALL OG PROGNOSE

De etterfølgende tabeller omfatter obligatoriske måltall som det skal rapporteres på.

Prognoser for årsresultatet skal være reelle.

Dersom årsprognosen medfører avvik i forhold til de måltall som bydelsutvalget har vedtatt sammen med årsbudsjett (fordelingen av dok. 3 -rammen), må dette kommenteres under respektive tabell.

I gule felter er det innlagt formler eller verdier som er overført fra andre tabeller. Det skal ikke legges inn tall her.

**FUNKSJONSOMRÅDE 1
HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ**

Tabell P - 1 - 3 - B Saksbehandlingstid - bistand til bolig	Andel 2. tert.	Prognose for hele året	Vedtatt måltall for i år	Avvik prognose - måltall
Andel søknad om finansiering til kjøp av bolig behandlet innen 1 mnd.	81%	84%	80%	4%
Andel søknad om kommunal bolig behandlet innen 3 mnd.	90%	95%	95%	0%
Andel innvilget kommunal bolig effektivert innen 6 mnd.	94%	89%	80%	9%

Kommentar til prognosen:

Tabell P - 1-5 Perioden 01.01.-31.12. og årsprognose: Bruk av døgnovernattingstilbud uten kvalitetsavtale (bospits, hotell og pensjonat) 1)	Antall som hittil i 2012 har vært på steder UTEN kvalitetsavtale	Prognose for hele året	Vedtatt måltall for i år	Avvik prognose - måltall
Antall <u>barn</u> under 18 år i døgnovernatting uten kval.avtale	1	1	0	1
Antall <u>voksne</u> over 18 år i døgnovernatting uten kval.avtale	18	20	0	20
Sum antall personer	19	21	0	21

1) Bystyrets mål er null.

Kontrollformel:

Kommentar til prognosen:

Tabell P - 1-6 Perioden 01.01.-31.12. og årsprognose: Ant. personer med oppholdslengde i døgnovernatting på 3 måneder eller lengre - gjelder både med og uten kval.avtale 1) 2)	Antall	Prognose for hele året	Vedtatt måltall for i år	Avvik prognose - måltall
Ant. personer	1	1	0	1

1) Jf tabell 1-4 - døgnovernatting etter oppholdslengde

2) Bystyrets mål er null.

Kontrollformel:

Kommentar til prognosen:

FUNKSJONSOMRÅDE 2B - OPPVEKST

Barnevern

Tabell P-2-3 Undersøkelsessaker, barn og unge under tiltak og fosterhjemoppfølging	Resultat hittil i år 2)	Prognose for 2012	Måltall for 2012	Avvik prognose- måltall
Andel avsluttede undersøkelsessaker innen 3 md. (i %). 1)	99%	100%	100%	0%
Andel avsluttede undersøkelsessaker innen 6 md. (i %). 1)	100%	100%	100%	0%

1) 1 % av totalt antall avsluttede undersøkelsessaker (inkl. henlagte) i perioden. Tallene er overført fra tabell 2-3, samt fra spørsmålene under denne, hvor de er automatisk utregnet. Sjekk samsvar!

2) Resultat hittil i år må regnes ut på grunnlag av tall som hentes fra rapporten FAM 4101 i Datavarehuset.

Kommentar til prognosen:

FUNKSJONSOMRÅDE 4

ØKONOMISK SOSIALHJELP

Tabell P-4-2 Gj.snittlig antall klienter/utbetaling pr. md. i perioden	Resultat 2. tert. 1)	Prognose 2012 2)
Gj.snittlig antall aktive klienter med øk. støtte, pr. md. i perioden	664	660
- herav klienter 18-24 år, flyktninger	0	0
- herav klienter 18-24 år, øvrige	63	60
- herav klienter 25 år og eldre, flyktninger	2	2
- herav klienter 25 år og eldre, øvrige	599	598
Gj.snittlig bto. utbetalt pr. klient m/øk. støtte pr. md. i perioden	9 376	9 350

1) Tallene her overføres automatisk fra tabell 4-2 og 4-3. Sjekk samsvar!

2) Gjennomsnitt pr. md. for hele året under ett.

Kommentarer til tabell P-4-2:

Vedlegg nr. 5

5. Verbalvedtak

Byrådet har besluttet at det skal redegjøres om fremdrift og status for oppfølging av vedtatte verbalvedtak i budsjett for 2012 til 1. og 2. tertial. Til 2. tertial skal det også rapporteres på verbalvedtak fra bystyrets behandling av bystyresak 195/12 "Revidert budsjett – effekt av regnskap 2011 mv."

Det vises i denne sammenheng til rapporteringen pr. 1. tertial 2012 og til tildelingsbrevene til virksomhetene. Virksomhetene må klarere med respektiv byrådsavdeling hvilke verbalvedtak som skal utkvitteres. Det bes om at det gis informasjon om hvilke hovedgrep som gjøres, fremdriftsplan og status for gjennomføringen av verbalvedtakene som gjelder virksomheten.

6. Flertallsmerknader

Byrådet har også besluttet at det skal redegjøres for fremdrift og status for oppfølging av flertallsmerknader fra bystyrets behandling av budsjett for 2012 og bystyrets og kontrollutvalgets behandling av byrådets årsberetning for 2011 som skal utkvitteres på linje med verbalvedtakene etter 1. og 2. tertial.

Det vises i denne sammenheng til rapporteringen pr. 1. tertial 2012 og til tildelingsbrevene til virksomhetene. Virksomhetene må klarere med respektiv byrådsavdeling hvilke flertallsmerknader som skal utkvitteres. Det bes om at det gis informasjon om hvilke hovedgrep som gjøres, fremdriftsplan og status for gjennomføringen av flertallsmerknader som gjelder virksomheten.

OSLO KOMMUNE - BUDSJETT 2012
Vedtatte verbalforslag

FINANSKOMITEEN

F1 Regnskap og budsjett for kommunen

Byrådet bes sørge for at regnskap og budsjett for kommunen inkludert bydelene bygges opp med lik kontoplan.

Bydel Sagene:

Bydelen følger den nye kontoplanen.

VERBALVEDTAK FRA TIDLIGERE ÅR SOM FORTSATT GJELDER

F12/2009 Tilskudd til frivillige organisasjoner, herunder også til frivillige organisasjoner innen helse- og sosialsektoren til enkeltpersoner og andre private rettssubjekter, og til idrett, kunst- og kulturtiltak

For tilskudd til frivillige organisasjoner, herunder også til frivillige organisasjoner innen helse- og sosialsektoren til enkeltpersoner og andre private rettssubjekter, og til idrett, kunst- og kulturtiltak til enkeltperson og andre private rettssubjekter som følge av bystyrets budsjettvedtak, skal Regler for tilskuddsforvaltning - Instruks for utforming av tilskuddsordninger i Oslo kommune, bystyrevedtak 18.12.2002 (sak 503), jf Instruksens pkt 1 siste ledd, legges til grunn.

Bydel Sagene:

Bydel Sagene følger instruksen. Bydel Sagene har et tett og godt samarbeid med spesielt bydelens Seniorsenter som får driftstilskudd og har en driftsavtale, samt bydelens to frivilligsentraler som også mottar betydelig støtte fra bydelen. I tillegg kommer andre frivillige organisasjoner som "gjør en forskjell" i arbeidet med bydelens utsatte grupper.

F8/2007 Lærlingplasser

Byrådet ber alle kommunens etater og virksomheter igangsette tiltak for å rekruttere flere lærlinger.

Bydel Sagene:

Bydelen har fra høsten 2012 12 lærlingplasser.

F24/2006. Lån til boligformål — Dekning av administrative kostnader i bydelene

For lån til boligformål innvilget/gitt bindende tilsagn fra og med 2006, påplusses husbankrenten 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader i bydelene, jf. gjeldende retningslinjer for Startlån fra Husbanken.

Bydel Sagene: Bydelen har gjort dette siden 2006.

KULTUR- OG UTDANNINGSKOMITEEN

K9 Større andel av barnehageutbyggingen i privat regi

Byrådet bes om å legge til rette slik at en større andel av barnehageutbyggingen foretas i privat regi. Av de 850 plassene som skal etableres i 2012 forutsettes det at minst halvparten etableres i privat regi. For å nå dette målet skal kommunale, regulerte barnehagetomter legges ut for privat utbygging og det skal etableres jevnlig kontaktmøter mellom Oslo kommune og barnehagebedriftene.

Bydel Sagene:

Idun FUS barnehage skal driftes i privat regi og forventes å åpne 1. halvår 2013 (75 plasser). Lillohagen og Lillohøyden er prosjekter hvor det kan være aktuelt med private driftere.

K10 Privat drift av kommunale barnehagebygg

Byrådet bes sikre at nye barnehager som etableres i kommunale barnehagebygg som hovedregel skal driftes av private aktører.

Bydel Sagene:

Bydel har ingen etablering av nye barnehager i 2012 som er egnet for denne type organisering.

K28 Krav til norskkunnskaper for ansatte i de kommunale barnehager

Byrådet bes sikre at det er norsk som er hovedspråket i barnehagene ved at det stilles krav til norskkunnskaper for ansatte i de kommunale barnehager. Ansatte som ikke behersker norsk godt nok, må gjennomgå norskopplæring.

Bydel Sagene:

Bydel Sagene har 20 ansatte i våre barnehager som har behov for økte norskkunnskaper. Bydelen har fått tildelt kr. 100.000 til dette formålet. Det legges opp egen sak til BU i oktober.

K38 Tilskudd til lærlinger i helsefag

I tildelingen av kommunalt tilskudd til lærlinger i helsefag skal Oslo-elever prioriteres. Hvis det er ledige midler skal også utenbys elever kunne tildeles tilskudd.

Bydel Sagene:

Bydelen har kun lærlinger fra Oslo.

HELSE- OG SOSIALKOMITEEN

H6 Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot og bosetter 410 flyktninger i 2012.

Bydel Sagene:

Oslo kommune tar imot og bosetter 410 flyktninger i 2012. Bydelen har kvote på 24 flyktninger for 2012.

H7 Aktivisering og integrering av innvandrerkvinner

Byrådet bes etablere en ordning med erfaringsdeling gjennom bl.a. spredning av informasjon og gode eksempler som kan bidra til bedre aktivisering og integrering av innvandrerkvinner.

Bydel Sagene:

Bydelen er spesielt opptatt av at innvandrerkvinner på lik linje med norske kvinner skal kunne bidra med inntekt til familien som er et viktig fattigdomstiltak og har tilbud på lavterskelnivå (åpen barnehage m/ norskkurs til aktivisering og sysselsetting via bydelens sosialtjeneste og NAV kontor).

H14 Tjenestekjøp

Byrådet vil konkurranseutsette både institusjoner og tjenester innenfor pleie-, helse og sosialområdet når dette vil gi bedre tilbud. Konkurranseutsetting må brukes på en måte som sikrer likeverdige rammevilkår, forutsigbarhet og langsiktighet for tjenesteleverandører.

Bydel Sagene:

Bydelen har sammen med fire andre bydeler inngått rammeavtale om tjenestekjøp innen pleie-, helse- og sosialområdet.

H19 Omsorg+

Ved inngåelse av nye kontrakter om etablering av Omsorg+ skal bydelene involveres slik at mulige synergieffekter mellom bydelstiltak og Omsorg+ kan sees i sammenheng.

Bydel Sagene:

Bydelen har etablert Omsorg+ i Treschowsgate 2. fra 01.03.2012. Det er pr. 31.08.2012 flyttet inn 65 beboere. Bydelens seniorsenter driver kafeteria, frisør- og fotpleie og husvertfunksjoner i samarbeid med hjemmetjenesten.

H32 Deltakelse på aktiviseringstiltak

Byrådet bes instruere bydelene om å skjepe kravene til deltakelse på aktiviseringstiltak som vilkår for utbetaling av sosialhjelp.

Bydel Sagene:

Bydelen har over år utviklet tiltaksarbeidet i sosialtjenesten og benytter vilkår for sosialhjelp som en naturlig virkemiddel i den individuelle oppfølgingen av brukere i veien mot sysselsetting, aktivitet eller trygd.

H 33 Omsorg+ -plasser

Byrådet bes foreta en gjennomgang av finansieringsmodellen bak etablering og drift av Omsorg+ -plasser, for å sikre at den fungerer hensiktsmessig.

Bydel Sagene:

Bydel Sagene har overtatt Treschowsgate 2 med 75 Omsorg+ leiligheter fra 01.03.2012.

H44 Prosjekt for å forhindre feilaktige avslag på søknad om sykehjemsplass

Byrådet bes igangsette et prosjekt i Sykehjemsetaten og bydelene for å forhindre at det blir gitt feilaktige avslag på søknad om sykehjemsplass. Prosjektet skal inneholde følgende konkrete tiltak:

- Kursing av fastleger
- Krav om at saksbehandlere som fatter vedtak, fysisk skal møte søker før det eventuelt fattes vedtak om avslag
- Innføring av praksis der et utvalg klager på avslag gjennomgås av byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester.

Bydel Sagene:

Bydel Sagene har etablert vedtaks-/godkjenningsmøte for sykehjemssøknader hvor bydelsoverlege, avdelingsdirektør (helse- og sosial) samt ansatte ved Søknadskontoret deltar. Dette for å sikre felles praksis og forankring av vanskelige vedtak på tildeling eller avslag om plass i sykehjem.

H76 Øremerket tilskudd til det kommunale barnevernet

Byrådet gis fullmakt til å utforme søknad til fylkesmannen om midler øremerket det kommunale barnevernet.

Bydel Sagene:

Bydelens barnevern fikk tildelt midler til 0,7 stilling på saksbehandling i 2012.

GENERELLE VERBALVEDTAK FRA TIDLIGERE ÅR SOM FORTSATT GJELDER

H15/2010 Gjeldsofferassistanse

Byrådet bes ha et særlig fokus på gjeldsofferassistanse for vanskeligstilte skatteyttere som pga. sin livssituasjon har pådratt seg skattegjeld de ikke makter å betjene. Bydelene bes redegjøre for sitt generelle gjeldsrådgivningsarbeid i forbindelse med årsberetningene.

Bydel Sagene:

Bydel Sagene har 3 økonomirådgivere i sosialtjenesten NAV. I tillegg har bydelen 500 personer som får forvaltet sin trygd med bistand fra bydelen.

H24/2008 Barn av sosialklienter

Byrådet bes i samarbeid med bydelene medvirke til at sosialkontorene også legger vekt på barnas behov for fritidsaktiviteter når de vurderer støtten til barnefamilier.

Bydel Sagene:

Bydelen følger opp kommunens retningslinjer mht til sosialhjelp til familier med barn.

H55/2006 Eldresentrene — tilfredsstillende tilbud til alle over 67 år

Bystyret mener eldresentrene er en viktig del av tiltakskjeden for eldre i byen, og ber bydelene innenfor rammen av de økte økonomiske rammene sørge for at eldresentrene gir alle eldre over 67 år et godt tilbud.

Bydel Sagene:

Bydelen har inngått en flerårig kontrakt med bydelens private eldresenter – Sagene-Torshov Seniorsenter som har utviklet et meget godt samarbeid med bydelens tjenestesteder.

SAMFERDSELS- OG MILJØKOMITEEN

S36. Skjøtsel av kommunens grøntområder, friområder og parker

Byrådet bes legge frem en sak om skjøtsel i Oslo kommunes grøntområder, friområder og parker. Målet med saken er å sørge for at det er en bedre standard på Oslo kommunes grønne lunger slik at de i større grad kan tas i bruk av befolkningen.

Bydel Sagene:

Grøntplanen ligger fortsatt til behandling i Byrådsavdeling for byutvikling. Bydel Sagene vil sende inn søknad om investeringsmidler til de lokale parkene for 2013.

VERBALVEDTAK FRA TIDLIGERE ÅR SOM FORTSATT GJELDER

S18/2011. Åpning av elver og bekker

Byrådet bes benytte midler fra vann og avløpsfondet til åpning av elver og bekker, der dette er mulig.

Bydel Sagene:

Vi har vært i kontakt med Vann- og avløpsetaten og Bydel Grünerløkka i forhold til å få planlagt et bekkedrag, utjevningsdammer i Iladalen og overføring via ledning til bassengene på Alexander Kiellands plass. Et forprosjekt vil kunne være ferdig i oktober 2012.

S17/2010. Nullutslipp og klimanøytral bilpark

Ved utskifting av kommunens bilpark skal det som hovedregel anskaffes tjenestebiler med nullutslippsteknologi eller klimanøytrale drivstofftyper. Dette omfatter alle anskaffelser knyttet til både kjøp og inngåelser av leieavtaler.

Bydel Sagene:

Bydelsutvalget vedtok i BU-sak 12/19 den 22. mars 2012:

1. Bydelsutvalgets mål er at bydel Sagene innen 1.1.2014 kun skal benytte lavutslippsbiler¹ eller nullutslippsbiler som for eksempel elektriske biler eller hybridbiler, i sin virksomhet.
2. Bydelsdirektør bes fremme for bydelsutvalget en plan for hvordan utskiftingen kan gjennomføres og hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for bydelen.
3. Saken bør inneholde informasjon om antall biler bydelen disponerer i dag og hvordan disse benyttes.

¹ «Lavutslippskjøretøy i Norge» : http://www.econ.no/stream_file.asp?iEntityId=4167

Vedlegg til Bll-sak
12/89

Plan- og bygningsetaten

Dato: 17.10.2011

Deres ref:
201113304

Vår ref (saksnr):
2011/1177

Saksbeh:
Camilla Skjerve-Nielsen

Arkivkode:
512.1

INNSPILL TIL OMRÅDE- OG PROSESSAVKLARING - RINGNES PARK FELT 1

Det vises til invitasjon til innspill for overnevnte eiendom i Thorvald Meyers gate 2 A-D. Grunnet kort tidsfrist har det ikke vært mulig å behandle saken politisk. Bydelen gir derfor med dette en administrativ uttalelse, som vil bli lagt fram til orientering for de folkevalgte.

Bydel Sagene har følgende bemerkninger:

Reguleringsformål

Bydelen er positiv til å legge til rette for etablering boliger på eiendommen, ved å endre reguleringsformålet til *bolig, kontor, allmenntilrettelagt formål og beverning*. Tomten må imidlertid tilpasses for å være egnet for boligformål, og bydelen stiller derfor en rekke krav, spesielt i forhold til utnyttelse, uteoppholdsarealer og parkering.

Utnyttelse og høyder

Høyden på 4+1 etasjer for det foreslåtte nye bygget er innenfor gjeldende regulering og er akseptabelt. Bebyggingsareal (BYA) og byggets volum er imidlertid for stort, og det blir for små uteoppholdsarealer for antall leiligheter som ønskes etablert.

Parkering

Det kan ikke etableres parkering på terreng, og all eksisterende parkering på eiendommen må fjernes. Dette for å sikre kvalitet på uteoppholdsarealene, og legge til rette for trygg lek og opphold for barn. Parkering må etableres i eksisterende parkeringskjeller for Ringnes Park og følge *parkeringsnormer for boliger i Oslo*. Prosjektet må ikke føre til økt parkering på gategrunn.

Det må etableres sykkelparkering i henhold til parkeringsnormen.

Uteoppholdsarealer

Bydel Sagene støtter forslag til *Utearealnормer – Normer for felles leke- og uteoppholdsarealer for boligbygging i indre Oslo*, og ønsker at disse skal følges ved utvikling av eiendommen. Ringnes Park går under områdetype 3.

144

Minste felles leke- og uteoppholdsareal (MUA) må være minst 20% av bruksareal (BRA) for begge byggene. Minst 60% av disse uteoppholdsarealene skal være på terreng/lokk. Dersom takterrasse skal etableres, er det ønskelig at det også etableres vegetasjon på denne, eventuelt som en del av overvannsbehandling.

Uteoppholdsarealene på terreng må være opparbeidet med vegetasjon og ha tilstrekkelige solforhold, dvs. minst 30% av uteoppholdsarealene skal være solbelyst 1.mai kl 15.

Mur mot Biermanns gate

I planinitiativets illustrasjoner foreslås det en ny inngang gjennom muren mot Biermanns gate, inn til det nye leilighetskomplekset. Muren er regulert til bevaring, og det er derfor ikke ønskelig å gjøre inngrep i denne. De foreslåtte leilighetene må benytte inngangspartiet mot Thorvald Meyers gate.

Leilighetsfordeling og -kvalitet

Norm for leilighetsfordeling i indre Oslo må følges. Det vil si:

- Maksimum 20 % leiligheter med 40 - 50 m² BRA
- Minimum 30 % leiligheter med 50 - 80 m² BRA
- Minimum 50 % leiligheter med over 80 m² BRA

Det er ikke ønskelig med ensidige nord- eller østvendte leiligheter. Det må sikres gode lys- og solforhold i alle leiligheter og på eventuelle balkonger. Leilighetene må sikres mot støy.

Universell utforming

Byggene og uteoppholdsarealene må følge krav til universell utforming.

Overvannshåndtering

Overvann må håndteres lokalt på eiendommen.

Barnehage

Siden det allerede er etablert en barnehage i Ringnes Park og det ikke er snakk om mer enn 17 leiligheter, anses barnehagedekningen som akseptabel, og det er ikke nødvendig å etablere en ny barnehage på eiendommen.

Med hilsen
BYDEL SAGENE

Camilla Skjerve-Nielssen
bydelsplanlegger

Godkjent og ekspedert uten underskrift

TEGNFORKLARING

PBL. KAP. 12 REGULERINGSPLAN

BEBYGGELSE OG ANLEGG

- Bølgje barnehage/ kontor/ annen offentlig eller privat tjenesteyting (kultur, museum) bevarning

HENSYNSSONER

- Bevaring kulturmiljø

LINJE- OG PUNKTSYMBOLER

- Planens avgrensning (vist ca. 0,5m utenfor juridisk linje)
- Formalsgrense
- Byggesgrense
- Regulert høyde
- Bygg-, kulturminner mm. som skal bevares (mur)
- Avkjørsel

ANNEN INFORMASJON

- Eksisterende eiendomsgrænse
- Regulering som oppheves

THORVALD MEYERS GATE 2A-D, RINGNES PARK
 Planutslag til offentlig ettersyn - detaljregulering
 for gnr. 225 bnr. 458, 459, 460

FORSLAGGIVER

Ringnes park DA

Tegnr.:	OP-2-201113304
Dato:	23.07.2012
Dato:	
Signatur:	
Saksnr.:	201113304
Signatur:	

Kvalitetssikring av prosjektet for vedtak

Saksbehandling i følge plan- og bygningstevnen

Dato:	201113304
Dato:	201113304
Signatur:	
Signatur:	

146

**REGULERINGSBESTEMMELSER FOR
THORVALD MEYERS GATE 2A-D, RINGNES PARK, FELT 1**
Gnr. 225, bnr. 458, 459, 460

§ 1 Avgrensning

Det regulerte området er vist på plankart merket OP3-201113304 og datert 23.07.2012.

§ 2 Arealformål og hensynssoner

Området reguleres til:

- Bebyggelse og anlegg – boliger/ barnehage/ kontor/ annen offentlig eller privat tjenesteyting (kultur, museum)/ bevertning.
- Hensynssoner – bevaring kulturmiljø H570

§ 3 Leilighetsfordeling

Leilighetsfordelingen skal være:

Maks 20% leiligheter med 40-50 m² BRA

Min 30% leiligheter med 50-80 m² BRA

Min 50% leiligheter med over 80 m² BRA

1-roms leiligheter tillates ikke. Ensidig orienterte leiligheter mot nord eller nordøst tillates ikke.

Leilighetene skal være gjennomgående eller få lys fra to himmelretninger.

§ 4 Utnyttelse

Tillatt areal for nybygg skal ikke overstige BRA= 3 000 m².

Balkonger og takterrasse inngår sammen med grøntarealer på bakkeplan som grunnlag for beregning av uteoppholdsarealet.

Parkeringsplasser på terreng inngår i BRA med 15 m² pr. plass.

§ 5 Plassering og høyder

Bebyggelsen skal oppføres innenfor byggegrenser og høyder som vist på plankartet.

Heishus, trappehus, takoppbygg og tekniske installasjoner tillates inntil 3 meter over maks høyde med maks 10% av underliggende etasje.

Taket kan utnyttes til takterrasser.

Trapper/trappehus, ramper, terrengforstøtninger/murer tillates oppført utenfor byggegrenser innenfor byggeområdet.

§ 6 Utforming

Takene skal vurderes som del av byens taklandskap og behandles som del av tiltakets samlede arkitektoniske uttrykk. Alle bygningsmessige elementer som trapp-/heishus, rekkverk og tekniske anlegg skal integreres som deler av en samlet arkitektonisk utforming.

Ny bebyggelse skal ha fasader i tegl i en tilnærmet lik nyanse som omkringliggende bevaringsverdig bebyggelse. Utformingen skal tilpasses eksisterende bebyggelse innenfor feltet.

Balkonger på nytt boligbygg skal trekkes inn, og integreres som en del av fasaden.

Eventuell støyskjerming til balkonger og takterrasser skal være transparent.

§ 7 Utearealer

I nybygg skal alle leiligheter ha minimum 6 m² privat balkong.

I tillegg skal det etableres 300 m² felles uteareal på bakken. Uteareal på terreng skal opparbeides med beplantning som vist på utomhusplan.

§ 8 Utomhusplan

Sammen med søknad om rammetillatelse/søknad om tillatelse skal det innsendes utomhusplan for planområdet i målestokk 1: 200. Utomhusplanen skal redegjøre for eksisterende og framtidig terreng, tykkelse på vekstlag, vegetasjon, oppholdsarealer, parkering, sykkelparkering, gangveier, oppsamlingsenheter for avfall, universell tilgjengelighet, støyskjermer og overvannshåndtering. Utomhusplanen skal godkjennes samtidig med rammetillatelse/tillatelse til tiltak. Utearealer skal være ferdig opparbeidet iht. til godkjent utomhusplan før det kan gis midlertidig brukstillatelse.

§ 9 Bevaring av mur

Mur som avmerket på plankartet med symbolet "Bygg, kulturminner med mer som skal bevares" tillates ikke revet, fjernet eller flyttet.

Eventuelle åpninger i muren forutsettes utført i samarbeid med og under forutsetning av Byantikvarens godkjenning.

§ 10 Hensynssone H570

Eksisterende bygninger som er avmerket med hensynssone på plankartet tillates ikke revet, fjernet eller flyttet. Bygningen skal bevares med eksteriør og bærende konstruksjoner. Eksisterende elementer tillates ikke revet, fjernet eller endret med mindre fravær av verneverdier kan dokumenteres.

Eksteriør og hovedkonstruksjon skal beholdes uendret eller føres tilbake til opprinnelig/eldre utførelse i tråd med dokumentasjon og kulturminnefaglig anbefaling.

Ved restaurering eller reparasjon av eksteriøret skal opprinnelige/eldre materialer og elementer i eksteriøret bevares med sin opprinnelige plassering. Der verdifulle eldre elementer er tapt skal uttrykk med hensyn til utforming, materialbruk, farger og utførelse videreføres.

Dersom bevaringsverdig bebyggelse går tapt på grunn av brann eller annen uopprettelig skade, tillates det oppført bebyggelse med samme plassering, dimensjoner og høyder.

Alle søknadspliktige tiltak innenfor planområdet skal forelegges Byantikvaren for uttalelse før det fattes vedtak.

§ 11 Avkjørsel, parkering

Planområdet skal ha avkjørsler som vist med piler på plankartet.

Parkering (bil, sykkel) skal være i henhold til den til enhver tid gjeldende parkeringsnorm. Inntil 9 plasser kan anordnes på terreng, øvrige plasser skal anordnes i kjeller innenfor planen eller i kjellere innenfor felt som omfattes av reguleringsplanen for Ringnes Vest eller i nærliggende område. Minimum 5 % av plassene skal forbeholdes bevegelseshemmede.

§ 12 Støy

Støynivå på uteoppholdsareal skal på søknadstidspunktet tilfredsstillende anbefalte grenser i tabell 2 i retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen, T-1442 eller senere retningslinjer som erstatter denne.

§ 13 *Overvannshåndtering*

Lokal overvannshåndtering skal legges til grunn ved detaljutføring og prosjektering av tiltaket. Det skal redegjøres for behandling av alt overvann, både takvann, overflatevann og drens vann ved søknad om rammetillatelse.

§ 14 *Fjernvarme*

Byggverk som oppføres innenfor de områder i Oslo som omfattes av konsesjon gitt etter energilovens kap. 5 skal tilknyttes fjernvarmeanlegget. De til enhver tid gjeldende retningslinjer for bruk av fjernvarme i Oslo skal legges til grunn. Tiltakshaver kan anvende alternative energikilder dersom det dokumenteres at bruk av disse energimessig er bedre enn fjernvarme.

Vedlegg til B4-sak 12/90

VEDLEGG 1: GRØNNE TAK I LOVVERK OG PLANER

Lov / plan	Grønne tak nevnt	Grønne tak ikke nevnt	Spesifisering / andre relevante bestemmelser
Plan og bygningsloven		X	
Byggeteknisk forskrift		X	<p>1 § 15-10 står det at overvann i størst mulig grad skal håndteres lokalt for å sikre vannbalansen i området og unngå overbelastning på avløpsanleggene.</p>
Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (retningsgivende, ikke bestemmente)		X	<p><u>Kapittel 4 - By- og tettstedsutvikling</u> Regjeringen forventer at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kommunene tilpasser by- og tettstedsutviklingen til kommende klimaendringer. <p>Det vises stor aktsomhet med å planlegge for utbygging i fareområder. Ved fortetting vurderes behovet for klimatilpassings tiltak, som for eksempel framtidrettede overvannsløsninger. (s. 15)</p>
Kommuneplan 2008		X	<p><u>Strategier</u> <u>5.10 Legge til rette for energi- og miljøeffektive bygninger og bygningsmiljøer (s. 50)</u> Det er viktig at byens bygningsmasse og infrastruktur også i fremtiden forvaltes på en verdibevarende måte, samtidig som det stilles større krav til mer miljøeffektive bygninger og bygningskvaliteter ved rehabilitering og nybygg. Viktige kvaliteter i denne sammenheng er lavt energiforbruk og lave klimagassutslipp, klima- og miljøtilpasset design, miljøeffektive byggematerialer, moderne miljø- og kostnadseffektiv avfallshåndtering, håndtering av overvann og bevaring av lokal vegetasjon. Det forutsettes utarbeidet miljøoppfølgingsprogrammer for alle nye kommunale byggeprosjekter.</p>
Byøkologisk program 2011-2026	X		<p><u>Delmål: 1.5 Oslo skal tilpasse seg klimaendringene (s. 4)</u> <u>Strategier og tiltak: 1.5.1 Utarbeide kommunal klimatilpassingsstrategi som omfatter:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Utarbeide strategi for håndtering av overvann, herunder åpning av vassdrag. - Etablere flere grønne områder og grønne tak. - Gjøre klimavurdering ved planlegging av ny infrastruktur. <p><u>Delmål 5.4: Oslo skal ha en miljøeffektiv forvaltning av drikkevannsforsyningen.</u></p>

			<p>vassdragene, grunnvannet og fjorden (s. 15)</p> <p>Strategier og tiltak: 5.4.3</p> <p>Håndtere regnvann (overvann) lokalt slik at vannets naturlige krets løp opprettholdes, og naturens selvrensingsevne utnyttes. (...) Det skal utarbeides prinsipplaner for overvannshåndtering ved større utbyggingsområder for å sikre miljøriktig overvannshåndtering og vannøkologi.</p>
<p>Handlingsplan for miljø og klima 2012-2015 (prioriterer tiltak innenfor ti satsingsområder som gjenspeiler hovedmålene i Byøkologisk program.)</p>	X	<p><u>Vann og grønnstruktur – Tiltak 2012</u></p> <p>Utarbeide strategiplan for håndtering av overvann, inklusiv prinsipplaner for overvannshåndtering ved større utbyggingsprosjekter Strategiplanen integreres i kommunens klimatilpassingsstrategi.</p>	
<p>Kommunedelplan for torg og møteplasser (vedtatt 2009)</p>	X	<p><u>Nærhet til grønt og vann i byen (s. 41)</u></p> <p><u>Planstrategi</u></p> <p>Planbestemmelse sikrer vurderinger av muligheten for bruk av vann og vegetasjon for byens møteplasser, samt ivaretagelse av biologisk mangfold. Overvann fra torg og plasser skal i størst mulig grad håndteres lokalt og vurderes å inngå i selve utformingen. (...)</p>	
<p>Kommunedelplan for torg og møteplasser – verktøykasse</p>	X		
<p>FREMTIDENS BYER for lavere klimagassutslipp og bedre bymiljø Handlingsprogram for Oslo 2010 - 2014</p>	X	<p>3.5.4 Delmål: Alle sektorer skal ha gjennomført tilpasninger for å redusere negative konsekvenser av klimaendringer (s. 72-73)</p> <p>- Lokalt overvannshåndtering</p> <p>I tabell for samarbeidsområder og mulige tiltak for å redusere klimagassutslipp ligger følgende tiltak (s. 79):</p> <p>Etablere et klimatilpassingsfond for delfinansiering av store nødvendige infrastrukturtiltak slik som tiltak knyttet til overvannsbehandling og vegetasjonssoner.</p>	
<p>Kommunedelplan for byutvikling og bevaring (ikke vedtatt)</p>	X	<p>5.3 Bestemmelser og retningslinjer</p> <p>3.14 Overvannshåndtering, elver og bekker (s.66)</p> <p>A. Lokalt overvannshåndtering skal – der det er mulig - legges til grunn ved detaljutforming</p>	

		<p>og prosjektering av tiltaket.</p> <p><u>Kapittel 6 Samfunns- og miljømessige konsekvenser</u></p> <p><u>6.3. Barn og unge</u></p> <p><u>Arealer for barn og trafikkssikkerhet (s.101)</u></p> <p>For små barn er uteoppholdsarealer i direkte tilknytning til boliger viktig. Planen har krav til størrelse på samlet uteoppholdsareal for alle boligprosjekter. I områder der forholdene ligger til rette for det skal disse ligge på bakken. Dette gjelder for de åpne delene av konsolideringsområdene. I områder der det er vanskelig å etablere kvalitativt gode uteoppholdsarealer på bakken, åpnes det for at arealene kan etableres på løkk (taket av parkeringshus eller næringslokaler). Arealene kan suppleres med felles takterrasser. Dette gjelder de tette delene av konsolideringsområdene og utvikiningsområdene utenfor Sentrumstranden. For Sentrum, Sentrumstranden og knutepunkter kan alle uteoppholdsarealer ligge på løkk eller tak. Her vil det kun i lite omfang opparbeides uteoppholdsarealer på bakken samlet sett. Plan- og bygningssetaten har utarbeidet et forslag til bokvalitetsnormer som spesifiserer og utfyller kravene i planforslaget.</p> <p>Det er også forskjellige krav knyttet til uteoppholdsarealer på tak.</p>
<p>Grøntplan for Oslo Kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone (ikke vedtatt)</p>	<p>X</p>	<p><u>§3.4. Økologi i byen</u></p> <p><u>Vannets kretsløp (utdrag) (s.42)</u></p> <p>(...) I store deler av byggesonen har utbygging medført at det har blitt flere tette flater i form av tak og asfalterte plasser og mindre grad av vegetasjon. Dette har endret den naturlige avrenningen radikalt. Større grad av harde flater bidrar til raskere bortledning av nedbør, som fører til erosjon og utvasking langs vassdragene. Ved de mest intense nedbørstilfellene blir dessuten byens avløpssystem overbelastet, som i sin tur fører til at fortrynet avløpsvann tilføres vassdrag og fjord uten noen form for rensing. Rask bortledning av overvann endrer også den naturlige vannbalansen. Når grunnvannstanden synker blir vekstmulighetene for vegetasjonen forringet (vegetasjonsuttørking). Minstevannføringen i bekkedrag blir også lavere, og stedvis helt tørket ut.</p> <p>(...)</p> <p>Det er viktig å tenke helhetlig når det gjelder overvann, siden håndtering av overvann i ett område kan ha betydning for områder som ligger langt unna. I en tid hvor det er forventet</p>

		<p>økt volum og intensitet på avvenningen som følge av klimaforandringer er det viktig å ha fokus på god og fornuftig overvannshåndtering. Overvann må håndteres på en slik måte at det ivaretar og videreutvikler Oslo som et urbant økosystem.</p> <p>Strategi 5 - KLIMA: Utnytt den blågrønne strukturen for å oppnå bedre lokalklima.</p> <p><u>lokal luftkvalitet og naturlig vannbalanse</u> (s. 51)</p> <p>En strategi for å oppnå et mer optimalt vannkretsløp i byggesonen er at overvann fra tak, veier og gater håndteres lokalt og på en måte som bidrar til å opprettholde den naturlige vannbalansen.</p> <p><u>4.2 Beskrivelse av planforslaget</u></p> <p><u>Lokalklima og lokal luftkvalitet</u> (s. 65)</p> <p>(...) I tillegg foreslås det generelle bestemmelser for å ivareta lokalklimatiske forhold ved fortetting i byggesonen. Dette innebærer blant annet at ny bebyggelse lokaliseres, orienteres og utformes slik at områdets egenventilering opprettholdes og at det etableres nye grøntområder og/eller grønne tak og fasader i lokalklimatisk utsatte områder. (...)</p> <p><u>4.3 Forslag til bestemmelser og retningslinjer</u></p> <p><u>§ 5.3 Lokalklima og lokal luftkvalitet</u> (s. 67)</p> <p>Ved større utbyggings tiltak i dalbunnszoner skal det etableres grøntområder, grønne tak og/eller fasader som filtrerer avgasser og virker temperaturtjevne uten at de forhindrer kaldluftdrenasje.</p> <p><u>§ 5.6 Overvann</u> (s. 67)</p> <p>Lokal overvannshåndtering skal legges til grunn ved detaljutføring og prosjektering av alle tiltak.</p> <p><u>4.3.2 Retningslinjer</u></p> <p><u>R 1.6 Lokal overvannshåndtering</u> (s. 70)</p> <p>Ved søknad om tiltak skal det redegjøres for alt overvann, både takvann, overflatevann og drenevann. System for håndtering av overvann bør utnyttes som opplevelses- og estetisk element i grønnstrukturen. System for lokal overvannshåndtering må dimensjoneres slik at det tas høyde for fremtidige klimaendringer og forventede endringer i nedbørsmønstre. Etablering av grønne tak skal vurderes som del av den lokale overvannshåndteringen.</p>
--	--	--

<p>Utearealnormer. Normer for felles leke- og uteoppholdsarealer for boligbygging i indre Oslo (ikke vedtatt)</p>		<p style="text-align: center;">X</p> <p>2.4 Noen avveininger ved fastsetting av utearealnorm</p> <p><u>Lekareal på takterrasser?</u> (s. 18)</p> <p>Normforslaget forutsetter som hovedregel at arealkrevende aktiviteter for større barn etableres på terreng, fordi aktivitetene er av en slik art at de ofte krever mer plass enn det vil være mulig å etablere på tak med vanlig husbredde. Videre gjør hensyn som sikkerhet, tilgjengelighet samt ønske om visuell kontakt mellom boligen og barnas lekeområder takterrasser mindre egnet som lekareal. Dersom imidlertid uteareal på tak skal kunne kompensere for manglende større uteareal på terreng/lokk, må det stilles strenge krav til utformingen av boligprosjektet både fordi takterrasser må sikres spesielt for barns opphold og lek, og fordi bredde på aktivitetsarealer kan kreve en annen arkitektur og husbredder enn det som er vanlig. Det åpnes da for en annen og alternativ boligfortetting der arkitekturen tilrettelegges for å etablere hoveddel av felles utearealer på takterrasser. Dette vil stille store krav til arkitektonisk utforming vedrørende bygningssdybde og bredde på takareal i forhold til leilighetssørrelser, lys og i forhold til eksisterende bystruktur.</p> <p><u>Differensiert norm for uteareal på tak og terreng/lokk</u> (s. 27)</p> <p>Normen angir sum av felles uteoppholdsareal på tak og på terreng/lokk. Disse arealene har ulik bruk av ulike brukergrupper. Normen foreslås slik for å kunne øke potensial for fortetting og samtidig sikre tilstrekkelig felles utearealer. Se normene § 1 s. 36.</p> <p><u>3.3 Lekarealer</u> (s. 38)</p> <p>c) Lekareal for barn i barnehagealder kan tillates etablert på tak. Hver enhet skal ha en lekbar bredde på minst 7 meter. Sambruk med barnehageareal kan vurderes der dette er sikret tilgjengelig for beboerne utenom barnehagens åpningstid.</p>
--	--	--

Oslo kommune
Bydel Sagene
Barne- og ungdomsavdelingen

Vedlegg til BUL-sak
12/93

**PLAN FOR
SPRÅKSTIMULERING OG SPRÅKMILJØ I
I BYDEL SAGENE SINE BARNEHAGER**

Bydel
Sagene

Kapittel 1 Bakgrunn for planen

Innledning

Språk er avgjørende for læring, sosiale relasjoner, vennskap og deltakelse i det demokratiske samfunnet. Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden i barnets språkutvikling. Barnehagen er en institusjon for omsorg, danning, lek og læring.

Barns språkutvikling har en sentral plass i barnehagetradisjonen - kommunikasjon, språk og tekst er et av fagområdene det er formulert mål for i *Rammeplan for barnehagenes innhold og oppgaver*.

Hva snakker disse giraffene om?

I dag har alle barn rett til barnehageplass. I Bydel Sagene går 88,9 prosent av alle barn fra 1-6 år i barnehage, *årsmelding for 2011*. Barnehagetiden er en periode hvor systematisk språkstimulering har stor betydning for det enkelte barn. Barnets livslange læring starter i barnehagen. Kvaliteten på tilbudet er viktig for barnets nåsituasjon, videre læring i skolen og i samfunnet for øvrig. Bevisst språkstimulering må starte tidlig – god systematikk og tydelige mål for språkstimuleringen i barnehagen vil kunne gi bedre språk- og begrepsutvikling for det enkelte barn.

Språkkunnskapene til alle barn i Norge blir i dag kartlagt i 1. klasse. Mange barn begynner på skolen med behov for særskilt språkoppfølgning, noe som kan gi en dårlig start i forhold til mestrings opplevelser, sosiale relasjoner, vennskap og lese- og skriveinnlæring.

En kartlegging fra Rambøll Management i 2011, *kartlegging av språktiltak og sammenheng mellom barnehage og skole i bydelene i Oslo kommune*, viser at de fleste barnehagene i Oslo gjennomfører systematisk språk- og begrepsstimulering. Undersøkelsen viser også ulike praksis og ulike oppfatning av hva "systematisk" innebærer. Bydelenes årsberetning for 2010 beskriver at bydelene har mange språktiltak, men at det er vanskelig å si noe om effekten av tiltakene.

I Bydel Sagene ble det våren 2012 foretatt en uformell spørreundersøkelse, *vedlegg 2*, i alle de kommunale barnehagene. Hensikten var å kartlegge hva som gjøres i bydelens barnehager i forhold til språkstimulering, hvordan barnehagene definerer et godt språkmiljø og hvordan barnehagene følger opp barnas språkutvikling. Resultatet viser at alle barnehagene har et bevisst

forhold til betydningen av språkstimulering og et godt språkmiljø, men det finnes lite dokumentasjon og systematikk i arbeidet. Barnehagene i Bydel Sagene er svært bevisst på de voksnes rolle og kompetanse i arbeidet, men det er ulik grad av systematisk oppfølging av de ansattes utvikling og kompetanse på området. Barnehagene viser seg mindre bevisst på betydningen av det fysiske miljøet og tilrettelegging av omgivelsene i barnehagen.

Mål

Målsetting:

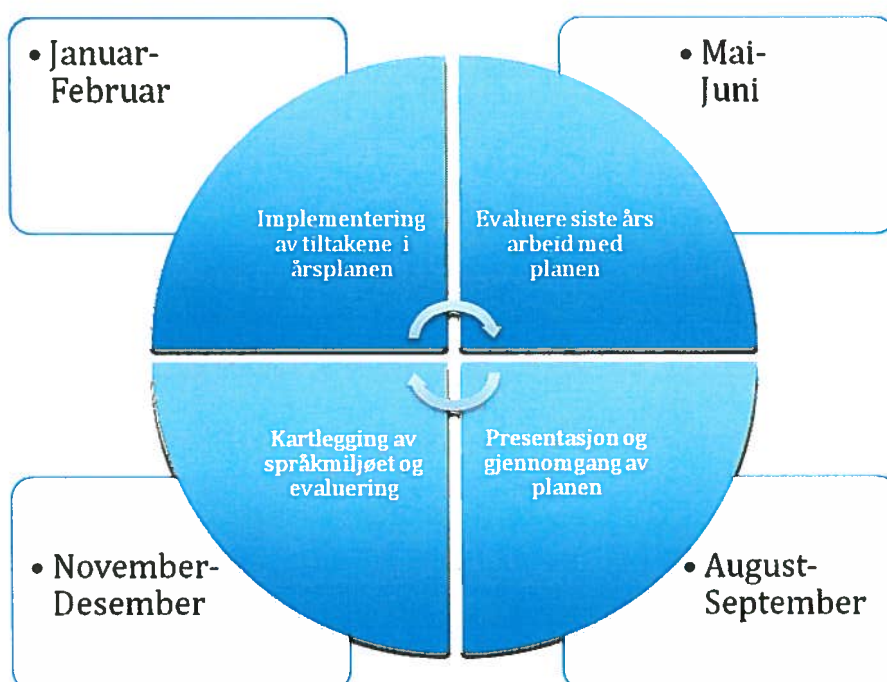
”Barnehagene i Bydel Sagene skal ha et godt språkmiljø og arbeide systematisk med språkstimulering, slik at alle barn starter på skolen med et best mulig utgangspunkt for videre læring og danning.”

Planen

Denne planen er forpliktende for alle de kommunale barnehagene i Bydel Sagene. De private barnehagene inviteres til samarbeid og implementering i arbeidet. Planen skal tydeliggjøre, gi klare føringer og være et redskap i arbeidet med språkstimulering og språkmiljø i våre barnehager. Planen skal gi eksempler på beste praksis og beskrive en minstestandard for språkarbeidet i barnehagene.

Det vil bli ført tilsyn med oppfølging av innholdet i hver enkelt barnehage. Alle pedagogiske ledere skal ha særskilt innføring i planens innhold.

Årshjul

Arbeidsgruppen

Planen har blitt utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av fagledere med særlig kompetanse og interesse for området og en spesialpedagog fra søknadskontoret for barn og unge i bydelen. Gruppen har blitt ledet av 2 enhetsledere for barnehagene.

Arbeidet er utført ved innhenting av gode eksempler fra andre bydeler, kartlegging i egen bydel, litteratur og egen kompetanse på området.

Kapittel 2 Barnas språkmiljø – en minstestandard

Metoder og arbeidsmåter

Personalets betydning og kompetanse

I Bydel Sagene sine barnehager vet personalet at de selv er svært viktige språklige modeller og forbilder for barna. Personalet skal på avdelings- og basemøter, personalmøter og i veiledning reflektere over avdelingens/basens språkmiljø og egen praksis.

De voksne lærer barna sosiale og språklige omgangsformer. De inspirerer barn til for eksempel å fortelle, lytte, samtale, diskutere, undre seg og leke med språket.

For å oppnå dette må de voksne være nærværende og oppmuntre aktivt til meningsfulle samtaler med barn. Meningsfulle og gode samtaler med barn bygger på barnets initiativ, erfaringer og nysgjerrighet.

Det fysiske miljøet

I Bydel Sagene sine barnehager utformes og tilrettelegges det fysiske miljøet slik at alle barn får gode muligheter til å delta aktivt i lek og andre varierte aktiviteter. Innenfor de gitte fysiske rammene for hver enkelt barnehage, gjør personalet mange egne valg når det gjelder innerom, uteareal og utstyr. Disse valgene påvirker leken, aktiviteten og språkbruken til barna. Personalets prioriteringer og bevisste bruk og tilrettelegging av det fysiske rom er avgjørende for språkmiljøet i barnehagen.

Tilgjengelige leker og materiell i et oversiktlig miljø skaper grunnlag for barns lek, aktivitet og læring. Barnas interesser og leketemaer skal til en hver tid ligge til grunn for utforming av det fysiske miljøet. For eksempel bør gruppen med dinosaurinteresserte fireåringer få en dinosaurpark istedenfor en dukkekrok.

Hverdagslæring

De hverdagslige rutinene, slik som matsituasjon, garderobesituasjon og bleieskift er tilrettelagt og brukes aktivt til språkstimulering. Personalet er bevisste viktigheten av et godt innhold i disse gjentakende situasjonene.

Barna skal i hverdagen få mulighet til læring og aktivitet i mindre grupper.

Opplevelser som grunnlag for læring – dokumentasjon

Barn lærer best når de er aktivt handlende og utforskende. De må se, høre, røre og gjøre. Aktiviteter, turer, erfaringer og opplevelser gir mening for barna og stimulerer til kommunikasjon og felles fokus.

Bilder med tekst, av barnas opplevelser, interesser og aktiviteter bør synliggjøres i barnehøyde og derigjennom inspirere til samtale og mimring.

Litteratur

God krok for konsentrert lesing.

Bokhylle med tilgjengelige bøker i barnehøyde.

Barnehagens lesestue er et populært sted.

Utvalget av bøker bør ha variasjon og kvalitet – eventyr, bildebøker, fakta, sangbøker, poesi.

Utvalget av litteraturen skal gjenspeile barnas nivå og interesse og må jevnlig vurderes og byttes ut.

For de minste barna bør det velges bøker med enkle fortellinger. Bøkene bør inneholde få figurer og handlingsforløpet bør være lett å følge.

Høytlesing, fortelling og samtale med alle barn bør gjøres hver dag. For eksempel en fortelling ved spisebordet eller en samtale om bilen som kjørte forbi.

For å visualisere og konkretisere litteratur må det brukes konkrete og gjerne dramatisering.

"Gullhår smakte på grøten i den store bollen."

Vi oppfordrer til bruk av biblioteket på Sandaker senteret der personalet har stor kompetanse på barnelitteratur.

Rim, regler, dikt og sang

Alle barn skal jevnlig oppleve rim, regler, dikt og sang i samlingsstunder eller i mindre grupper, gjerne spontant i løpet av dagen. Valg av rim, regler, dikt og sang skal gjenspeile barnas interesser og kunnskapsnivå.

Rollelek

De voksne skal stimulere og tilrettelegge for rollelek. Voksne skal støtte gjennom å utdype, tilføre nye impulser, utstyr og objekter. Det bør være et godt utvalg av utkleddingstøy som kjoler, skjorter, sko, hatter og vesker. Det bør også finnes tepper, dukker/figurer, kjøkkenutstyr med mer.

Konstruksjonslek

Barna skal ha tilgang til mange og ulike typer klosser, lego og annet konstruksjonsmateriell. Det skal tilrettelegges for utforskning og eksperimentering med tyngde, lengde, høyde, antall, rom og form.

Spill

De voksne må introdusere, inspirere, lære barna å spille spill og gjerne være med selv.

Følelsspillet er morsomt og spennende!

Adna fikk i oppgave å dele ut klemmer!

Materiell

Alt materiell og alle leker er språkstimulerende hvis de brukes bevisst. Det er viktig at de voksne benevner og bruker riktige begreper i samtale med barn. Det er fint å lage eget materiell eller samle sammen konkreter til å bruke i eventyrfortelling, samtale og sang.

Kapittel 3 Kartlegging av språk og språkmiljø

Kartlegging av språkmiljø

Barn lærer språk i et språkmiljø, det vil si ved å være i omgivelser hvor språk brukes. Et rikt og variert språkmiljø i barnehagen er med på å fremme en positiv språkutvikling for barn, og er derfor et viktig tiltak i barnehagens språkstimuleringsarbeid. Å ha et rikt og variert språkmiljø, som inkluderer alle barns varierte behov og språklige nivå er krevende. En måte å evaluere eget språkmiljø på er ved å kartlegge nettopp språkmiljøet.

Ved å kartlegge språkmiljøet i en barnehage får vi en systematisk oversikt over hvilke språkstimulerende tiltak som er en del av hverdagen. Vi får også en oversikt over om barn faktisk møter den språkhverdagen vi mener er viktig for at de skal lære å ta i bruk språk på den måten vi forventer.

Når vi kartlegger et språkmiljø ser vi på den totale (språk) praksisen i en barnehage, det vil si blant annet de sosiale aspektene ved språk, som lek og rutinesituasjoner. Vi ser på tilgang til og bruk av litteratur, relasjonsbygging, samarbeid med foreldre og personalets kompetanse.

Se vedlegg 1: "Skjema for kartlegging av språkmiljø".

Kartlegging av barns språkferdigheter

Når vi opplever at barn ikke utvikler språk som forventet, og de befinner seg i gode og stimulerende språkmiljøer, kan en kartlegging av barnets individuelle språkferdigheter være nyttig. En individuell kartlegging vil kunne si oss noe om hvor et barn har sine styrker og hvor det har utfordringer, og dermed være til hjelp i tilretteleggingsarbeid for videre språkstimulering.

Barn med språkvansker

Det er stor variasjon i barns språkutvikling. Det kan være vanskelig å avgjøre om eller når et barn faktisk er forsinket i språkutviklingen og har behov for ekstra tilrettelegging, om det har språkvansker, eller om det "bare" bruker litt ekstra tid. Under følger noen punkter som kan indikere at barn strever litt ekstra med språkinnlæringen:

- Barn som ikke bruker ettordsytringer ved 1 ½ årsalder
- 2-åring med mangelfull språkforståelse
- 3-åring som ikke bruker treordsytringer
- Barn som viser liten interesse for språklige aktiviteter (samtaler, bli lest for) eller som tar lite språklig initiativ
- Begrenset samlek med jevnaldrende
- 4-5-åring som er vanskelig å forstå for fremmede
- Glemmer hva ting heter
- Strever med oppmerksomhet og konsentrasjon i språklige situasjoner
- Leker ofte med yngre barn

Språkkartlegging kan gjennomføres i barnehagen ved hjelp av friobservasjoner eller for eksempel TRAS, eller ved hjelp av spesialpedagog / logoped fra Søknadskontoret for barn- og ungetjenester. For barn som har språkvansker, eller utfordringer knyttet til språkutvikling, bør det lages egne mål for språkarbeidet fremover. Kortsiktige mål skrives ned sammen med konkrete arbeidsmåter barnehagen planlegger å bruke for å oppnå de kortsiktige målene.

Kapittel 4 Flerspråklighet

En rekke barn i vår bydel har et annet morsmål enn norsk og lærer norsk som andrespråk i barnehagen. Noen barn har stor språkkompetanse både på morsmål og på norsk, mens andre har et godt utviklet morsmål og et mindre utviklet andrespråk (norsk) når de begynner i barnehagen.

Vi har barn fra mange land!

Flerspråklighet som en ressurs

Vi skal legge til rette for at barnet utvikler språk med utgangspunkt i de forutsetningene barnet har. Vi skal jobbe med personalets holdninger, og vi jobber for at flerspråklighet skal sees på som en ressurs for det barnet det gjelder, for barnegruppen og for samfunnet.

Morsmål

Morsmål kan også kalles for "hjertets språk" og er sterkt knyttet til identitet, følelser og relasjoner. Morsmål har en sentral rolle i barnets utvikling av norsk som andrespråk. "Om barnet har utviklet sitt begrepsforråd på et språk, så innebærer andrespråksinnlæringen i stor utstrekning å sette nye etiketter på allerede kjente begreper", *Engen og Kulbrandstad, 2000 s.169.*

Vi oppfordrer foreldre til å snakke morsmål hjemme med barna sine.

Foreldrene kan støtte sine barns språkutvikling ved å fortelle og forklare om temaer og aktiviteter barnet skal være med på i barnehagen. Dette krever et nært samarbeid med barnets hjem. Et eksempel på dette kan være at foreldrene kan lese eventyr som det blir jobbet med i barnehagen på morsmålet hjemme.

Både barnehage og hjem bør benytte seg av den flerspråklige avdelingen på biblioteket hvor de låner ut kjente barnebøker og lydbøker på ulike språk. Informasjon om det flerspråklige bibliotek finner man på www.deichman.no.

For de med svært lite norskkunnskaper kan man i samarbeid med foreldrene utarbeide en enkel ordliste med dagligdagse begreper på morsmål (sulten, tørst, do etc.) Ordene kan gjerne illustreres for å kunne brukes som støtte.

Metoder i barnehagen

Personalet i barnehagen må jobbe med metoder som er kommunikasjonsstøttende for barnet, ved for eksempel bruk av konkrete(bilder, figurer og gjenstander) og visualisering.

Faste dagsrytmer og rutiner kan være med på å skape forutsigbarhet for de barna som ikke snakker norsk. Dagsrytmen bør også visualiseres.

Hovedfokus er blant annet å bruke god tid, gjentakelse og å jobbe temabasert. Formidlingen av et eventyr bør gjøres flere ganger og på forskjellige måter. Smågrupper med begrepstrening og fokus på forståelse i forkant gjør det lettere for disse barna å holde konsentrasjonen i for eksempel en samlingsstund der det kjente materiellet/eventyret blir presentert for flere barn.

Personalet må vise interesse og anerkjennelse for barnets helhetlige språkkompetanse og drive med systematisk observasjon for å kunne tilpasse språkarbeidet etter barnets kunnskaper og interesser.

Kapittel 5 Samarbeid med foreldre

Personalet må synliggjøre viktigheten av språkstimulering og en god språkutvikling i det daglige samarbeidet med foreldre. Gjennom forskjellige typer dokumentasjon (månedsbrev, ukeplaner, tekstskapning, utstillinger etc.) og samtaler skal det synliggjøres hvordan barnehagen aktivt arbeider med språkmiljø. Barnehagen skal veilede foreldre i forhold til samspill og hvordan snakke med barn.

Foreldreveiledningsprogrammet ICDP er et verktøy vi kan bruke. Innenfor språkutvikling er det særlig tre temaer innenfor ICDP-programmet som er viktige og som barnehagepersonalet er bevisste i den daglige kommunikasjonen med barn:

- Følelsesmessig kommunikasjon. Snakk med barnet ditt om det det er opptatt av og prøv å få i gang en «følelsesmessig samtale».
- Gi mening til det barnet opplever av omverdenen ved å beskrive det dere opplever sammen og ved å vise følelser og entusiasme.
- Utdyp og gi forklaringer når du opplever noe sammen med barnet ditt.

Karsten Hundeide og Henning Rye, se www.icdp.no

Kapittel 6 De ansattes kompetanse

Barnehageansattes kompetanse og tilnærming er viktig for barns språkutvikling. Norskferdighetene til de barnehageansatte er vesentlig for utviklingen av barns norskferdigheter.

Barne- og ungdomsavdelingen har stort fokus på utvikling. De ansatte er vår viktigste ressurs. Vi sikrer kvalitet i barnehagene gjennom kompetanseutvikling hos alle ansatte.

Bydeler skal ved nyansettelse i barnehage stille krav om at kandidaten behersker norsk skriftlig og muntlig tilsvarende norskprøve 3.

Kompetanseheving: Forventninger og bruk av planen.

- Fagdager der tema er språkstimulering og språkmiljø.

Kompetanseheving: Språkstimulering og språkmiljø

- Veiledning av nyutdannede førskolelærere, *Plan for veiledning av nyutdannede førskolelærere i Bydel Sagene, Oslo Kommune*
- Opplæring satt i system i hver enkelt barnehage
- Assist, Assist opplæringskurs, *Bydel Sagene, Oslo Kommune*

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning utarbeider for tiden en standard for norskferdigheter, innen prosjekt Oslobarnehagen.

Kapittel 7 Samarbeidspartnere i forhold til språk

I Bydel Sagene ønsker vi et tverrfaglig og forebyggende fokus for alt arbeid med barn og unge, og dermed også for språkarbeid i barnehagen. Personalet i barnehagen skal ha oversikt over de forskjellige tilbudene i bydelen og kunne videreformidle relevante tilbud til foreldre og barn.

Søknadskontoret for barn og unge

Vi samarbeider med bydelens søknadskontor for barn- og ungetjenester når det gjelder behov for spesialpedagogiske tiltak, eksempelvis innenfor logopedi. Spesialpedagogene ved søknadskontoret kan bistå barnehagene med observasjoner, kartlegging, spesialpedagogiske tiltak og vurderinger, og veilede både barnehagepersonell og foreldre ved forespørsel. Spesialpedagogisk veiledning fra søknadskontoret er et lavterskeltilbud, og barnehagene får hjelp ved å henvende seg direkte til spesialpedagogene. Ved ønske om videre utredning fra PPT må henvisning fra barnehagene gå via søknadskontoret.

Helsestasjon

Vi har samarbeid med helsestasjonen i forhold til språk 4, hvor vi får tilbakemelding om behov for språksatsning rundt enkelt barn dersom foreldre samtykker til det.

Skolene

Det er etablert et godt samarbeid rundt overgangen barnehage skole hvor språk er et sentralt element. Vi følger *Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole*. www.byrådsavdeling-for-kunnskap-og-utdanning.oslo.kommune.no

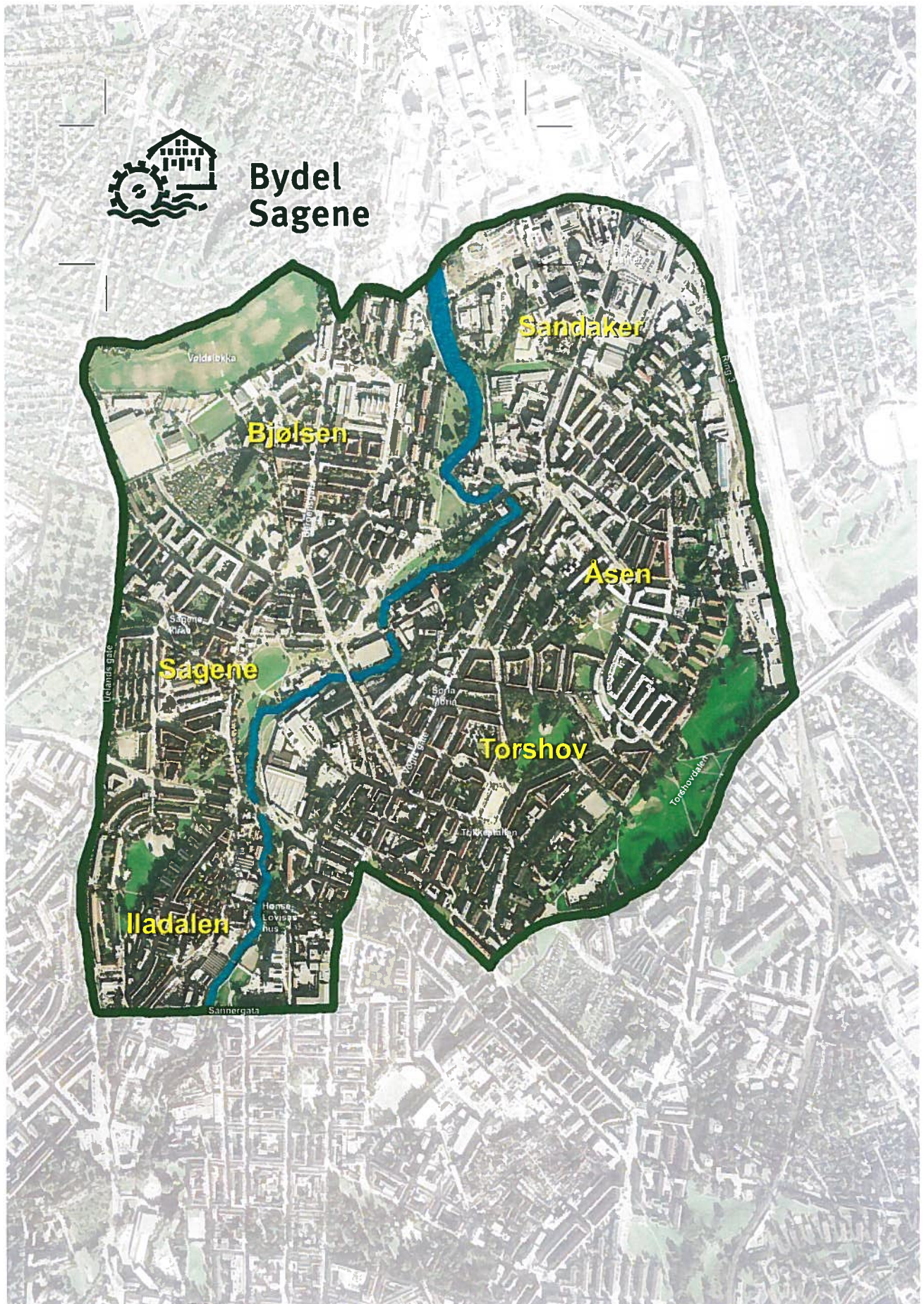
Vannvokterboligen

Vannvokterboligen har ulike tilbud til både barn og foreldre der det fokuseres på språk.

Vi har bedre skolestart, et tilbud til 4-5 åringer som ikke har ordinær barnehageplass.

I Mobanosa (mor-barn-norsk-sammen) får mødre og barn lære det norske språket sammen, med utgangspunkt i hverdagen.

Åpen barnehage for 2-4 åringer er et tilbud til foreldre som ikke er i jobb og har barna hjemme. Dette tilbudet kan ses som en forlengelse av Mobanosa da det i stor grad er samme brukergruppe, men betoningene av samspill er sterkere her.

Skjema for kartlegging av språkmiljø i Bydel Sagene

I Bydel Sagene er vi bevisste på at språkstimulering starter tidlig, og at god systematikk og tydelige mål for språkstimuleringen i barnehagen vil kunne gi bedre språk- og begrepsutvikling for det enkelte barn.

For å styrke og støtte et tydelig og systematisk språkmiljø i bydelens barnehager er det her valgt et skjematisk kartleggingsverktøy som omhandler viktige elementer i forhold til språkstimulering og språkmiljø. Vi har tatt inn elementer fra Bydel Stovner og Bærum kommune sine kartleggingsverktøy.

Kartleggingsskjemaet er ment som et verktøy i arbeidet med egenvurdering av barnehagens språkmiljø, en vurdering av egen praksis som kan ligge til grunn for videre planlegging av språkhverdagen. For hvert område som vurderes er det et A, B og C-spørsmål. A-spørsmålet omhandler barnehagens syn på det aktuelle området. B-spørsmålet etterspør hva som gjøres i barnehagen i dag, mens C-spørsmålet er tiltaksrettet.

Den gode samtalen

- A. Hvilke situasjoner i hverdagen preges av gode samtaler mellom barn/barn og mellom barn /voksen? Hva er en god samtale for 2-åring og for 5-åring?
- B. Hva gjør barnehagen for å fremme gode samtaler?
Se tre temaer fra ICDP, side 13 i planen.
- C. Hvilke tiltak vil barnehagen sette inn for å skape flere gode samtaler i tiden fremover?

Lek

- A. Hvilke lekesituasjoner ser barnehagen på som språkstimulerende?
- B. Hva gjøres for at leken skal bli mer utviklende språklig sett?
- C. Hvilke tiltak vil barnehagen sette inn for at barns lek og egne initiativ skal bli mer utviklende for språket?

Vedlegg 1 – Skjema for kartlegging av språkmiljø

Sosial kompetanse

- A. Ser barnehagen eksempler på sammenheng mellom barnets språkferdigheter og dets samhandling med andre barn og voksne (sosial kompetanse)? Beskriv/drøft dette.
- B. Preges hverdagen av at det legges til rette for at barn blir innlemmet i gode relasjoner som er språkutviklende?
- C. Hva vil barnehagen gjøre for å legge bedre til rette for gode relasjoner mellom barna?

Lek med språket

- A. Hvilke former for språklek opplever barna i hverdagen (for eksempel regler, spontan riming, lek med ord fra ulike språk)?
- B. Er leken initiert av barn eller voksne?
- C. Hva vil barnehagen gjøre for å stimulere til mer språklek hos barna?

Bøker/fortellinger

- A. På hvilken måte preger bøker, lydbøker og fortellinger hverdagen?
 - i planlagte situasjoner?
 - i spontane situasjoner?
- B. Hvordan og hvor ofte benyttes muntlige fortellinger og litteratur?
- C. Hva vil barnehagen gjøre for å stimulere til mer lese og fortellerlyst?

Flerspråklige barns språkutvikling

- A. På hvilke måter ser barnehagen at barn tilegner seg norskferdigheter?
- B. 1: Hvordan legges det til rette for at flerspråklige barn skal lære seg norsk?
 - i en startfase?
 - i en videreutviklingsfase?2: Hva gjøres for å støtte barns morsmålsutvikling?
 - i en startfase?
 - i en videreutviklingsfase?
- C. Hva vil barnehagen gjøre for å styrke flerspråklige barns norsklæring?

Ivaretagelse av enkeltbarn

- A. Hvordan ser barnehagen at enkeltbarn har nytte av et godt språkmiljø i barnehagen?
- B. Hva gjøres for at alle barn skal dra nytte av barnehagens språkmiljø (for eksempel språkgrupper, språkrom, lekegrupper og lignende)?
- C. Hvilke tiltak vil barnehagen sette inn for å bedre ivareta enkeltbarn?

Vedlegg 1 – Skjema for kartlegging av språkmiljø

Foreldresamarbeid

- A. I hvilke situasjoner ser personalet at foreldre er en del av barnehagens språkmiljø?
- B. Hva gjøres for å benytte foreldre som ressurs for barnehagens språkmiljø?
- C. Hva skal gjøres for å involvere foreldrene mer i barnehagens språkarbeid?
 - i barnehagen
 - i hjemmet

Kompetanseheving av personalet

- A. Når ser man at personalets kompetanse om barns språkutvikling påvirker det daglige samværet med barna?
- B. Hva gjør barnehagen for å øke personalets kompetanse på språkområdet?
- C. Hva vil barnehagen gjøre for å få et enda bedre språkmiljø?

Språkstimulering og språkmiljø i bydel Sagene sine barnehager

Det ble opprettet en arbeidsgruppe i januar 2012 som ønsket å kartlegge hva som gjøres i bydelens barnehager på dette området og hvordan barnehagene definerer et godt språkmiljø. Alle avdelinger i bydelens barnehager ble bedt om å besvare tre spørsmål om språk og språkarbeid på sin avdeling. Dette er oppsummeringen av alle svar, kategorisert under ulike rubrikker.

Språkarbeid i bydel Sagenes barnehager

1. Hverdagssituasjoner

- måltider
- av- og påkledning, garderobesituasjon
- toalett/stelle situasjon
- voksne som deltar i lek og setter ord på ting og følelser
- voksne tilstede, lyttende og tilgjengelige
- turer; erfare og sette ord på opplevelser
- undre seg sammen med barn
- voksne bevisst sin rolle som språkmodell (hva sier vi til barna, hvordan)
- snakke med barna; svare på det de lurer på, stimulere til spørsmål
- være observant i forhold til hva barna er opptatt av og inviterer til samtale
- lete opp tema på internett som barna interesserer seg for og vil vite mer om
- bruke innholdsord, unngå "den" o.l.
- gi barna tid og rom til å snakke
- øyekontakt, bekreftelse, prøve å hjelpe / sette ord på

2. Litteratur

- besøke biblioteket
- høytlesing, lydbøker
- lese krok med bøker tilgjengelig for barna
- har bøker tilgjengelig på basen, tilbyr ofte å lese for barna.
- leselogg
- Snakker om og benevner hva vi ser i bøker
- bokstaver, ord og navn i barns høyde
- stryker pekefingeren over teksten når det leses fra bok (illustrerer leseretning)
- peker på bildet når tekst og bilde samsvarer
- historiefortellinger; vi har månedens bok/eventyr
- fortelle historier fra virkeligheten
- lage egne historier / bøker
- tekstskaping
- eventyr med flanellograf
- jobber med to-tre eventyr i året; forteller, dramatiserer, synger, maler og gjør forskjellige aktiviteter ut fra det enkelte eventyret
- øver på å tegne og skrive bokstaver på ark og pc

3. Språklig bevissthet

- rim, regler og sang
- lek med ord og babbel, rimer og tuller med språk
- lage lyder, munnmotorikk og stemmeeksperimentering
- jobbe med lyder i hverdagen
- forteller vitser og gåter
- turtaking

4. Visualisering av språk

- bildekort
- dagstavle
- flanellograf
- bruk av konkrete i eventyr
- bruke bilder som utgangspunkt for gjenkjenner og samtaler
- fokus på å koble ord til konkrete
- tegn til tale
- temaarbeid
- drama, rollespill
- visualisert månedsplan
- språkkoffert

5. Organisering

- språkgrupper
- en til en situasjoner med barn
- tegn til tale
- samlingsstund, eventyrstund
- tema over tid
- turer
- leselogg
- førskolegruppe
- utforming av fysisk miljø
- Magne Nyborg, Språksprell, ABC - 123
- ASSIST

6. Flerspråklighet

- oppmuntre til bruk av morsmål
- språkgrupper spesielt i forhold til norskopplæring
- "språkbro" – visualiser dagsrytme og aktiviteter med bilder som støtte til det verbale språket, slik kan barna se hva som skal skje/ har skjedd også sammen med foreldrene sine selv om de ikke snakker norsk – kan da snakke om det på morsmålet.

Et godt språkmiljø

1. Hverdagssituasjoner

- Språket brukes aktivt i alle hverdagssituasjoner.
- Det settes ord på handling. Det settes ord på hva man gjør mens man gjør det.
- Ansatte stiller undrende spørsmål
- Voksne som samtaler så mye som mulig med barna, rom for dialog
- Språket brukes i leken, deltagende voksne i leken
- Barn og voksne setter ord på følelser
- Aksepterende, lyttende og engasjerte voksne
- Voksne som bevisste språkmodeller, utvider språket til barna, gjentar i stede for å korrigere.
- Voksne som tilpasser språket til barnas nivå
- Godt foreldresamarbeid
- Voksne som følger barnets initiativ, ser hvert enkelt barn, sørger for øyekontakt
- Voksne som er bevisst andre kommunikasjonsmåter (kroppsspråk, dans, bevegelse, tegning, maling)
- Repetisjoner
- Voksne som gir barna felles opplevelser
- Barna utfordres
- Mye lek, humor og glede
- Voksne som sjekker ut at barna forstår

2. Litteratur

- Bøker i ulike sjangere er tilgjengelige for barna
- Oppmuntrer barna til å se og bla i bøkene selv
- Bruker eventyr og fortellinger (dramatisere, synge, male og andre aktiviteter)
- Lager fortellinger, gjenforteller
- Høytlesing
- Se sammen og snakke om bildene i bøkene
- Voksne som forteller historier og deler erfaringer

3. Språklig bevissthet

- Tulle med språk
- Sang, sangleker
- Rim og regler
- Rytme

4. Visualisering av språk

- Bruk av konkrete for å støtte verbal språket
- Bruk av bilder
- Tegn til tale
- Visualisering med bild og skrift, i barnas høyde
- Samtaler om bilder av barna, familiene deres og barna på avdelingen

5. Organisering

- Trygge rammer
- Dynamiske samlingsstunder
- Språkfokus innenfor sosial kompetanse
- Tilrettelegging for lek
- Fysisk aktivitet og utelek
- Bevissthet rundt respekt, medvirkning og likestilling
- Utnytte rutinesituasjoner til språklig samspill
- Tilrettelegging for smågrupper eller arbeid med enkelt barn

6. Flerspråklighet

- Foreldresamarbeid
- Trygghet i bruk av morsmål, stolthet
- Språk og identitet hører sammen
- Tilrettelegge for at de barn som ikke kan så godt norsk får uttrykket seg.
- Voksne som behersker språket godt selv

Hvordan ser dere at barna har språkutvikling?

- **Uformelle observasjoner:**
 - mer dialog
 - opplever at konfliktnivået synker
 - opplever økt medvirkning og initiativ fra barna
 - barna leker mer med hverandre
 - opplever økt ro og konsentrasjon
 - opplever at barna bruker språket mer aktivt (i lek, i aktivitet, forteller historier)
 - barna leker med språket (rimer, hermer, tuller)
 - barna synger sanger
 - barna viser stor interesse og glede for bøker og eventyr
 - forbedrer grammatikken
 - bedre uttale, flere lyder på plass
 - sammenligner barn
 - noen av barna bruker flere og flere tegn
 - flere norske ord fra de barna med norsk som andrespråk
 - opplever at barna forstår flere beskjeder og instruksjoner

- Registrerer at barn går fra babling til flere ord og etter hvert hele setninger
- Bruker bøker og stiller spørsmål etterpå
- Kartlegging (ved misstanke om forsinkelse)
- Kartleggings skjemaer: Tras, Språksprell, Alle er med
- Samarbeider med hjemmet, foreldre gir tilbakemeldinger om at språket utvikler seg.
- Individuelle oppfølgingsplaner for barn som har vedtak, konkrete mål evalueres

Anbefalt litteratur

- (2011): *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*, Kunnskapsdepartementet
- (2006): *Temahefte om språklig og kulturelt mangfold*, Kunnskapsdepartementet
- (2009): *Temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen*, Kunnskapsdepartementet
- Engen og Kulbrandstad (2000): *Tospråklighet og minoritetsundervisning*, Gyldendal Norske forlag
- Hundeide og Rye: www.icdp.no
- Bredtvet kompetansesenter (2007): *Språkveilederen*
- Thorbergesen (2007): *Barnehagens rom* Pedagogisk Forum
- Nordahl og Misund (2009): *Læring gjennom mestring, Skoggruppetoden* Sebu Forlag
- Hjermand og Haanes (red.) (2009): *Barn* Universitetsforlaget
- Valvatne og Sandvik (2007): *Barn, språk og kultur, Språkutvikling fram til sjuårsalderen* Cappelen forlag
- Tetzchner, Feilberg, Hagtvet m.fl. (1993): *Barns språk* Gyldendal Norsk forlag
- Solstad (2008): *Les mer! Utvikling av lesekompetanse i barnehagen*
- Sandvik og Spurkland (2009): *Lær meg norsk før skolestart!: Språkstimulering og dokumentasjon i den flerkulturelle barnehagen* Cappelen Damm
- Fougner (2005): *Under fortellingstreet, eventyr fra Pakistan til Norge* Universitetsforlaget
- Hagtvet (2004): *Språkstimulering* J.W. Cappelen Forlag
- Høigård (2006): *Barns språkutvikling* Universitetsforlaget
- Løken og Melkeraaen (1995): *Språkstimulering med flerspråklige barn* Ad Notam Gyldendal
- Hoel, Bråthen og Kaasa: *Les for meg, pliiis! Om barn, litteratur og språk – Lastes ned fra Lesesenteret UIS:*
http://lesesenteret.uis.no/kurs_og_boeker/boeker_og_hefter/article11386-588.html